

OZNÁMENÍ KONCEPCE

**podle § 10c zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na
životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb.**

**INTEGROVANÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA BRNA
KOMPLEXNÍ REGENERACE HISTORICKÉHO CENTRA,
VČETNĚ ROZVOJE SLUŽEB PRO CESTOVNÍ RUCH**

**Předkladatel: Statutární město Brno
Dominikánské náměstí 1
601 67 Brno**

listopad 2008

A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI

1. **Název organizace:** Statutární město Brno
2. **IČ:** 44 99 27 85
3. **Sídlo:** Dominikánské náměstí 1, 601 67 Brno
4. **Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele:**
Mgr. Radek Řeřicha, Kounicova 67, 601 67 Brno, tel.: 542 174 150,
e-mail: rericha.radek@brno.cz

B. ÚDAJE O KONCEPCI

1. Název

Integrovaný plán rozvoje města Brna: Komplexní regenerace historického centra, včetně rozvoje služeb pro cestovní ruch

2. Obsahové zaměření (osnova)

Prezentace souladu s nadřazenými strategickými dokumenty
Socioekonomická analýza města, včetně finanční analýzy města
Silné a slabé stránky města
Oblasti vhodné pro poskytnutí podpory
Struktura Integrovaného plánu rozvoje města Brna
Podporované aktivity
Očekávané výstupy a indikátory
Finanční plán a časový harmonogram
Administrativní řízení IPRM
Popis realizace partnerství
Informování veřejnosti
Vliv na horizontální témata
Projekty 2007 – 2013

Prezentace souladu s nadřazenými strategickými dokumenty

Statutární město Brno definuje klíčové oblasti podpory v rámci Integrovaného plánu rozvoje města (dále jen IPRM) v návaznosti na stávající strategie a platné koncepční dokumenty na místní, regionální i nadregionální úrovni. Integrovaný plán rozvoje města Brna musí být v souladu nejen s rozvojovými potřebami a prioritami, které byly identifikovány jako významné oblasti pro území města Brna a jeho rozvoj, ale rovněž s prioritami Jihomoravského kraje jako vyššího územního samosprávného celku a současně také v souladu s Regionálním operačním programem NUTS II Jihovýchod. Dalšími zdrojovými materiály k

nastavení priorit IPRM jsou jednotlivé dotčené tematické operační programy a právní normy jak České republiky, tak Evropské unie.

Socioekonomická analýza města

Socioekonomická analýza vychází z aktualizované Strategie pro Brno, byla však pro potřeby Integrovaného plánu rozvoje města poněkud jinak strukturována. Analýza byla vytvářena přibližně ve struktuře Národního strategického referenčního rámce, který je konsensuálním dokumentem prolínající priority evropského zájmu a národních cílů. Socioekonomická analýza a následná identifikace silných a slabých stránek města je strukturována následujícím způsobem:

1. Pozice města Brna v rámci ČR a regionu
2. Podnikání, výzkum, vývoj a inovace
3. Rozvoj lidských zdrojů a situace na trhu práce, veřejná správa a informační společnost
4. Dopravní infrastruktura
5. Životní prostředí
6. Kvalita života
7. Cestovní ruch a kultura

Silné a slabé stránky města

Na základě socioekonomického profilu města vycházejícího ze schváleného dokumentu Strategie pro Brno byl zpracován analytický materiál identifikující silné a slabé stránky, který však nebyl zcela v souladu s ustálenými principy tvorby SWOT analýzy. Pro potřeby zpracování IPRM proběhla pouze identifikace silných a slabých stránek města. Tento model byl zvolen cíleně, vede k zeštíhlení a větší přehlednosti dokumentu. Identifikace silných a slabých stránek města není ničím jiným než technicky modifikovanou SWOT analýzou ze Strategie pro Brno. Z objektivní identifikace silných a slabých stránek vyvstaly oblasti vhodné pro poskytnutí podpory.

Oblasti vhodné pro poskytnutí podpory

V rámci problémových oblastí byly navrženy aktivity, které využijí předností Brna a které naopak eliminují slabé stránky města tak, aby došlo k vyváženému urbánnímu rozvoji. Tato část IPRM již reaguje na možnosti financování a částečně tedy reflektuje nastavení operačních programů. Z oblastí vhodných pro poskytnutí podpory vzešel počet a zaměření IPRM, které statutární město Brno zpracovalo a bude zpracovávat pro programovací období 2007 – 2013 v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování IPRM. Jedním ze zpracovaných IPRM je „Komplexní regenerace historického centra, včetně rozvoje služeb pro cestovní ruch“.

Struktura IPRM

Při zpracovávání struktury jednotlivých IPRM byl brán zřetel nejen na lokální koncepční dokumenty, ale i na nadřazené strategické dokumenty na úrovni regionální a národní. Struktura jednotlivých IPRM zohledňuje také nastavení regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod, ze kterého by měl být primárně podpořen urbánní rozvoj města Brna v programovacím období 2007–2013. Pro každý integrovaný plán je formulován vlastní globální cíl a definovány jednotlivé oblasti podpory směřující k jeho naplnění.

Podporované aktivity

Globálním cílem IPRM je revitalizace historického jádra, prostřednictvím investic do městské infrastruktury a revitalizace veřejných prostranství, dále podpora nových produktů a služeb cestovního ruchu vedoucích k rozvoji turistického potenciálu města. Tento plán reflektuje oblasti vhodné pro poskytnutí podpory identifikované na základě slabých a silných stránek města: Udržitelná doprava ve městě, Revitalizace veřejných prostranství a Cestovní ruch a kultura v zóně vymezené Městskou památkovou rezervací.

Očekávané výstupy a indikátory

Nedílnou součástí strategických plánů je sledování indikátorů a tedy naplňování měřitelných cílů dokumentu. Indikátory výstupu, výsledku, dopadu a horizontálních témat jsou nastaveny v souladu s Prováděcím dokumentem ROP. V rámci jednotlivých aktivit a konkrétních projektů budou stanoveny doplňkové indikátory.

Finanční plán a časový harmonogram

Na kofinancování projektů spolufinancovaných z finančních zdrojů EU zřídilo statutární město Brno speciální Fond kofinancování evropských projektů, prostřednictvím kterého probíhají finanční toky na realizaci projektu a zpětnou refundaci finančních prostředků ze strukturálních fondů. Fond se řídí zvláštním statutem a má každoročně několik příjmových zdrojů. Finanční plán společně s časovým harmonogramem nastavují cash-flow plánu a datují fyzickou realizaci jednotlivých oblastí podpory.

Administrativní řízení IPRM

Model implementace a řízení IPRM vymezuje organizační zajištění přípravy, zpracování a realizace IPRM, vč. přípravy, realizace a udržitelnosti dílčích projektů. Tato implementační struktura by měla přispět k zajištění efektivní realizace dílčích projektů zařazených do IPRM a rovněž k naplnění závazných indikátorů a cílů IPRM.

Zapojení partnerů

V souladu s doporučeními Vademeca pro přípravu integrovaných plánů rozvoje měst je princip partnerství podporován jak ve fázi přípravy, tak i zpracování a následné realizace IPRM. Zástupci partnerských subjektů a organizací (univerzit, neziskových organizací atd.) byli přímo jako členové s hlasovacím právem zapojeni do činnosti pracovních skupin ve všech relevantních oblastech podpory ve fázi přípravy a zpracování IPRM. K většímu zapojení veřejnosti a dalšímu budování účinného partnerství byla jednání pracovních skupin veřejná a informace o termínech jednání byly zveřejňovány na vlastních webových stránkách IPRM Brna (www.iprm.brno.cz).

Informování veřejnosti

V zájmu zapojení veřejnosti a případných zájemců o účast v IPRM byly nastaveny nezbytné distribuční informační kanály, které umožnily dostatečnou propagaci plánu v očích veřejnosti. Během přípravy IPRM bylo využito internetových stránek, denního tisku, mediálních vysílání a v některých případech cíleného oslovení zájmových skupin.

Vliv na horizontální témata

Horizontální témata jsou základními prioritami rozvoje EU deklarovanými pro programové období 2007–2013 v obecném nařízení a Strategických obecných zásadách Společenství. Tato dvojice aktuálně preferovaných rozvojových oblastí je závazná pro veškeré programové

dokumenty a projekty financované prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti ve všech členských státech EU implementujících politiku soudržnosti. **Rovné příležitosti a udržitelný rozvoj** tak představují základní východiska nejen pro soustavu operačních programů vytvářených členskými státy na národní i regionální úrovni, ale i pro navazující programové dokumenty. IPRM Brna ve spojení s Regionálním operačním programem NUTS II Jihovýchod jsou tak stejnou měrou vázány těmito základními požadavky na podobu politiky soudržnosti v tomto programovém období.

Obě výše uvedená horizontální témata jsou zohledněna i v tomto dokumentu. **Rovné příležitosti** jsou založeny na zákazu diskriminace (tj. rovnosti v příležitostech) na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace znevýhodněných skupin obyvatel města čelících hrozbě sociálního vyloučení. Úsilí o naplnění tohoto horizontálního tématu v kontextu rozvojových podmínek a předpokladů města Brna směřuje k zajištění rovnoměrného rozvoje individuálních předpokladů a kompetencí všech obyvatel města v zájmu dosahování vyváženého sociálního, ekonomického a environmentálního pokroku zvyšujícího kvalitu života obyvatel města a sociální soudržnost. **Udržitelný rozvoj** označuje takový ekonomický růst, který umožňuje dosahování souladu mezi hospodářským a společenským pokrokem s plnohodnotným zachováním životního prostředí. Rozlišování tří souvisejících aspektů rozvoje daného regionu (města) a úsilí o vzájemnou vyváženost těchto aspektů je společně s principem rovných příležitostí druhou podmínkou zvyšování kvality života obyvatel statutárního města Brna a zvyšování sociální soudržnosti mezi obyvateli města. Environmentální aspekt je v rámci tohoto IPRM naplňován pomocí všech oblastí podpory, především Revitalizace městských parků nese významné beneficienty k zlepšení fyzického prostředí města postavených na základních environmentálních principech včetně environmentálního vzdělávání.

Současné dodržování těchto požadavků udržitelného rozvoje bude u každého projektu vyžadováno a kontrolováno jak v procesu výběru projektových žádostí, tak v procesu fyzické realizace projektu.

Projekty 2007 – 2013

Metodický pokyn Ministerstva pro místní rozvoj definuje IPRM jako soubor vzájemně obsahově a časově provázaných akcí, které jsou realizovány ve vymezeném území nebo v rámci tematického přístupu ve městech a směřují k dosažení společného cíle či cílů města, obce či lokality. Mohou být podpořeny z jednoho nebo více operačních programů. Jedná se tedy mimo jiné o seznam konkrétních projektů, které jsou v dokumentu vyjmenovány.

3. Charakter – vymezení zóny pro realizaci IPRM

Centrální část Brna disponuje značným rozvojovým potenciálem. Kompaktní městské jádro s kulturním, architektonickým a urbanistickým dědictvím učinilo Brno turismu. Celé historické jádro však trpí předimenzovanou individuální automobilovou dopravou a problémy s ní souvisejícími, nemůže proto naplno využít veškerý svůj potenciál pro návštěvníky a obyvatele města Brna. Z důvodu množství parkujících automobilů nelze plně využívat pěší zónu centra města. Nedostatečná nabídka služeb a produktů pro cestovní ruch omezuje příliv návštěvníků města a snižuje tím výši příjmů, které do Brna mohou z turistického ruchu plynout. Mnohdy zanedbaný stav a nedostatečná údržba veřejných prostranství nepřispívají k obrazu zdravého města, ve kterém je dostatek prostoru i pro krátkodobou rekreaci.

Centrum města je charakterizováno velkou denní koncentrací obyvatelstva a ekonomických aktivit. To s sebou přináší poptávku po specifických službách, která musí být uspokojena, aby

se centrum Brna stalo moderní konkurenceschopnou oblastí. Aby centrum města neztrácelo rezidenční funkci, je také třeba uspokojit poptávku obyvatel po veřejných službách.

V současné době Městská památková rezervace prochází postupnou regenerací, která je však z důvodu nedostatku financí značně zdlouhavá. Centrum města se potýká s narůstající individuální automobilovou dopravou, která zvyšuje nároky na kvalitu komunikační sítě a také způsobuje deficit parkovacích míst v centru města. V současné době je nedostatek parkovacího stání řešen zábořem veřejných prostranství v samotném kompaktním centru města, což nepřispívá k příjemnému pobytovému prostředí a zároveň znemožňuje rozšíření pěší zóny či výstavbu cyklotras v centru.

Městskou památkovou rezervací (MPR) prostupuje prstenec významných městských parků, které procházejí revitalizací, ale vzhledem k její finanční náročnosti je rekonstrukce parků pomalá. Parková zeleň je postupně doplňována novou výsadbou a stylovou komunikační sítí s nezbytnou technickou infrastrukturou a městským mobiliářem. Renovací procházejí i umělecké prvky a objekty umístěné v těchto parcích. Město disponuje značnou komparativní výhodou, neboť kompaktní zelený pás v samotném rušném centru města je v porovnání s jinými velkými městy spíše raritou, proto se jeví účelné z těchto parků vytvořit důstojná místa pro pobytovou pohodu.

Historicko-kulturní tradice dává městu potenciál stát se cílovou destinací cestovního ruchu, avšak tato komparativní výhoda doposud nebyla plně využita. Brno má ambice přilákat do města velký počet domácích i zahraničních návštěvníků, proto je nutné rozšířit nabídku produktů a služeb pro cestovní ruch.

4. Zdůvodnění potřeby pořízení

Nové programovací období 2007 – 2013 nabízí České republice možnost realizovat strategické záměry k posílení konkurenceschopnosti a sociální soudržnosti za pomoci finančních prostředků z evropských fondů. Objem finančních prostředků plynoucích do ČR je značný, proto je nutné nastavit mechanismy jejich efektivního čerpání. Některým městům se naskytla možnost využít pro svůj komplexní a udržitelný rozvoj metodu integrovaného přístupu.

Integrovaný plán rozvoje měst zajišťuje koordinaci odvětvových a územních politik ve městech a zároveň představuje nástroj pro čerpání finančních prostředků z evropských fondů. Cílem je zajistit synergický efekt jednotlivých intervencí podporujících určená města jako póly rozvoje regionu prostřednictvím koncentrace alokace finančních prostředků do geograficky vymezené zóny města či v rámci řešení celoměstského tematického problému. V programovém období 2007-2013 patří IPRM k nejvýznamnějším koordinačním mechanismům pro intervence Regionálních operačních programů, Tematických operačních programů a Integrovaného operačního programu zacílené na rozvoj měst. Projekty zahrnuté v IPRM budou podpořeny zejména z Regionálního operačního programu (ROP) a doplňkově i z tematických operačních programů.

Při tvorbě IPRM je nutné vycházet z místního rozvojového dokumentu, zároveň reflektovat strategické dokumenty vyšších územně správních celků, respektovat nastavení a priority Národního strategického referenčního rámce jakožto konsensu národních a evropských politik a v neposlední řadě akceptovat cíle, strukturu a podporované aktivity jednotlivých operačních programů, zejména ROP.

IPRM je základním koordinačním rámcem navazujícím na celkovou vizi a strategii rozvoje města za účelem identifikace a řešení problémových či rozvojových oblastí města (územních

nebo tematických) v návaznosti na využití podpory ze strukturálních fondů v programovacím období 2007 – 2013.

5. Základní principy a postupy řešení

Základní principy

Metodický pokyn Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování IPRM definoval základní podmínky a postupy přípravy IPRM, které je nutné v procesu tvorby dodržet.

IPRM musí vycházet z nadřazeného schváleného strategického dokumentu města, v tomto případě tedy z aktualizované Strategie pro Brno. Schválená Strategie pro Brno podléhala hodnocení vlivu na životní prostředí dle přílohy č. 9 zákona 100/2001 Sb. (SEA). Při hodnocení strategie byla dokonce nově aplikována metoda Hodnocení udržitelnosti navrženého strategického dokumentu – SAM (Sustainable Assessment Method).

- V souladu s principy tvorby IPRM a Sdělením komise Radě a Evropskému parlamentu ze dne 13. 7. 2006 SEC (2006) 928 budou intervence v IPRM statutárního města Brna vybrané strategické cíle, tj.:

- 1) Ekonomický rozvoj
- 2) Sociální integrace
- 3) Životní prostředí
- 4) Přitažlivá města
- 5) Dostupnost a mobilita
- 6) Správa věcí veřejných

Tento zónově vymezený Integrovaný plán rozvoje města Brna (IPRM I) akcentuje témata „Ekonomický rozvoj“, „Životní prostředí“, „Přitažlivá města“ a „Dostupnost a mobilita“ v zóně vymezené Městskou památkovou rezervací v Brně.

- IPRM musí být zpracováno a realizováno na základě principu partnerství
- IPRM musí reflektovat požadavky spojené s horizontálními tématy

Organizační zajištění

Model implementace a řízení IPRM vymezuje organizační zajištění přípravy, zpracování a realizace IPRM, vč. přípravy, realizace a udržitelnosti dílčích projektů. Tato implementační struktura by měla přispět k zajištění efektivní realizace dílčích projektů zařazených do IPRM a rovněž k naplnění závazných indikátorů a cílů IPRM.

Implementační struktura IPRM zahrnuje volené orgány města Brna (Rada města Brna a Zastupitelstvo města Brna), Řídící výbor IPRM, Oddělení implementace evropských fondů MMB, nositele projektu, koordinační skupinu pro realizaci IPRM a pracovní skupiny pro jednotlivé oblasti podpory. Na straně řídicího orgánu vstupuje do implementační struktury Výbor regionální rady a Úřad regionální rady. Jejich role je definována v dokumentech ROP Jihovýchod.

Zastupitelstvo města Brna (dále jen ZMB)

- schvaluje počet IPRM Brna a jejich strukturu
- projednává a schvaluje dokumenty IPRM Brna

Rada města Brna (dále jen RMB)

- projednává a doporučuje ZMB ke schválení počet IPRM Brna, jejich strukturu a samotný dokument IPRM
- jmenuje a odvolává členy Řídícího výboru IPRM
- schvaluje statut Řídícího výboru IPRM
- schvaluje rozsah činností, jejichž výkonem je manažer IPRM pověřen

Řídící výbor IPRM (dále jen ŘV IPRM)

Zásadní role byla v rámci implementační struktury IPRM svěřena Řídícímu výboru IPRM, který se skládá ze 6 členů: 4 členů (zástupců) Rady města Brna, vedoucího Oddělení implementace evropských fondů MMB a vedoucí Kanceláře strategie města MMB. Řídící výbor IPRM se v době přípravy či aktualizace IPRM schází minimálně jednou měsíčně, během realizace IPRM se řídicí výbor schází dle potřeby.

Řídící výbor IPRM má následující kompetence:

- řídí a koordinuje přípravu Integrovaného plánu rozvoje města Brna
- zřizuje pracovní skupiny, v rámci přípravy IPRM, pro jednotlivé oblasti Integrovaného plánu rozvoje města Brna (IPRM) a jmenuje členy jednotlivých pracovních skupin
- prostřednictvím vedoucího Oddělení implementace evropských fondů MMB předkládá materiály týkající se IPRM do kolektivních orgánů města
- prezentuje IPRM před hodnotící komisí
- při své činnosti postupuje v souladu se závaznými metodickými pokyny pro přípravu IPRM
- doporučuje RMB (osobu) manažera IPRM
- kontroluje činnost manažera IPRM a dává podněty k jeho dalším aktivitám
- na návrh manažera IPRM zřizuje koordinační skupiny pro realizaci IPRM a jmenuje její členy
- vykonává další kompetence delegované RMB ve statutu ŘV IPRM nebo v usnesení RMB

Oddělení implementace evropských fondů MMB (dále jen OIEF) vystupuje v modelu implementace IPRM nejen jako člen ŘV IPRM (prostřednictvím osoby vedoucího oddělení), ale plní i následující úkoly:

- je nositelem projektu „Manažer IPRM“
- v plném rozsahu zodpovídá za realizaci projektu „Manažer IPRM“
- řídí manažera IPRM a spolupracuje s ním v rámci činností zajišťovaných OIEF v rámci projektu „Manažer IPRM“
- svolává jednání ŘV IPRM, a to dle potřeby nebo z podnětu manažera IPRM
- připravuje podklady pro jednání ŘV IPRM
- předkládá voleným orgánům města materiály týkající se IPRM
- je správcem Fondu kofinancování evropských projektů

- přebírá od manažera IPRM monitorovací zprávy o postupu realizace IPRM, zajišťuje jejich projednání a schválení v kolektivních orgánech města a předkládá je Úřadu regionální rady

Manažer IPRM, kterého na návrh Řídícího výboru jmenuje Rada města Brna, zodpovídá za realizaci IPRM; je tedy základním prvkem projektu „Manažer IPRM.“ Jeho činnosti, které jsou definovány v projektu „Manažer IPRM“ schváleném řídicím orgánem ROP JV a manažerovi IPRM svěřeny rozhodnutím Rady města Brna, zahrnují především:

- osobní výkon činností v rozsahu mandátu schváleného Radou města Brna
- zodpovědnost za personální pokrytí činností manažera IPRM
- účast na jednáních Řídícího výboru IPRM
- spolupráci s OIEF při přípravě podkladů pro jednání ŘV IPRM
- plnění úkolů vzešlých z jednání ŘV IPRM a/nebo zadaných OIEF
- předkládání návrhů opatření za účelem zajištění realizace IPRM k rozhodnutí ŘV IPRM
- přípravu a zpracování monitorovacích zpráv (výroční a závěrečné monitorovací zprávy) o postupu realizace IPRM, které budou předkládány Úřadu regionální rady
- přípravu a zpracování ročního vyhodnocení a aktualizace analýzy rizik IPRM
- iniciaci a formulaci změn IPRM (včetně aktualizací)
- v případě potřeby iniciaci zřízení koordinačních skupin pro realizaci IPRM
- řízení koordinačních skupin jednotlivých oblastí podpor IPRM

Nositel dílčích projektů

- podílí se na realizaci dílčích projektů
- zajišťuje udržitelnost dílčích projektů

Pracovní skupiny IPRM jsou složeny z vedoucích úseků Magistrátu města Brna, specialistů dotčených věcně příslušných odborů Magistrátu města Brna, zástupce Oddělení implementace evropských fondů Magistrátu města Brna a případně i ze zástupce městských částí navrženého Sněmem starostů městských částí statutárního města Brna (podílejí-li se MČ na realizaci příslušné části IPRM).

Kompetence a povinnosti pracovních skupin v procesu přípravy a aktualizace IPRM:

- připravují materiály pro jednání Řídícího výboru IPRM
- ve spolupráci s OIEF MMB připravují materiály do kolektivních orgánů města
- zajišťují připomínkování předkládaných materiálů
- podílí se na přípravě veřejných výzev
- hodnotí projekty a předkládají je Řídícímu výboru IPRM s doporučením, zda projekt zařadit či nezařadit do IPRM
- při své činnosti postupují v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města

V průběhu realizace IPRM pracovní skupiny:

- projednávají výroční monitorovací zprávy IPRM.

Postupy zpracování dokumentu IPRM

- **Zpracování socioekonomické analýzy a SWOT analýzy**

Socioekonomická analýza byla zpracována Oddělením implementace evropských fondů, které ve spolupráci s Kanceláří strategie města Brna připravilo stručný a výstižný materiál vycházející především z nově aktualizované Strategie pro Brno. Na základě socioekonomického profilu města byl dopracován analytický materiál identifikující silné a slabé stránky.

- **Identifikace problémových oblastí a tematických okruhů**

Z objektivní identifikace silných a slabých stránek vyplynou oblasti vhodné pro poskytnutí podpory. V rámci problémových oblastí budou navrženy aktivity, které využívají předností Brna a které naopak eliminují slabé stránky města, tak aby došlo k vyváženému urbánnímu rozvoji.

- **Zpracování struktury IPRM včetně cílů**

Struktura IPRM je nastavena tak, aby celý proces přípravy, realizace a monitoringu byl co nejméně náročný na kapacitu administrativní i personální. V rámci struktury je podrobně popsán každý připravovaný IPRM a jsou formulovány globální cíle. V rámci jednotlivých IPRM jsou nastaveny oblasti podpory včetně specifických cílů vedoucích k naplnění globálního cíle IPRM. Ve struktuře plánů jsou v rámci oblasti podpory popsány typy podporovaných aktivit.

- **Zřízení pracovních skupin IPRM**

Metodický pokyn MMR předpokládá kromě vytvoření ŘV IPRM také vznik pracovních skupin, které se budou v procesu přípravy zabývat konkrétní oblastí podpory. Pracovní skupiny jsou složeny především z odborníků věcně příslušných odborů, ale počet členů není přesně stanoven. Činnost pracovních skupin se řídí zvláštním statutem. Členy pracovních skupin jmenuje a Statut pracovní skupiny IPRM schvaluje ŘV IPRM.

- **Popis aktivit a nastavení indikátorů vedoucích k dosažení cílů IPRM**

Na základě schválené struktury jednotlivých IPRM pracovní skupiny odpovědné za konkrétní oblast podpory do detailů rozpracují typy podporovaných aktivit vedoucích k dosažení cílů oblastí podpory a navrhnou nastavení indikátorů v souladu s příslušnými operačními programy.

- **Veřejných výzvy pro předkládání projektů**

V souladu s podporovanými aktivitami a nastavenými indikátory byly v pracovních skupinách zpracovány konkrétní výzvy pro jednotlivé oblasti podpory. Výzva pro předkládání projektových námětů byla měsíční.

- **Výběr projektů**

V souladu s Metodickým pokynem ministerstva pro místní rozvoj ke tvorbě IPRM je nutné v prováděcím dokumentu popsat transparentní způsob hodnocení a výběr projektů do IPRM. Pro hodnocení projektových námětů byli prizváni i externí hodnotitelé. Hodnocení a výběr individuálních projektů probíhal také v pracovních skupinách, ze kterých vzešel návrh, které projekty jsou vhodné pro zařazení do IPRM a které nikoliv. Tento návrh byl předložen ŘV

IPRM k připomínkování a následně bude s připraveným harmonogramem a finančním plánem předložen do Rady města Brna a následně do Zastupitelstva města Brna k projednání a ke schválení.

- **Tvorba harmonogramu a finančního plánu**

Ze schváleného seznamu projektů pracovní skupiny zpracovávají návrh harmonogramu jednotlivých projektových akcí a finanční náročnost projektů rozpracovaných na jednotlivé roky. Finanční harmonogram bere v úvahu nastavení Regionálního operačního programu a rozpočtové možnosti města Brna. Harmonogram jednotlivých akcí zařazených v IPRM včetně finančního plánu následně schválila Rada města Brna.

- **Posouzení vlivu IPRM na horizontální témata**

Jedním z hodnotících kritérií kvality IPRM je vliv celého dokumentu na horizontální témata, kterými jsou Udržitelný rozvoj a Rovné příležitosti. Poté co projedná ŘV IPRM, seznam projektů doporučených k zařazení do IPRM, bude tato nutná část IPRM zpracována na základě projektových záměrů.

- **Veřejné projednání jednotlivých IPRM**

Návrh IPRM byl veřejně projednán, následně dopracován po schválení v kolektivních orgánech města a byl předán k hodnocení a následnému schválení na Úřad regionální rady.

- **Proces schvalování**

IPRM je schvalováno v kolektivních orgánech města a následně je předloženo Úřadu regionální rady regionu soudržnosti NUTS 2 Jihovýchod k hodnocení. Rozhodující funkci ve schvalovacím procesu má Výbor regionální rady regionu soudržnosti NUTS 2 Jihovýchod. Během schvalování i realizace plánu je možné reagovat na připomínky a změnovým formulářem IPRM doplnit. Pokud jsou připomínky zásadní, lze prochází stejným procesem schvalování jako v případě celého dokumenty. Jedná se tedy o dokument vykazující jistou dynamiku. IPRM je seznamem projektů a každý individuální projekt zařazený do IPRM podléhá vlastnímu hodnocení. V současné době nebyl v rámci plánu ještě realizován žádný projekt.

6. Hlavní cíle

Globálním cílem IPRM je revitalizace historického jádra, prostřednictvím investic do městské infrastruktury a revitalizace veřejných prostranství, dále podpora nových produktů a služeb cestovního ruchu vedoucích k rozvoji turistického potenciálu města.

1. Regenerace veřejných prostranství a výstavba parkovacích objektů

Cílem oblasti podpory je regenerace veřejných prostranství s přílehlou sítí komunikací, zklidnění dopravy v centru města mimo jiné i instalací moderních systémů řízení dopravy v centru města.

- 1.1 Regenerace veřejných prostranství
- 1.2 Výstavba parkovacích objektů

2. Revitalizace městských parků

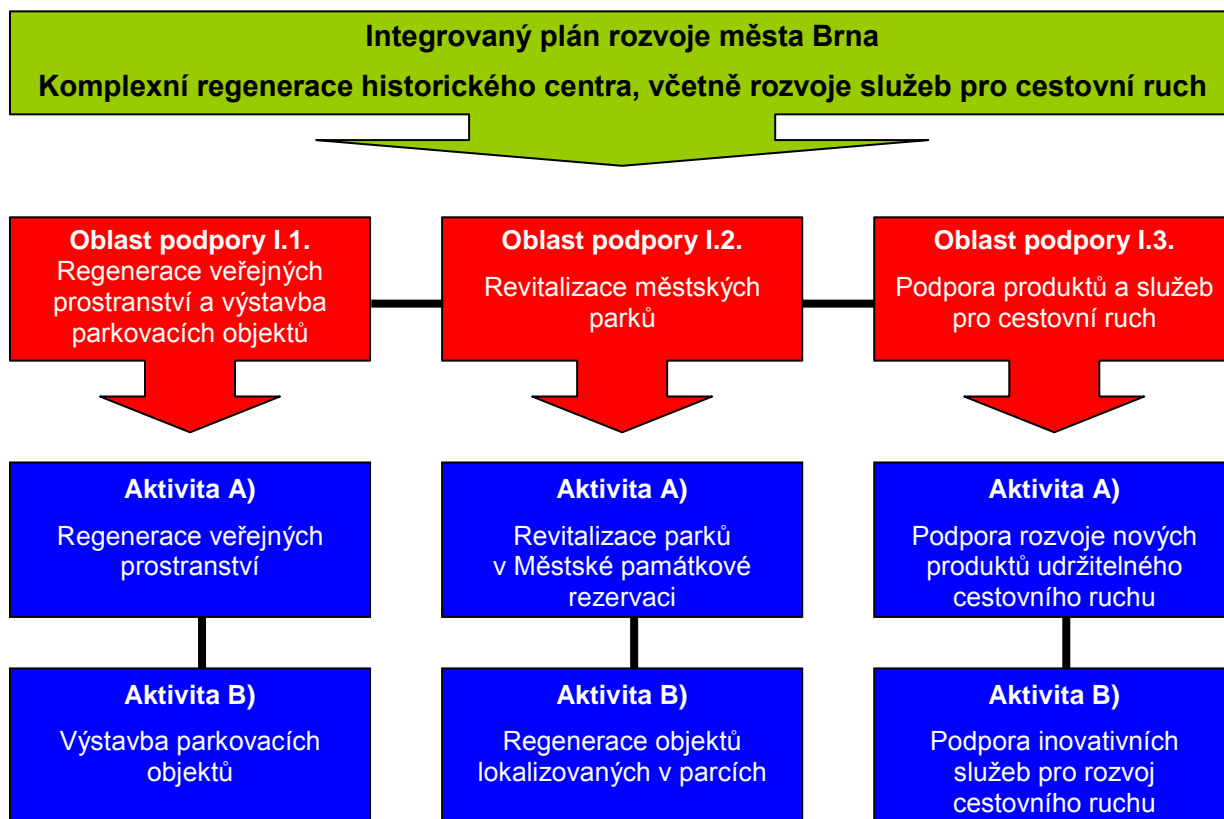
Cílem oblasti podpory je revitalizace parků v centru města pro zajištění pobytové pohody formou výsadby parkové zeleně, technického zhodnocení komunikační sítě s moderním městským mobiliářem a efektivním využití objektů umístěných v parcích.

- 2.1 Revitalizace parků v Městské památkové rezervaci
- 2.2 Regenerace objektů lokalizovaných v parcích

3. Podpora rozvoje produktů a služeb pro cestovní ruch

Cílem oblasti podpory je rozšíření nabídky produktů a služeb cestovního ruchu vedoucí k přilákání většího počtu návštěvníků města.

- 3.1 Podpora rozvoje nových produktů udržitelného cestovního ruchu
- 3.2 Podpora inovativních služeb pro rozvoj cestovního ruchu

7. Přehled uvažovaných variant řešení

Předpokládá se, že statutární město Brno zpracuje tři až čtyři Integrované plány rozvoje města s odlišným tematickým či územním vymezením. IPRM „Komplexní regenerace historického centra, včetně rozvoje služeb pro cestovní ruch“ je zpracováván jednovariantně. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o seznam vzájemně provázaných akcí, které na sebe navazují, nelze investiční akce výraznějším způsobem modifikovat. V rámci aktualizace IPRM je možné některé další akce do IPRM zařadit, ale musí být v souladu s popsány oblastmi podpory.

8. Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry

Jednou ze základních zásad a podmínek tvorby IPRM je jeho návaznost na strategický rozvojový dokument města. V případě statutárního města Brna se jedná o nově aktualizovanou Strategii pro Brno, která se stala základní platformou pro tvorbu IPRM. Schvalovaná aktualizovaná Strategie pro Brno podléhala hodnocení vlivu na životní prostředí dle přílohy č. 9 zákona 100/2001 Sb. (SEA). Při hodnocení strategie byla nově aplikována metoda Hodnocení udržitelnosti navrženého strategického dokumentu – SAM (Sustainable Assessment Method). Metoda je založena na identifikaci a posouzení rovnovážných a nerovnovážných faktorů u každého ze tří binárních vztahů:

ekonomický rozvoj versus ochrana životního prostředí,
ekonomický rozvoj versus sociální soudržnost,
ochrana životního prostředí versus sociální soudržnost.

Hodnocení provádělo 23 externích odborníků na oblasti životního prostředí, ekonomického rozvoje a sociální soudržnosti.

Strategie pro Brno zohledňuje vize, cíle a priority vyplývající ze souvisejících koncepčních materiálů, zpracovaných na národní, regionální a lokální úrovni.

Koncepce na národní úrovni:

- Strategie regionálního rozvoje ČR
- Národní rozvojový plán ČR 2007-2013
- Národní strategický referenční rámec 2007-2013
- Dopravní politika ČR
- Strategie udržitelného rozvoje ČR

Koncepce na krajské úrovni:

- Strategie rozvoje JMK
- Program rozvoje JMK
- Situační analýza demografických trendů v JMK a směry jejich podpory
- Strategie rozvoje cestovního ruchu JMK

Aktualizovaná Strategie pro Brno vychází ze schválených sektorových a koncepčních dokumentů statutárního města Brna.

9. Termín dokončení

Schvalování návrhu dokumentu IPRM proběhlo v Zastupitelstvu města Brna v červnu 2008.

Projednávání dokumentu na půdě Výboru regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod proběhlo v říjnu 2008.

V lednu 2009 bude finální dokument se zpracováním všech připomínek dotčených orgánů a výsledků zjišťovacího řízení SEA předložen Výboru regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod.

Následně budou předkládány k hodnocení individuální projekty do IPRM zařazené, a to primárně do kolektivních orgánů města a dále pak Úřadu regionální rady.

10. Návrhové období

2008 – 2015

11. Způsob schvalování

Z Metodického pokynu MMR vyplývá, že dokument IPRM musí být projednán a schválen v kolektivních orgánech města (RMB, ZMB). Zastupitelstvo města Brna projednalo a schválilo IPRM v červnu 2008 a Rada města Brna v červnu a červenci 2008. Následně byl dokument, včetně příloh předložen Úřadu regionální rady k hodnocení. Během procesu schvalování jsou zapracovávány připomínky k IPRM dotčených orgánů. K podpisu Smlouvy o realizaci IPRM dojde v lednu 2009 poté, co dokument bude finalizován. Následně budou předkládány a hodnoceny individuální projekty zařazené do IPRM

C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ

1. Vymezení dotčeného území

IPRM „Komplexní regenerace historického centra, včetně rozvoje služeb pro cestovní ruch“ je koncipována jako územně zaměřený IPRM, který řeší zónu s významným potenciálem rozvoje. Předmětná zóna je lokalizována do centra města Brna a svoji hranicí bezprostředně koresponduje s vymezením Městské památkové rezervace (dále jen MPR). MPR Brno o výměře 158,3 ha patří k největším v celé České republice a ve svém souhrnu představuje nejsložitější a nejvýznamnější urbanistický celek v organismu města. Již I. asanační územní plán historického jádra, schválený v roce 1956 stanovil v historickém jádru zřízení pěší rezervace, čímž má Brno nejstarší pěší zónu v České republice. Pěší zóna byla pak postupně rozšiřována a její cílový rozsah závazně vymežil Regulační plán Městské památkové rezervace Brno (dále RP MPR), schválený Zastupitelstvem města Brna v roce 1999. RP MPR stanovil funkci jednotlivých veřejných prostranství z hlediska dopravní obsluhy centrální části města, určil regulativy jejich prostorového uspořádání včetně použití dlažeb i prvků městského mobiliáře a vymežil plochy pro vybudování parkovacích objektů.

2. Výčet dotčených územních samosprávných celků, které mohou být koncepcí ovlivněny

Realizací IPRM budou dotčeny oblasti statutárního města Brna vně MPR, zejména z hlediska dopravního.

3. Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území

KLIMA:

Území MPR leží podobně jako většina území města Brna v nejteplejší mírně teplé oblasti.

Podnebí je tedy poměrně teplé a mírně suché, což způsobuje poloha v mírném srážkovém stínu Českomoravské vrchoviny: Tišnov 8,0 °C, 579 mm; Veverská Bitýška 559 mm; Kuřim 576 mm; Brno 8,4 °C; Brno – Bohunice 537 mm. Vranov u Brna leží na mírném návětrném svahu Dražanské vrchoviny, srážky zde dosahují 610 mm, v Olomoučanech 620 mm. Nejvyšší polohy mají průměrnou teplotu pod 7 °C.

OVZDUŠÍ:

Na území města bylo v roce 2005 evidováno 12 zvláště velkých, 55 velkých zdrojů znečišťování ovzduší v kategorii REZZO 1. V kategorii REZZO 2 bylo v letech 2005 evidováno 956 středních zdrojů znečišťování ovzduší. V území Městské památkové rezervace nebyl identifikován ani jeden z těchto znečišťovatelů.

Kvalita ovzduší statutárního města Brna je monitorována od poloviny šedesátých let dvacátého století Krajskou hygienickou stanicí (následně Městská hygienická stanice a nyní Zdravotní ústav Brno – ZUB). V roce 1970 zahájil měření Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) a v roce 1997 i město Brno. Stanice ve vlastnictví ZUB jsou stanice manuální, stanice ČHMÚ a města Brna jsou automatické. V MPR není instalována žádná měřicí stanice, proto pro posuzování kvality ovzduší byla využita měřicí stanice Zvonařka. Tato stanice ukazuje nadprůměrné hodnoty oxidů dusíku způsobené vyšší intenzitou individuální automobilové dopravy. Průměrné hodnoty ostatních škodlivin jsou v porovnání s jinými lokalitami ve městě Brně srovnatelné a vykazují pouze nevýznamné odchylky od průměru.

VODA

Hydrologickou síť na území města Brna tvoří řeky Svratka a Svitava se svými přítoky. Stav vodních toků na území města Brna z hlediska jejich ekologických a rekreačních funkcí je nevyhovující. Tyto významné říční toky Brna však nejsou ve vzájemně těsné korelaci s předmětným územím MPR. Povrchová voda v dotčeném území je odváděna do kanalizační sítě. Kanalizační síť v historické části Brna však převážně není v dobrém technickém stavu. Zásoby podzemní vody nejsou v centru města prakticky využívány až na výjimky užitkového využívání (např. fontány)

PŮDA

V MPR je nulový podíl zemědělské půdy

HLUK

Jedním z negativních důsledků rostoucí životní úrovně i změny životního stylu je zvyšování podílu hluku na zhoršování životního prostředí obyvatelstva. Zvyšování hladiny hluku ve venkovním prostoru má neustále rostoucí tendenci především vlivem nárůstu automobilové dopravy, který se výrazně projevuje také v centru města

Rozhodujícím zdrojem hluku v MPR je doprava. Ačkoliv velká část MPR je pěší zónou hluk z okolní frekventované dopravní sítě prostupuje celým územím MPR.

Podél nejzatíženějších dopravních tras a jejich křižovatek (Koliště, Křenová) dosahují hlukové hladiny 70-80 dB v denních hodinách. Přitom přípustná hladina hluku ve vnějším prostředí je dle zákona č. 502/2000 Sb. o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, dána součtem základní hladiny $A = 50$ dB a korekcí vztahujících se k místním podmínkám a denní době. Pro noční dobu platí obecně korekce -10 dB.

Pro dokladování stávajícího stavu celoplošné hlukové zátěže venkovního prostoru území města Brna z pozemní dopravy (automobilové, tramvajové a železniční) byla v roce 2005 vypracována Hluková mapa města Brna. Zpracované výstupy jsou podkladovým souborem pro tvorbu územně plánovací dokumentace, zároveň ji lze použít jako zdroj vstupních údajů pro tvorbu strategické hlukové mapy sídelní aglomerace, v návaznosti na směrnici EU (2002/49/EC).

OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

Brno disponuje kompaktním městským jádrem s kulturním, architektonickým a urbanistickým dědictvím, což přitahuje nejen návštěvníky z jiných měst České republiky, ale i zahraniční turisty. Nedílnou součástí tohoto dědictví jsou bezpochyby městské parky, které prolínají MPR a vytváří tak ucelený prstenec parků. Tyto parky v současné době procházejí postupně revitalizací, ale jejich rekonstrukce je značně pomalá. Parková zeleň je postupně doplňována novou výsadbou, stylovou komunikační sítí s nezbytnou technickou infrastrukturou a městským mobiliářem. Renovací procházejí i umělecké prvky a objekty umístěné v těchto parcích. Město disponuje obrovskou výhodou, neboť kompaktní zelený pás v samotném rušném centru města je v porovnání s jinými velkými městy spíše raritou, proto se jeví účelné z těchto parků vytvořit důstojná místa pro pobytovou pohodu. Nejvýznamnějším parkem v centru města je komplex v rámci Národní kulturní památky Špilberk.

4. Stávající problémy životního prostředí v dotčeném území

Ve městě Brně patří k nejzávažnějším problémům životního prostředí znečištění ovzduší v bezprostřední blízkosti frekventovaných komunikací, hlučnost z dopravy a staré ekologické zátěže.

Stav ovzduší se však postupně zlepšuje. V centru města Brna není kromě dopravy žádný dominantní zdroj znečišťování ovzduší, který by nadměrně zatěžoval kvalitu ovzduší. Zlepšení bylo dosaženo rekonstrukcí všech velkých a řady středních zdrojů znečištění ze spalování tuhých paliv. Veškeré velké zdroje znečišťování ovzduší jsou plynofikovány a využívají ve značné míře moderní spalovací technologie. Drtivá většina středních zdrojů byla rovněž plynofikována, nebo byla napojena na síť centrálního zásobování teplem.

Vysoká intenzita dopravy je jednoznačnou příčinou vysokých imisních koncentrací zejména u polétavého prachu a oxidů dusíku (NO_x). Nadlimitní hodnoty NO_x jsou registrovány na měřicí stanici Svatoplukova, při inverzních podmínkách také na stanicích Zvonařka a Kounicova, tedy v bezprostřední blízkosti MPR.

Dalším ze stávajících problémů životního prostředí je hluk, jakožto faktor, který negativně ovlivňuje kvalitu životního prostředí MPR. Zvyšování hladiny hluku ve venkovním prostoru má neustále rostoucí tendenci především vlivem nárůstu automobilové dopravy. Kromě dopravy je zdrojem hluku i výroba, která však v centru města nevykazuje rušivou intenzitu.

Co se týče starých ekologických zátěží, nejsou v centru města relevantní a souvisí spíše se starými průmyslovými areály, které byly lokalizovány mimo zónu.

D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ

Stanovený globální cíl a specifické cíle v jednotlivých oblastech podpory IPRM neznamenaají ohrožení životního prostředí a zdraví obyvatelstva. Projekty jsou environmentálně neutrální, ale u některých z nich lze pozorovat i významnější pozitivní dopady na životní prostředí. Projekty zařazené do IPRM, které by znamenaly potenciální rizika z hlediska životního prostředí, podléhají proceduře EIA zabraňující environmentálním škodám.

Vlivy jednotlivých oblastí podpory IPRM na životní prostředí:

1. Regenerace veřejných prostranství a výstavba parkovacích objektů

1.1 Regenerace veřejných prostranství

V rámci oblastí podpory budou realizovány projekty revitalizující exponovaná veřejná prostranství v centru města. V rámci individuálních projektů bude řešena úprava povrchů včetně výsadby zeleně a instalace městského mobiliáře. Projekty jsou dále zaměřené na rekonstrukci inženýrských sítí, které jsou v MPR mnohdy zastaralé a ve špatném technickém stavu.

1.2 Výstavba parkovacích objektů

Jedním z cílů IPRM je zklidnění dopravy v centru města, vymístění osobních automobilů z veřejných prostranství do parkovacích objektů. Typy parkovacích objektů budou stanoveny dle technických možností dané konkrétní lokality. V rámci oblasti tedy není vyloučena stavba

podzemních garáží či parkovacích objektů, a to i včetně environmentálně šetrného zakladačového automatizovaného systému.

2. Revitalizace městských parků

2.1 Revitalizace parků v Městské památkové rezervaci

V rámci oblasti podpory bude realizována probírka stávající zeleně, výsadba nové, instalace městského mobiliáře, včetně nástrojů řešení komunálního odpadu. V rámci projektů budou vystavěny objekty pro volnočasové aktivity k určené k aktivnímu trávení volného času.

2.2 Regenerace objektů lokalizovaných v parcích

V rámci revitalizovaných parkových objektů budou rekonstruovány některé objekty, které se nacházejí ve špatném stavebně technickém stavu, a bude se hledat řešení jejich efektivního funkčního využití s ohledem na environmentální hodnoty.

3. Podpora rozvoje produktů a služeb pro cestovní ruch

3.1 Podpora rozvoje nových produktů udržitelného cestovního ruchu

Oblast podpory řeší využití kulturně historického potenciálu MPR v Brně. Tvorba nových produktů cestovního ruchu je klíčová pro oživení centra města. Z hlediska environmentálního se jedná o projekty neutrální.

3.2 Podpora inovativních služeb pro rozvoj cestovního ruchu

K novým produktům cestovního ruchu, patří i rozvoj inovativních služeb, které jsou bez negativního vlivu na životní prostředí.

E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

1. Výčet možných vlivů koncepce přesahujících hranice České republiky i města Brna

Nepředpokládají se.

2. Mapová dokumentace a jiná dokumentace týkající se údajů v oznámení koncepce

K oznámení koncepce byly přiloženy následující dokumenty:

- Mapa Městské památkové rezervace
- Stanovisko orgánu ochrany přírody

Datum zpracování oznámení koncepce

25. 11. 2008

Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail osoby, která se podílela na zpracování oznámení koncepce

Statutární město Brno
Úsek rozvoje města
Mgr. Radek Řeřicha
vedoucí Oddělení implementace evropských fondů
Magistrát města Brna, Husova 12, 601 67 Brno
Tel.: 542 174 150, Fax: 542 174 062
E-mail: rericha.readek@brno.cz

Podpis oprávněného zástupce předkladatele

Statutární město Brno
Úsek rozvoje města
Mgr. Radek Řeřicha
vedoucí Oddělení implementace evropských fondů
Magistrát města Brna, Husova 12, 601 67 Brno
Tel.: 542 174 150, Fax: 542 174 062
E-mail: rericha.readek@brno.cz

Mgr. Radek Řeřicha
Vedoucí Oddělení implementace evropských fondů
Magistrát města Brna

Integrovaný plán rozvoje statutárního města Brna pro programovací období 2007-2013

Komplexní regenerace historického centra, včetně rozvoje služeb pro cestovní ruch

Obsah:

Úvod	5
Prezentace souladu s nadřazenými strategickými dokumenty	8
Analýza současné ekonomické a sociální situace města	13
Základní finanční analýza města	26
Analýza silných a slabých stránek města	27
Souhrnné zhodnocení podmínek rozvoje města a struktura Integrovaných plánů rozvoje města Brna	35
Zdůvodnění výběru zóny	37
Popis oblastí podpory a aktivit IPRM	44
Popis indikátorů a jejich kvantifikace	57
Finanční plán včetně popisu způsobu financování, který zahrnuje kromě intervencí ze strukturálních fondů i ostatní finanční zdroje.	58
Časový harmonogram a návaznost jednotlivých aktivit	59
Popis administrativní kapacity a způsobu řízení IPRM.	60
Popis realizace partnerství, zapojení partnerů při tvorbě a realizaci IPRM.	63
Informování zainteresovaných subjektů i široké veřejnosti o IPRM	64
Popis způsobu výběru dílčích projektů do IPRM	66
Doložení schopnosti obce realizovat IPRM	68
Analýza a řízení rizik	69
Vliv IPRM na horizontální témata	71
Přílohy	73

Seznam tabulek v textu:

Tabulka 1: Základní finanční ukazatele města Brna (v tis. Kč).....	26
Tabulka 2: Seznam podpořených projektů v aktivitě I.1.A.....	46
Tabulka 3: Seznam projektů v aktivitě I.1.A realizovaných bez finančního příspěvku ROP.....	46
Tabulka 4: Seznam projektů v aktivitě I.1.B realizovaných bez finančního příspěvku ROP.....	50
Tabulka 5: : Seznam podpořených projektů v aktivitě I.2.A	51
Tabulka 6: Seznam projektů v aktivitě I.2.A realizovaných bez finančního příspěvku ROP.....	52
Tabulka 7: Seznam podpořených projektů v aktivitě I.3.A i I.3.B	56
Tabulka 8: Relevantní indikátory ROP 3.1. a jejich kvantifikace.....	57
Tabulka 9: Financování IPRM	58
Tabulka 10: Financování jednotlivých aktivit z ROP 3.1. v tisících Kč.....	58
Tabulka 11: Časový harmonogram realizace dílčích projektů IPRM.....	59
Tabulka 12: Období realizace jednotlivých aktivit financovaných z ROP 3.1.	59

Použité zkratky

ČR – Česká republika

IPRM – Integrovaný (é) plán (y) rozvoje města Brna

JMK – Jihomoravský kraj

MČ – Městská část

MMB – Magistrát města Brna

MPR – Městská památková rezervace

NKP – Národní kulturní památka

OIEF – Oddělení implementace evropských fondů

OP – Operační program (y)

OP ŽP – Operační program životní prostředí

PR CR - Program rozvoje cestovního ruchu v Jihomoravském kraji pro roky 2007 – 2013

PR JMK – Program rozvoje Jihomoravského kraje

RMB – Rada města Brna

ROP – Regionální operační program NUTS 2 Jihovýchod

RP MPR – Regulační plán Městské památkové rezervace

ŘO – Řídící orgán

ŘV IPRM – Řídící výbor Integrovaného plánu rozvoje města

SMB – Statutární město Brno

SpB – Strategie pro Brno

TOP – Tematický operační program

ÚPmB – Územní plán města Brna

ZMB – Zastupitelstvo města Brna

Úvod

Obecná východiska k IPRM

Nové programovací období 2007 – 2013 nabízí České republice možnost realizovat strategické záměry k posílení konkurenceschopnosti a sociální soudržnosti za pomoci finančních prostředků z evropských fondů. Objem finančních prostředků plynoucích do ČR je značný, proto je nutné nastavit mechanismy jejich efektivního čerpání. Některým městům se naskytla možnost využít pro svůj komplexní a udržitelný rozvoj metodu integrovaného přístupu.

Integrovaný plán rozvoje měst zajišťuje koordinaci odvětvových a územních politik ve městech a zároveň představuje nástroj pro čerpání finančních prostředků z evropských fondů. Cílem je zajistit synergický efekt jednotlivých intervencí podporujících určená města jako póly rozvoje regionu prostřednictvím koncentrace alokace finančních prostředků do geograficky vymezené zóny města či v rámci řešení celoměstského tematického problému. V programovém období 2007-2013 patří IPRM k nejvýznamnějším koordinačním mechanismům pro intervence Regionálních operačních programů, Tematických operačních programů a Integrovaného operačního programu zacílené na rozvoj měst. Projekty zahrnuté v IPRM budou podpořeny zejména z ROP, v případě řešení problematiky bydlení z IOP a doplňkově i z TOP.

Metodický pokyn Ministerstva pro místní rozvoj definuje IPRM jako soubor vzájemně obsahově a časově provázaných akcí, které jsou realizovány ve vymezeném území nebo v rámci tematického přístupu ve městech a směřují k dosažení společného cíle či cílů města, obce či lokality. Mohou být podpořeny z jednoho nebo více operačních programů.

Při tvorbě IPRM je nutné vycházet z místního rozvojového dokumentu, zároveň reflektovat strategické dokumenty vyšších územně správních celků, respektovat nastavení a priority Národního strategického referenčního rámce jakožto konsensu národních a evropských politik a v neposlední řadě akceptovat cíle, strukturu a podporované aktivity jednotlivých operačních programů, zejména Regionálního operačního programu.

IPRM je základním koordinačním rámcem navazujícím na celkovou vizi a strategii rozvoje města za účelem identifikace a řešení problémových či rozvojových oblastí města (územních nebo tematických) v návaznosti na využití podpory ze strukturálních fondů v programovacím období 2007 – 2013.

Zdůvodnění potřebnosti vytvoření IPRM

Dominantním centrem Jihomoravského regionu, které soustřeďuje třetinu obyvatel kraje, je statutární město Brno, které je také přirozeným centrem administrativně správních institucí, ekonomických činností a kulturních a sportovních aktivit.

Geografická poloha s atraktivním zázemím zároveň učinily město vhodnou rekreační lokalitou a výchozím místem pro cestování po regionu. Koncentrace obyvatelstva, ekonomických aktivit a návštěvníků města s sebou přináší řadu problémů, které je nutné koncepčně řešit. Pro dlouhodobý udržitelný rozvoj města je důležité volit efektivní nástroje

řízení postavené na jasně vymezené vizi a strategických cílech rozvoje města. Aktualizovaná Strategie pro Brno definovala progresivní vizi města postavenou na místním ekonomickém rozvoji, kvalitě života a podpoře vzdělávání. Globální cíl strategie zní: „Brno chce být městem s pozitivní image, místní ekonomickou základnou zaručující jeho konkurenceschopnost v evropském prostoru, s dobrou dopravní dostupností, kvalitními podmínkami pro život obyvatel a zdravým životním prostředím a také centrem inteligence, výzkumu a inovací. Brno chce být lepší.“

Strategická rozvojová vize je vnímána dvojím pohledem. První pohled hodnotí kvalitu základních funkčních městských systémů, jakými jsou městský komunikační skelet a doprava, bydlení, energetická a síťová odvětví, sociální a zdravotní služby, vzdělávání a kulturní i rekreační infrastruktura, umožňující hodnotné trávení volného času ve zdravém prostředí. Velmi citlivě je ve městě vnímána potřeba komunikace, jak dovnitř, k institucím, podnikům a občanům, tak navenek, ke kraji, sousedním regionům a zejména k zahraničí. Je nutné, aby v této základní funkční rovině byly všechny složky kvalitní, a v rámci své strategie a dostupných zdrojů pro to město udělá maximum. Druhý pohled je více dynamický; město Brno má - vzhledem ke své velikosti a významu - ambice se od ostatních měst kvalitativně odlišit a ví, že faktory, které ho pozitivně odliší, jsou mobilní.

Brno nechce být pouze tradičním průmyslovým městem. Brněnská ekonomická základna prošla zásadní restrukturalizací, většina ekonomicky aktivních obyvatel města dnes pracuje v terciéru. V současné době se město ocitá na vrcholu konjunktury a poptávky po prostorech k podnikání, kterou je třeba reflektovat. V budoucnosti bude podnikání ve městě založeno na prostorově nenáročných nemovitostních bázích a produkci s vysokou přidanou hodnotou, která se opírá hlavně o kvalitní lidské zdroje.

Brno chce být městem zdravým, čistým a bezpečným. Je nutné vytvářet nové plochy pro bydlení a také rozvíjet rekreační potenciál města a jeho zázemí. Ve městě by mělo dojít k zásadnímu zlepšení nabídky volnočasových aktivit, zachování a dalšímu rozvoji kulturně-historického dědictví.

Brno je také významným centrem vzdělávání a inteligence. Město má zájem o umístění strategických služeb a projektů aplikovaného výzkumu. Bude se snažit vytvářet podmínky pro propojování různých oborů a svobodný rozvoj různých forem kreativity. Pro dynamický kvalitativní růst je nutné udržet ve městě vzdělané lidi, proto se město snaží vytvořit takové podmínky, aby se Brno stalo domovem elity.

Tyto ambiciózní cíle lze realizovat pouze implementací kvalitních nástrojů řízení potřeb města. Integrovaný plán rozvoje města Brna je vnímán jako nástroj pro efektivní koordinaci urbánní politiky spojený s možností přílivu podstatného objemu finančních prostředků ze zdrojů mimo rozpočet města. Ve městě byly velmi citlivě vytipovány problémové okruhy, které by měly být v rámci IPRM řešeny tak, aby realizací vhodných opatření bylo dosaženo vyváženého udržitelného územního rozvoje. Vzhledem k tomu, že Brno identifikovalo více problematických okruhů, bude vytvořeno více integrovaných plánů.

V souladu s principy tvorby IPRM a Sdělením komise Radě a Evropskému parlamentu ze dne 13. 7. 2006 SEC (2006) 928 budou intervence v IPRM statutárního města Brna vybrané strategické cíle, tj.:

1) Ekonomický rozvoj

- 2) Sociální integrace
- 3) Životní prostředí
- 4) Přitažlivá města
- 5) Dostupnost a mobilita
- 6) Správa věcí veřejných

Tento zónově vymezený Integrovaný plán rozvoje města Brna (IPRM I) akcentuje témata „Ekonomický rozvoj“, „Životní prostředí“, „Přitažlivá města“ a „Dostupnost a mobilita“ v zóně vymezené Městskou památkovou rezervací v Brně.

Prezentace souladu s nadřazenými strategickými dokumenty

Statutární město Brno definuje klíčové oblasti podpory v rámci Integrovaného plánu rozvoje města (dále jen IPRM) v návaznosti na stávající strategie a platné koncepční dokumenty na místní, regionální i nadregionální úrovni.

Integrovaný plán rozvoje města Brna musí být v souladu nejen s rozvojovými potřebami a prioritami, které byly identifikovány jako významné oblasti pro území města Brna a jeho rozvoj, ale rovněž s prioritami Jihomoravského kraje jako vyššího územního samosprávného celku a současně také v souladu s Regionálním operačním programem NUTS II Jihovýchod. Dalším zdrojem jsou jednotlivé dotčené tematické operační programy a právní normy jak České republiky, tak Evropské unie.

Relevantní strategické dokumenty jsou:

- **Národní rozvojový plán¹**
- **Národní strategický referenční rámec²**
- **Strategie udržitelného rozvoje³**
- **Strategie hospodářského růstu⁴**
- **Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007 – 2013⁵**
- **Regionální operační program NUTS II Jihovýchod⁶**
- **OP Životní prostředí⁷**
- **Program rozvoje Jihomoravského kraje⁸**
- **Program rozvoje cestovního ruchu v Jihomoravském kraji pro roky 2007 - 2013⁹**
- **Strategie pro Brno¹⁰**
- **Regulační plán Městské památkové rezervace**
- **Územní plán města Brna**

¹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/upload/1141122325.materi-l-nrp---iii.-nrp-upraveny---str-113-a-124.pdf>

² http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/NOK/NSRR_final_1.pdf

³ <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/nsrr>

⁴ <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/nsrr>

⁵ <http://www.mmr.cz/index.php?show=001024004003>

⁶ <http://www.jihovýchod.cz/download/rop/rop-jv.pdf>

⁷ <http://www.strukturalni-fondy.cz/opzp>

⁸ <http://www.partnerstvi-jmk.cz/download.php?file=460.doc>

⁹ <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=34671&TypeID=2>

¹⁰ <http://www.brno.cz/index.php?nav01=70&nav02=4006&nav03=1007&nav04=2875&nav05=2597&nav06=5346>

Národní a regionální strategické dokumenty

Nejvýznamnějšími obecnými strategickými a programovými dokumenty vytvořenými na národní úrovni jsou **Národní rozvojový plán** a **Národní strategický referenční rámec**. Národní rozvojový plán popisuje hlavní rozvojové problémy České republiky a vychází jak z Strategických obecných zásad Společenství, tak i základních strategických dokumentů vytvořených na úrovni ČR, kterými jsou **Strategie udržitelného rozvoje**, **Strategie hospodářského růstu**, **Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007 - 2013** a další platné resortní a regionální strategické a programové dokumenty. Národní strategický referenční rámec pak svým obsahem vymezuje strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti a systém finančních toků strukturálních fondů EU v ČR, které musí respektovat jednotlivé operační programy.

IPRM Brna jednotlivými dílčími projekty směřuje k navazujícím operačním programům, respektujících nadřazené strategické dokumenty:

Regionální operační program NUTS II Jihovýchod

Z hlediska rozvoje města a integrovaného plánu rozvoje města je klíčovým dokumentem **Regionální operační program NUTS II Jihovýchod**. Existence IPRM je jednou z podmínek čerpání prostředků v prioritní ose 3 Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel.

Prioritní osa akcentuje všestranný rozvoj města a obcí v regionu, přičemž je rozdělena na jednotlivé oblasti podpory dle velikosti, charakteru a dalších specifík daných sídel. V konkrétním případě statutárního města Brna může být podpora poskytnuta v rámci oblasti podpory 3.1 - Rozvoj urbanizačních center.

V rámci této oblasti podpory lze realizovat projekty zaměřené zejména na regeneraci historických center a městských památkových rezervací, revitalizaci veřejných prostranství ve městech včetně řešení související infrastruktury, výstavbu a technické zhodnocení infrastruktury a relevantního vybavení zařízení neziskové sociální péče, škol, školských zařízení a infrastruktury pro další vzdělávání zaměřené na zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce, zdravotnických zařízení poskytujících lůžkovou a ambulantní péči, zařízení sloužících k poskytování služeb pro sociální integraci skupin ohrožených a postižených sociální exkluzí a infrastruktury pro kulturu, sport a práci s dětmi a mládeží či zařízení pro neformální aktivity. Součástí podporovaných aktivit mohou být také regenerace, revitalizace a konverze brownfields a s tím souvisejících zanedbaných území včetně úpravy a dostavby doprovodné infrastruktury nebo řešení kvalitativně i kapacitně nedostatečné dopravní infrastruktury související s rostoucí automobilovou dopravou.

Aktivity IPRM budou směřovat v rámci ROP i do jiné prioritní osy, jedná se o prioritní osu 2 Rozvoj udržitelného cestovního ruchu. V rámci podpory místního ekonomického rozvoje a posílení image města bude podpořena tvorba nových strategických produktů cestovního ruchu a navazující zavádění inovativních služeb pro návštěvníky Brna.

Aktivita směřující do ostatních operačních programů naplňuje logiku IPRM – vnitřní provázanost a koordinaci aktivit a oblastí podpory. Konkrétně IPRM reaguje na tyto OP Životní prostředí.

OP Životní prostředí

Operační program Životní prostředí je zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu. (zdroj: OPŽP).

V návaznosti IPRM je relevantní prioritní osa 7 OP ŽP. Tato usiluje o rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu, která v IPRM bude doplňkově řešena v části zaměřené na fyzické zlepšení životního prostředí.

Program rozvoje Jihomoravského kraje

Aktualizace PR JMK navazuje na nově zpracovanou Strategii rozvoje JMK tím, že využívá strukturu zde navržených strategických cílů a opatření, vytyčených k jejich naplnění a činí z nich základ pro vymezení hlavního rámce okruhů priorit, opatření a aktivit, která představují věcnou náplň aktualizované Návrhové části PR JMK. **Program rozvoje kraje** je základním střednědobým programovým dokumentem k podpoře regionálního rozvoje na úrovni kraje s důrazem na sociálně ekonomickou sféru. Konkretizuje strategické cíle a rozvojové aktivity ve formě konkrétních opatření a projektů, určuje jejich nositele a stanovuje způsob implementace a financování.

IPRM Brna napomáhá naplnění PR JMK tak jak je definovaný cílový stav v PRJMK: *„Jihomoravský kraj bude ekonomicky silný a dynamicky se rozvíjející region při udržení kvalitního životního prostředí a krajiny. Hospodářským těžištěm budou aktivity založené na moderních technologiích. Průmysl bude produkovat výrobky s vysokou přidanou hodnotou. Vzroste vzdělanostní úroveň obyvatelstva, zkvalitní se procesy vzdělávání alepší se možnosti uplatnění lidských zdrojů v občanské a profesní sféře. Zemědělství bude tvořit součást páteře integrovaného rozvoje ve venkovském prostoru. Cestovní ruch bude v turisticky atraktivních oblastech aktivně přispívat k rozvoji území.“* (zdroj: Program rozvoje Jihomoravského kraje - Aktualizace návrhové části 2006)

Program rozvoje cestovního ruchu v Jihomoravském kraji pro roky 2007 – 2013

PR CR Střednědobý strategický dokument, který prostřednictvím tří priorit a dílčích opatření definuje potřeby rozvoje cestovního ruchu v Jihomoravském regionu v novém programovacím období 2007 – 2013. Tyto priority se odrážejí v nastavení ROP v prioritní ose 2 Rozvoj udržitelného cestovního ruchu. Také statutární město Brno má ambice se podílet na

naplňování této strategie ve všech třech prioritních okruzích s vysokým potenciálem v oblasti incentivní turistiky.

Z hodnocení forem cestovního ruchu pro Jihomoravský kraj dle výnosů a nákladů vyplývá, že formy cestovního ruchu, které přinášejí nejvyšší příjmy, obvykle také vyžadují nejvyšší náklady na infrastrukturu. Patří mezi ně například golfová turistika, lázeňsko-léčebný cestovní ruch nebo kongresový a veletržní cestovní ruch. Naopak nízké výnosy i náklady přirozeně vykazují krajanský cestovní ruch, návštěvy příbuzných, horský cestovní ruch nebo pěší turistika.

Některé formy cestovního ruchu se vymykají obvyklému pravidlu, že čím vyšší výnosy z nich plynou, tím vyšší náklady vyžadují. Relativně vysoké výnosy při relativně nízkých nákladech (tedy příznivou ekonomickou bilanci) přináší nákupní turistika, incentivní turistika a gastronomický cestovní ruch. Naopak nepříznivou bilanci, tedy vyšší náklady při relativně nízkých výnosech, má například cykloturistika. (zdroj: Program rozvoje cestovního ruchu v Jihomoravském kraji pro roky 2007 - 2013)

Strategické a rozvojové dokumenty města Brna

Strategie pro Brno

Základním strategickým dokumentem IPRM je Strategie pro Brno. Jedná se o kompletní aktualizovaný strategický plán rozvoje města Brna, schválený Zastupitelstvem města Brna dne 26. 6. 2007. Strategie je strukturována do 5 priorit:

- Image města a vnitřní/vnější vztahy
- **Místní ekonomický rozvoj**
- **Kvalita života**
- **Výzkum, vývoj, inovace a vzdělání**
- Doprava a infrastruktura

Tučně označené byly vybrány jako pilíře strategie směřující k naplňování vize města. Zónově zaměřený IPRM I, zaměřený na samotné centrum města svými aktivitami přispívá k posílení image města, posílení ekonomického rozvoje, akcentuje i témata z priorit kvalita života a doprava a infrastruktura.¹¹

Územní plán města Brna

Podmínkou všech dílčích projektů zařazených do IPRM je respektovat územní plánem města. Kromě platného ÚPmB existují i další územně analytické podklady a územně plánovací dokumentace, se kterou bude posuzován soulad jednotlivých projektových záměrů.

¹¹ Podrobněji viz Strategie pro Brno a jednotlivé Oborové koncepce SpB.

Regulační plán Městské památkové rezervace

Městská památková rezervace jako nejvýznamnější urbanistický celek města zůstává těžištěm aktivit celoměstského i nadměstského významu. Je nositelem jeho historické identity, hlavním představitelem jeho image a společenského života města. Ve svém postavení MPR se svými nástroji regulačního plánu koncepčně zapojena do naplňování rozvojových programů města jako ideových cílů a principů, usilujících o udržitelný rozvoj. Tento cíl je spojován s programy historické identity a kulturnosti města, ekonomicko-sociální prosperity, fungujícího a obyvatelného města. Naplnění uvedených programů vzhledem k současnému nevyhovujícímu fyzickému stavu MPR vyžaduje účinný systém územně regulačních a ochranných opatření a dále postupnou cílevědomou realizační činnost na všech vytyčených úsecích s důrazem na sledované priority.

Analýza současné ekonomické a sociální situace města

Pozice města Brna v rámci ČR a regionu

Brno je vyspělým středoevropským městem, které geograficky a symbolicky spojuje Prahu a Vídeň. Historicky vznikalo jako sídelní centrum jižní Moravy na březích řek Svratky a Svitavy, na pomezí Českého masivu a jihomoravských nížinných úvalů. Tato reliéfní rozmanitost dodává městu zajímavý přírodní charakter a zároveň ho chrání před přírodními riziky. Město leží na křižovatce evropských dopravních tras – silničních i železničních, letecká doprava prozatím není dostatečně využívána. V mezinárodním měřítku je město Brno známé svými veletrhy, díky nimž má pověst středoevropského obchodního centra, a sportovní akcí Grand Prix Brno. V rámci Evropské unie i České republiky si město vytváří řadu politických, ekonomických a společensko-kulturních vazeb, které zdůrazňují jeho význam.

Brno je tradičním centrem vzdělanosti, justice a veletrhů a na jeho území sídlí několik institucí s celorepublikovou působností: Ústavní soud, Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Kancelář veřejného ochránce práv a další.

Nadregionální význam má systém vzdělávání, zvláště vysoké školství. Brněnské univerzity svou působností dalece přesahují Jihomoravský kraj a svou vzdělávací i vědecko-výzkumnou funkcí doplňují Prahu. Mezi Brnem a některými dalšími městy ČR, které prošly podobným historickým a ekonomickým vývojem (především Plzeň a Ostrava), existuje určitá rivalita. Konkuruje si zejména v atraktivnosti pro investory.

Vliv statutárního města Brna přesahuje administrativní hranice Jihomoravského kraje a zasahuje též do kraje Zlínského, Olomouckého a kraje Vysočina. Ve svém regionu představuje centrum dojížděky za prací, službami a kulturou. Brno poskytuje širokou nabídku pracovních příležitostí a maloobchodní infrastruktury, která je využívána obyvateli celého kraje. Tento fenomén je podpořen i veřejnou dopravou. Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje významně pomáhá dojíždějícím z brněnské aglomerace do zaměstnání, škol a za službami. V posledních letech je pro brněnskou aglomeraci charakteristický proces suburbanizace, kdy jednotlivé obce z ekonomických důvodů usilují o novou bytovou i komerční výstavbu, která je však často nekoordinovaná s negativními dopady na jádrové město regionu.

Podnikání, výzkum, vývoj a inovace

Z ekonomického hlediska je Brno druhým nejsilnějším městem ČR. Podíl HDP Jihomoravského kraje (jehož významnou část vytváří právě Brno) na HDP ČR se zvyšuje díky stabilizaci ekonomické situace ve velkých průmyslových podnicích, přílivu přímých zahraničních investic, ale také růstu domácích investic, progresivnímu rozvoji terciárního sektoru a pozitivnímu vývoji v oblasti malého a středního podnikání.

V devadesátých letech se těžiště tradiční průmyslové výroby začalo přesouvat do technologicky vyspělejších oblastí. Tento proces vedl k velkému úbytku pracovních sil v průmyslu: z 97 tisíc pracovníků v roce 1989 až na 43,5 tisíc v roce 2004. Od tohoto roku dochází k mírnému nárůstu pracovníků v průmyslu (v roce 2006 více než 46 tisíc). Snížení

zaměstnanosti v průmyslu bylo kompenzováno přesunem do terciérní sféry. Podíl služeb na celkové zaměstnanosti přesáhl 70 %. Od roku 2004 se proces deindustrializace pozastavil; hlavním důvodem byl vstup přímých zahraničních investic. Brno ve srovnání s Českou republikou má vyšší podíl počtu průmyslových podniků se zahraniční účastí. V průmyslu se podniky se zahraniční účastí podílí na zaměstnanosti Brna téměř polovinou.

Díky svému univerzitnímu zázemí má město jednoznačně obrovský potenciál pro získávání investorů zaměřujících se na investice s vyšší přidanou hodnotou, tzn. do oblasti výzkumu, vývoje a inovačního podnikání.

V devadesátých letech zaznamenal výrazný nárůst počtu pracovníků silně poddimenzovaný terciér. Došlo k významnému rozvoji v oblasti tržních služeb (jinak označované jako „producer services“), které zahrnují především finančnictví (bankovníctví, pojišťovnictví), poradenské, auditorské a marketingové činnosti, služby právníkové a služby v oblasti nemovitostí. Tyto služby vykazují obecně vyšší nároky na středoškolsky a vysokoškolsky vzdělané pracovníky. Nejrychlejší vývoj, podpořený masivním vstupem investic do tohoto sektoru, prodělalo bankovníctví. Na hranici této kategorie se pak pohybuje autonomnější podskupina tzv. strategických služeb, kam lze zařadit produkci softwaru, designu, zpracování a poskytování dat či vývoj informačních a telekomunikačních technologií. Ačkoliv je Brno druhou největší koncentrací a nadregionálním centrem nadstandardních finančních a specializovaných ekonomických služeb v ČR, lze pozorovat kvalitativní rozdíl vůči větším metropolím, způsobený odlišnou strukturou potenciálních klientů a velikostí obsluhovaného teritoria. Specifickou oblastí je sektor strategických služeb, kdy zejména společnosti pracující s informačními technologiemi (IT) nejsou vázány územně omezenou poptávkou. K lokalizaci strategických služeb ve městě Brně přispívají geografická poloha, kvalitní životní podmínky, telekomunikační infrastruktura, cenová dostupnost nemovitostí (ve srovnání s Prahou) a zdroje levnější kvalifikované pracovní síly (vysoké a odborné střední školství). Přes málo precizní definici strategických služeb a chybějící celonárodní srovnání lze důvodně předpokládat, že se v Brně formuje silný potenciál IT firem.

Významným sektorem v oblasti obchodních služeb je výstavnictví, reprezentované akciovou společností Veletrhy Brno. V rámci Brna jde o výjimečný subjekt jak svým vlivem, tak svým multiplikačním efektem na ostatní složky místní ekonomiky. Podíl Veletrhů Brno na veletržním a výstavním trhu České republiky je dominantní. Veletrhy Brno jsou, díky struktuře vystavovatelů a návštěvníků, považovány za středoevropské veletržní centrum.

V Brně v posledních letech vzniklo několik moderních kancelářských objektů a center (např. Brno Business Park, Spielberg Office Park či Platinum). Význam moderních administrativních komplexů spočívá mj. v tom, že nabízejí pracovní uplatnění tisícům absolventů brněnských vysokých škol a přispívají k obrazu města Brna jako města budoucnosti.

Ve městě došlo k významným kvalitativním a kvantitativním změnám maloobchodní sítě. Dynamika rozvoje maloobchodu byla navíc ovlivněna nadstandardní mírou internacionalizace kapitálu. Příznivé ekonomické podmínky (nízké ceny pozemků, nižší stavební a provozní náklady) spolu se zvýšenou mobilitou obyvatelstva vedly k lokalizaci většiny nových prodejních jednotek do okrajových poloh města.

Rozvoj lidských zdrojů a situace na trhu práce, veřejná správa a informační společnost

a) Demografie města

Demografický vývoj ve městě Brně se shoduje s vývojem v celé České republice a ostatních evropských zemích. Charakteristická je tedy populační stagnace a stárnutí obyvatelstva. Počet obyvatel Brna se od šedesátých let minulého století zvyšoval díky imigračním proudům z jiných měst a obcí. Růst se však zastavil v roce 1993. K 31. 12. 2006 mělo město Brno 366 680 obyvatel. Přirozený přírůstek obyvatel byl od roku 1980 v záporných hodnotách. Po roce 1989 se úbytek ještě zdynamizoval (největší úbytek činil 1400 osob v roce 1997). V poslední době se však přirozená měna opět dostává do kladných čísel (+200 obyvatel v roce 2006).

Migrační saldo bylo do roku 1995 kladné, ale od roku 1996 se pohybuje v záporných hodnotách. Brno ztrácí své občany ve prospěch svého blízkého okolí (okresy Brno-venkov, Vyškov a Blansko). Předběžné odhady migračního chování obyvatelstva však ukazují na zastavení úbytku obyvatel migrací. Do Brna se migruje za prací a studiem, zázemí města získává díky migraci bytové.

Střední délka života při narození dlouhodobě roste. Mezi lety 1995-2004 vzrostl ukazatel u mužů o 2,75 a u žen o 2,44 roků. Tento vývoj je obdobný v celém Jihomoravském kraji i ČR. Město Brno má dobře rozvinutou strukturu zdravotnických zařízení ambulantní i lůžkové péče. Nedostatečná je úroveň následné péče – léčebny dlouhodobě nemocných, hospice apod.

Populační vývoj vytváří nové požadavky na sociální a zdravotní služby, zvyšuje nároky na bydlení a životní prostředí města.

b) Vzdelanost obyvatelstva

Rozvoj lidských zdrojů je důležitým předpokladem hospodářského a sociálního růstu. Kvalitu znalostní společnosti ovlivňuje vzdělávací systém, a proto je nezbytné zajistit jeho efektivní fungování. Brno je tradičním studentským městem, které vychovává tisíce středoškoláků a vysokoškoláků. Žije zde tedy budoucí národní elita s nezanedbatelným ekonomickým a společenským potenciálem, který Brnu může přinést jméno úspěšného evropského města.

Struktura školství v Brně ne zcela reflektuje populační vývoj. Mezi základními školami existuje nesoulad v počtech žáků, střední a vyšší odborné školy počítají se snižováním počtů žáků z důvodu slabších populačních ročníků. Roste počet žáků studujících obory s maturitní zkouškou a snižuje se podíl žáků s výučním listem. Roste zájem o všeobecné studium na gymnáziích a lyceích.

Zásadním problémem předškolní, základní a středoškolské infrastruktury je její zastaralost či neuspokojující vybavenost, která neodpovídá současným trendům moderního vzdělávání.

Brno je univerzitním městem s druhou největší nabídkou vysokoškolského vzdělání v ČR (v nabídce studijních programů chybí pouze teologie). Masarykova univerzita, Vysoké učení technické v Brně, Mendlova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně, Janáčkova akademie múzických umění v Brně a Univerzita

obranu v Brně jsou veřejné vysoké školy. Široké spektrum vzdělávacích programů doplňuje pět soukromých škol. Na brněnských vysokých školách studuje téměř 80 000 studentů, což je zhruba 20 % ze všech vysokoškolských studentů ČR. Kromě tradiční nabídky bakalářského a magisterského studia jsou poskytovány doktorské programy, kurzy celoživotního vzdělávání, stáže, odborné semináře apod. Vysoké školy zaměstnávají v Brně 9 000 učitelů a vědeckých pracovníků. Na jejich půdě jsou prováděny vědecké výzkumy, avšak výzvou do budoucnosti je jejich užší provázanost s praxí - školy by měly více spolupracovat se soukromým i veřejným sektorem. Město je ohroženo odchodem absolventů škol a špičkových odborníků za lepšími pracovními podmínkami do Prahy, či zahraničí. Je v zájmu města tedy vytvářet takové podmínky, aby tuto elitu neztrácelo a využilo jejího ekonomického, vědeckého a kulturního potenciálu ve svůj prospěch.

c) Situace na trhu práce

Od roku 1989 se vlivem transformující se ekonomiky začala i v Brně měnit struktura zaměstnanosti. Občané se z výrobních odvětví tradičního sekundárního sektoru přesouvali do nově se rozvíjejícího terciéru, který se v roce 2005 podílel na celkové zaměstnanosti 71 %. V sekundárním sektoru hospodářství bylo zaměstnáno 28 % pracovníků a v prvovýrobě necelé 1 %. Zaměstnanost ve velkých výrobních podnicích během transformace výrazně klesla, a proto jsou v současnosti největšími zaměstnavateli společnosti ze sektoru služeb (zdravotnictví, školství, veřejná správa, doprava a spoje). Brno bylo již před rokem 1989 významným vědecko-výzkumným městem a tuto pozici si drží i v současnosti. Došlo však k přesunu pracovníků z předškolního a základního školství do vysokého školství. Kladným trendem ve velikostní struktuře ekonomických subjektů je rovněž rozvoj malého a středního podnikání, vedoucí k větší diverzifikaci a stabilitě hospodářské základny města. Diverzifikace zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích je ve městě poměrně vysoká, proto nehrozí náhlý nárůst nezaměstnanosti z důvodu kolapsu odvětví.

Do roku 1996 se míra nezaměstnanosti v Brně pohybovala pod celorepublikovým průměrem. Ve druhé polovině devadesátých let však začal růst počet uchazečů o zaměstnání a klesat počet volných míst. V roce 2002 se míra nezaměstnanosti vyrovnala republikovému průměru (necelých 10 %) a v následujícím roce ji o 0,5 procentního bodu překročila. Od roku 2004 však nezaměstnanost klesá v důsledku vzniku nových pracovních míst v sekundéru i terciéru s přílivem zahraničních investorů. Problémem zůstávají nezaměstnaní starší 50 let. Zvyšuje se počet zaměstnanců, kteří jsou cizími státními příslušníky.

Brno má širokou nabídku pracovních příležitostí, a proto sem dojíždí za prací více než 65 tisíc lidí (to je více než 30 % pracovních míst). Ubývá pracovníků dojíždějících z blízkého okolí Brna (vlivem tvorby pracovních míst mimo město) a roste počet dojíždějících ze vzdálenějších míst republiky a ze zahraničí. To nasvědčuje tomu, že v Brně je dostatek pracovních příležitostí, avšak jeho obyvatelé nemají zájem o práci fyzicky náročnější či méně platově ohodnocené.

d) Veřejná správa a Informační společnost

V souladu se Zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), město Brno zabezpečuje výkon státní správy (přenesená působnost) a samosprávy (samostatná působnost). Výkon státní správy a samosprávy provádějí na území města Brna orgány města (městských částí), kterými jsou: Zastupitelstvo města Brna (nejvyšší samosprávný orgán města), Rada města Brna (výkonný orgán v samostatné působnosti), primátor města Brna a

Magistrát města Brna (zajišťující výkon státní správy i samosprávy). Orgánem města je i Městská policie Brno. V případě městských částí se jedná o zastupitelstvo městské části, radu městské části, starostu městské části a úřad městské části.

Organizační struktura Magistrátu města Brna do značné míry reflektuje význam a sektorové rozložení jednotlivých samosprávných aktivit. Organizační hierarchie úřadu zachovává výraznou vertikální strukturu, která zefektivňuje řešení a rozhodování v rámci kompetenčních hranic a sektorových koncepcí, současně však znesnadňuje horizontální komunikaci v případě řešení průřezových problémů či vytváření dlouhodobých rozvojových plánů.

K veřejností pozitivně vnímaným skutečnostem patří zavedení moderního jednotného vizuálního stylu a loga města. Naopak oblastí, ve které se Magistrát města Brna musí neustále zlepšovat, je komunikace. Ta probíhá ve dvou rovinách - mezi občanem a veřejnou správou, ale i mezi jednotlivými orgány veřejné správy. Rovina „povinné komunikace“ vyplývá z příslušných zákonů, vyhlášek a norem, které je třeba respektovat. Rovina „nepovinné komunikace“ není ošetřena zákonem, vychází z tradic, kultury, obecných zvyklostí a představ o slušnosti. Respektuje místní specifika a reaguje na konkrétní problémy.

K poskytování informací občanům slouží mj. Informační středisko MMB, Urban centrum (prezentující plány rozvoje města) a městský časopis Brněnský Metropolitan vydávaný v měsíčních intervalech. Pro efektivnější fungování úřadu je nutné se zaměřit na rozvoj inovativní formy komunikace (např.: metropolitní informační síť, datové centrum či call centrum města Brna).

Stále větší význam získává internet. Informace pro občany jsou zveřejňovány prostřednictvím webové stránky www.brno.cz.

Nutnou podmínkou pro rozvoj informační společnosti je vybavenost občanů výkonnými prostředky informačních, komunikačních technologií (dále jen ICT) a přenosových sítí. Neméně důležité je však zabezpečit vzdělanost v této oblasti, aby občané byli schopni všechny možnosti ICT efektivně využívat. Na úrovni městské samosprávy jsou informační technologie používány pro komunikaci a informování klientů úřadu, ale také pro komunikaci mezi jednotlivými úřady. Přesto je potřeba nadále rozvíjet služby elektronické veřejné správy, podporovat e-Learning, e-Health, e-Business, e-Commerce a e-Entertainment.

Dopravní infrastruktura

Jedním ze základních předpokladů fungování města Brna je zabezpečení kvalitní vnitřní i vnější dostupnosti a jejího harmonického fungování. Dopravní nároky ve městě je potřeba regulovat a koordinovat, přičemž mnohdy je nutná spolupráce na regionální i národní úrovni. V rámci celého regionu i města Brna dochází k poklesu nemotorové a městské hromadné dopravy ve prospěch individuální automobilové dopravy. Tato skutečnost vede ke stále se zvyšující dopravní zátěži ve městě, která je nejpatrnější v centru Brna, kde je velká koncentrace obyvatelstva i ekonomických aktivit. Situaci zhoršuje zejména nekompletnost velkého městského okruhu a vysoké finanční náklady na jeho dostavbu. Jistým východiskem z nepříjemné situace je rozvoj Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje, který v Brně funguje od roku 2004 a postupně provázal dopravní strukturu městských i příměstských oblastí. Část silniční dopravy se díky zavedení IDS JMK přesunula na železnici

a celkově tak došlo k harmonizaci dopravy. V Brně a okolí je ovšem nízká kvalita drážní infrastruktury a nedostatečný počet zastávek ve městě. Velkým problémem je také kvalita vozového parku, který je zastaralý a bariérový. Hlavním cílem do budoucna je nyní postupná modernizace dopravních prostředků a tratí, rozšiřování přepravní sítě a zajištění preference městské hromadné dopravy v městském provozu.

Naléhavým problémem je řešení parkování, a to jak v samotném historickém centru města, tak i v dalších částech města, především na sídlištích. Zejména v centru města se dostávají do střetu bilanční nároky a skutečná kapacita parkovacích míst. Ačkoliv je výstavba parkovacích domů v centru města nezbytně nutná, je zatím nedostatečná. Parkování je řešeno především organizací dopravy (vyšší podíl jednosměrných ulic) a následnou úpravou parkovacích míst na komunikacích. V Brně doposud není v provozu oficiální záchytné parkoviště typu Park & Ride, kdy parkovné je zároveň jízdenkou pro městskou hromadnou dopravu. Kritická situace parkování je také na většině brněnských sídlišť, kde soustavně dochází ke zvyšování nároků na parkovací plochy na úkor jinak funkčně využívaných veřejných prostranství (především plochy zeleně).

Okolí města Brna je vybaveno hustou sítí železnic, ale v poměru k automobilové dopravě je však méně využívaná. Hlavními bariérami vyššího zapojení železnice do městského a příměstského dopravního systému je především zastaralost infrastruktury, nízký počet železničních zastávek v rámci integrovaného dopravního systému, úsporná opatření Českých drah a také zpouzdřovaná modernizace brněnského železničního uzlu.

Město Brno se snaží o podporu rozvoje nemotorové dopravy šetrné k životnímu prostředí. Jednou z priorit města je rozvoj kompaktní sítě cyklostezek, neboť cyklistická doprava má nízké prostorové nároky. Od roku 1992 se budují cyklistické stezky, problémem však zůstává vzájemná nenávaznost jednotlivých tras a jejich malá délka, což efektivitu a rychlost tohoto druhu přepravy značně snižuje. Stavby cyklostezek jsou zpomalovány vlivem mnoha faktorů, jako jsou finanční možnosti, vzájemná koordinace staveb, nevyjasněné majetkoprávní vztahy aj.

Relativně dobré podmínky pro pěší chůzi v Brně má centrum města v rámci pěší zóny, která však není nikterak rozlehlá. Navzdory výrazné koncentraci služeb a obchodu je centrální část města při srovnání se západoevropskými městy stále nedostatečně přitažlivá pro delší pobyt obyvatel. Slabými stránkami je vybavení městským mobiliářem, úroveň čistoty a údržby veřejných prostranství. Důležitá veřejná prostranství s preferencí pěší dopravy jsou i v historických jádrech některých městských částí. Obecně pak platí, že stav většiny chodníků a pěších stezek není úplně vyhovující a nepřispívá tak ani k plynulosti pěší dopravy (vlivem existence architektonických, terénních a dalších bariér), ani k pozitivnímu vnímání veřejných prostranství ze strany uživatelů.

Na území města fungují dvě letiště - mezinárodní veřejné letiště Tuřany a sportovní veřejné letiště Medlánky, s jehož stabilizací a využíváním ke sportovnímu létání se počítá i nadále. Letiště v Brně-Tuřanech má statut mezinárodního letiště I. kategorie. Svými technickými parametry a vybavením splňuje mezinárodní standardy pro celoroční provoz všech typů letadel i za ztížených povětrnostních podmínek.

Jistou atraktivitu představuje ve městě Brně lodní doprava, která má rekreační charakter a provozuje ji na Brněnské přehradě Dopravní podnik města Brna, a. s.

Životní prostředí

Stejně jako v celé ČR, došlo i ve městě Brně za poslední desetiletí k výraznému zlepšení téměř u všech složek životního prostředí. I přesto se však město potýká se závažnými problémy v oblasti životního prostředí, souvisejícími především s narůstající dopravou a starými ekologickými zátěžemi. Kvalita ovzduší, vody a půdy, způsoby likvidace odpadů, rozsah a stav zeleně, to vše přímo či nepřímo ovlivňuje zdraví a životní spokojenost obyvatel města. Další zlepšování životního prostředí si vyžádá vyšší investice, především do modernizace technologických procesů a inovací výrobních technologií. Také environmentální vzdělávání a výchova obyvatel jako nástroj prevence jsou málo rozvinuté a jsou trvale limitovány citelným nedostatkem finančních prostředků.

a) Ochrana přírody a krajiny

Jednou z velkých předností města Brna je jeho jedinečné přírodní zázemí s celou řadou cenných území s různým stupněm ochrany. Příměstská krajina spolu s lesními komplexy tvoří zelený rámeček města Brna, který je jednou z jeho největších hodnot. Zelené klíny prostupují do zastavěného území města, kde pokračují městskými parky. Funkce příměstské krajiny jsou rozmanité – primárně produkční, vodohospodářské, ekologické, rekreační, estetické, zdravotní, psychohygienické atd.

Poloha města na rozhraní dvou zásadně odlišných geomorfologických jednotek – České Vysočiny a Západních Karpat předurčuje velkou rozmanitost přírodních podmínek a velké druhové bohatství živé přírody. Na území města Brna se nachází 29 zvláště chráněných území, které jsou zařazeny do kategorií národní přírodní památka, přírodní rezervace a přírodní památka. Do katastru města zasahuje na severovýchodě okrajově také Chráněná krajinná oblast Moravský kras. K ochraně krajinného rázu byly vyhlášeny dva přírodní parky Podkomorské lesy a Baba, které přesahují území města. Kromě toho je na území města registrováno 70 významných krajinných prvků a vyhlášeno 27 památných stromů, z toho 3 stromořadí. Významným prvkem v ochraně přírody bylo zavedení soustavy NATURA 2000, jejímž cílem je řešení problému snižování biodiverzity.

Na území Brna, stejně tak jako na území celé ČR, dochází k velkému úbytku zemědělské půdy. Úbytek zemědělské půdy je způsoben zejména jejím zábořem pro zástavbu.

b) Povrchové a podzemní vody

Hydrologickou síť na území města Brna tvoří řeky Svatka a Svitava se svými přítoky. Téměř všechny vodní toky jsou zároveň přirozenými osami územního systému ekologické stability (ÚSES), přičemž nejvýznamnější brněnské řeky Svatka a Svitava tvoří osy regionálních biokoridorů a ostatní menší vodní toky jsou osami lokálních biokoridorů. Kromě ekologického významu mají vodní toky a plochy i významný rekreační potenciál. Problémem značné části toků je čistota vody, i když vývoj za poslední období vykazuje zlepšení v kvalitě povrchových vod. Jejich stav z hlediska ekologických a rekreačních funkcí je nevyhovující. Přibližně 50 % vodních toků je upraveno, a to často velmi necitlivým způsobem. Dalším problémem je nedostatečný prostor kolem řek (příbřežní zóny) pro plnění jiných než vodohospodářských funkcí (ÚSES, rekreačních, protipovodňových atd.) a pro doprovodnou břehovou zeleň jako součást těchto funkcí. Územní systém ekologické stability na území Brna

zatím není (až na výjimky) realizován a není tedy funkční. Stejně tak není uspokojivě řešena protipovodňová ochrana.

Z vodních ploch a nádrží je nejvýznamnější Brněnská přehrada s plochou 2,3 km² a se zásobním objemem vody 18,5 mil. m³. Kvalita vody v Brněnské přehradě je však vzhledem k vysokým hodnotám pH hodnocena jako špatná, navíc v posledních třech desetiletích dochází k eutrofizaci a masovému rozvoji cyanobakterií (sinic). Významné jsou i nádrže v Mariánském údolí a rybníky na říčce Ponávce, a to především z hlediska jejich budoucího využití k rekreačním účelům, stejně tak jako lokalita Holásecká jezera na Ivanovickém potoce.

V severní a východní části města se nacházejí zásoby kvalitní podzemní vody, využívané prostřednictvím několika desítek vrtů, které však nejsou plně monitorovány.

c) Ovzduší

Stav ovzduší na území města Brna je v posledních letech konstantní. Na území města není žádný dominantní zdroj znečišťování ovzduší, který by nadměrně zatěžoval kvalitu ovzduší. Veškeré velké a zvláště velké zdroje znečišťování ovzduší a drtivá většina středních zdrojů znečišťování ovzduší byly plynofikovány a využívají moderních nízkoemisních technologií. Zatím nedoceněnou výhodou Brna oproti jiným obdobným městům v ČR je ve věci ochrany kvality ovzduší rozsáhlá funkční síť dálkového tepla.

Dominantním zdrojem znečištění ovzduší je doprava. Vysoká intenzita dopravy je hlavní příčinou nadlimitních koncentrací polévatého prachu a oxidů dusíku. Relativně dobrá kvalita ovzduší je v oblastech s nižší a nízkou intenzitou automobilové dopravy a v oblastech bez přítomnosti závažnějších zdrojů znečišťování ovzduší, tj. zejména v okrajových a výše položených částech města.

d) Hluk

Hluk zaujímá stále závažnější postavení v souboru negativních faktorů ovlivňujících kvalitu životního prostředí města Brna. Zvyšování hladiny hluku ve venkovním prostoru má neustále rostoucí tendenci především v důsledku nárůstu automobilové dopravy. Rozhodujícími zdroji hluku jsou výroba a doprava. Vlivy existujících stacionárních zdrojů hluku (soustředěných v areálech průmyslu a výroby) na území města Brna jsou z hlediska hlukové zátěže venkovního prostoru méně významné, většinou pouze s místním dopadem. Nadměrné zatížení území města hlukem postihuje především okolí hlavních dopravních tras a kopíruje intenzitu dopravy v síti komunikací i železničních tratí. Ke snížení hladin hluku na některých místech přispěla změna organizace dopravy. Podél dopravních tras mimo zastavěné území lze respektovat hluková pásma nebo budovat protihlukové stěny. Jejich výstavba však není dostatečně rychlá. Obtížně řešitelná je situace v zastavěných, historicky vzniklých územích.

e) Odpady

Důležitou oblastí životního prostředí je způsob nakládání s odpady. Zbytkový komunální odpad (tj. odpad po vytrídění využitelných, objemných a nebezpečných složek) je svážen do spalovny SAKO Brno a zde je využíván k výrobě páry, která je dodávána do systému centrálního vytápění města. Zbytkový komunální odpad je tedy energeticky využíván. V roce 2005 byly zahájeny přípravné práce na rekonstrukci a modernizaci spalovny

podle projektu „Odpadové hospodářství Brno“ s cílem zajištění právních požadavků EU a vybudování centra využití odpadu v rámci Jihomoravského kraje.

Sběr využitelných složek komunálního odpadu je na území města organizován tzv. donáškovým způsobem s využitím sběrných středisek odpadů a stanovišť sběrných nádob na veřejně přístupných místech. Na území města se nachází 46 sběrných středisek odpadů, kde lze ukládat využitelné a nebezpečné složky odpadů a odpady objemné, včetně stavební suti. V oblasti materiálového využití odpadu ovšem existují značné rezervy.

Nakládání s biodegradabilním odpadem je ve městě Brně řešeno provozováním kompostárny (aerobní) na území bývalé skládky komunálních odpadů v Brně – Tuřanech. Na ploše skládky se připravuje vybudování bioplynové stanice (anaerobní). Skládkovány jsou pouze odpady nevhodné k energetickému využití, odebrané ve sběrných střediscích odpadů. Výzvou je v této oblasti uplatňování efektivních nástrojů bránících neekologickému nakládání s odpady (velkou zátěží krajiny je vznik nekontrolovaných a neřízených skládek odpadů).

f) Staré ekologické zátěže

Životní prostředí ve městě je ohroženo starými ekologickými zátěžemi. Ke kontaminaci horninového prostředí a podzemních vod prokazatelně přispěla v minulosti činnost průmyslových podniků. Problémem jsou rozsáhlé nevyužívané průmyslové plochy (tzv. brownfields) a dále bývalá rozlehlá skládka ve vytěženém prostoru pískovny Černovice - Tuřany. Nejvíce znečištěné lokality se nacházejí v pásu vedoucím od Maloměřic přes Židenice do Komárova, Heršpic a Přizřenic (bývalá posvitavská průmyslová zóna). Dekontaminace prostředí je otázkou až několika desetiletí, a to z důvodů časové a finanční náročnosti na zmapování a provedení vlastní sanace. Problematika kontaminací druhotně ovlivňuje také investiční atraktivitu pozemků, možnost jejich revitalizace je tak jednou z příčin současné preference staveb na zelené louce.

g) Technická infrastruktura

Distribuční systém zásobování města vodou je tvořen množstvím hydraulicky samostatných tlakových pásem, která lze operativně zásobit z různých zdrojů různými cestami. Zdrojové zabezpečení města pitnou vodou je vyhovující. V současné době je zásobováno ze tří zdrojů: podzemní voda z prameniště Březové nad Svitavou, voda upravovaná z Vířské nádrže a upravovaná voda z řeky Svratky. Hlavním zdrojem pitné vody je v současné době prameniště Březová nad Svitavou, zdrojem doplňkovým je pak Vířský oblastní vodovod. Úpravna vody v Pisárkách slouží jen jako zdroj rezervní.

Systém základní kanalizační sítě města Brna vytvářejí kmenové a hlavní stoky jednotného a oddílného systému. Stav velké části kanalizační sítě je hodnocen jako kapacitně přetížený a fyzicky opotřebovaný, zčásti až na hranici životnosti. Zhruba 25 % stokové sítě je v havarijním stavu a vyžaduje rekonstrukce. Tato situace se v mnoha případech stává překážkou dalšího rozvoje města.

Nové plochy pro bydlení a rekreaci, či revitalizace brownfields pro podnikání a bydlení, není možné realizovat bez zvýšení kapacity stávajícího systému odkanalizování a hospodaření s narůstajícím množstvím dešťových vod. V současné době je jakýkoliv rozvoj města Brna podmíněn investicemi do systému odvodnění území. V současné době se zpracovává Generel odvodnění města Brna, který má vyhodnotit vliv kanalizace na vodní

toky ve městě a vymezení podmiňující investice nutné pro další rozvoj Brna. Součástí bude i aplikace nového systému hospodaření s dešťovými vodami.

Území města Brna je dostatečně pokryto dodávkami tepla, elektrické energie a zemního plynu. O výrobu a rozvod tepla a energií a služeb s tím souvisejících se starají akciové společnosti s často nadregionální působností.

Kvalita života

a) Bydlení

Vytvoření příznivých podmínek pro bydlení je významným aspektem, který může napomoci ke změně současné nepříznivé demografické struktury města z hlediska věku jeho obyvatel a k nastavení migračních trendů zejména mladých a vzdělaných skupin obyvatelstva. Pohodu bydlení ovlivňuje komplex faktorů – od kvality bytů a domů až po kvalitu veřejných prostranství, úroveň občanské vybavenosti atd.

Pro Brno je specifická poměrně vysoká neuspokojená poptávka po startovacích bytech, které by umožnily absolventům brněnských vysokých škol usadit se v Brně a pracovat ve městě.

Stále ještě vysoký stupeň sociální promíšenosti, zejména v sídlišťích, který vznikl v minulosti v souvislosti se systémem hospodaření s bytovým fondem, se snižuje. V rezidenčních čtvrtích vznikají areály luxusního bydlení, naopak v chátrajícím domovním a bytovém fondu se usazují nízkopříjmové vrstvy obyvatel. Je proto v zájmu města nabízet disponibilní pozemky v urbanizovaném území města pro atraktivní bydlení a vytvářet podmínky pro rekonstrukci stávající zástavby tak, aby vznikly podmínky pro soužití skupin s různým sociálním statutem. Tímto způsobem je možné zabránit degradaci obytných souborů, respektive vzniku sociálně problémových území.

b) Sociální oblast

Systém sociální pomoci v Brně musí reagovat na řadu ekonomických, demografických a sociálních změn a celospolečenských trendů. Vedle tradičních cílových skupin (senioři, zdravotně postižení občané, děti a mládež) narůstá v posledních letech také potřeba péče o další marginalizované skupiny obyvatelstva, které jsou ohroženy sociální exkluzí (matky s dětmi v tísní, osoby v nepříznivé sociální situaci, migranti, národnostní menšiny, Romové, drogově závislí, mládež s výchovnými problémy, bezdomovci aj.).

V říjnu 2007 byl Zastupitelstvem města Brna schválen Komunitní plán sociálních služeb města Brna do roku 2009, jehož cílem je vytvořit takové sociální programy a služby, které budou reagovat na potřeby občanů a které budou poskytovány v dobré kvalitě a způsobem, který je hospodárný a efektivní.

K nepříznivým trendům v Brně patří nárůst podílu seniorů v populaci města. To vede k následnému zvyšování poptávky po sociálních službách pro seniory, kterou jejich současná kapacita není schopna uspokojit. K dalším negativním trendům patří nárůst počtu zdravotně postižených občanů – jde o skupiny nejhůře zasažené nezaměstnaností. Nezaměstnanost, zejména dlouhodobá, je také příčinou sociálního vyloučení a sociálně patologických jevů, jejichž výskyt narůstá.

Současné vývojové tendence v sociální oblasti směřují k transformaci pobytových sociálních služeb v jiné typy služeb (tzv. deinstitucionalizace služeb). Vedle rezidenčních služeb je proto třeba podporovat zejména služby, které seniorům a zdravotně postiženým osobám umožní setrvat v pro ně přirozeném prostředí, a návaznost služeb tak, aby mohl klient nalézt více druhů služeb na jednom místě.

Osobám v nepříznivé sociální situaci, ohroženým sociálním vyloučením, jejichž počet v Brně neustále narůstá, jsou poskytovány služby v zařízeních města i nestátních organizacích (noclehárny a ubytovny pro bezdomovce, azylové ubytování a domy na půli cesty, střediska výchovné péče pro mladistvé ohrožené sociálně patologickými jevy, nízkoprahové kluby pro neorganizovanou mládež a kontaktní centra).

Město však má nedostatečnou kapacitu zařízení pro mentálně postižené dospělé osoby s celoročním pobytem, dále chybí specializovaná zařízení pro psychotiky a psychopaty, alkoholiky a toxikomany a přetrvává potřeba zřizovat chráněné bydlení pro občany s nižším stupněm mentálního postižení a s kombinovaným postižením. K prioritám patří i rozvoj asistenčních služeb, podpora respitní (odlehčovací) péče o zdravotně postižené osoby a zvýšení celkové informovanosti občanů o nabídce sociálních služeb v Brně.

c) Bezpečnost

Důležitým předpokladem rozvoje města je bezpečnost, což mj. znamená, že se nikdo nemá cítit být ohrožen na zdraví, životě a na majetku a nemá být vydírán. K eliminaci sociálně patologických jevů a kriminality, která patří v Brně k nejvyšším v ČR, a k eliminaci zneužívání návykových látek jsou zřízeny orgány represivní (Policie České republiky a Městská policie Brno). Kromě toho existuje v Brně řada preventivních aktivit koordinovaných od roku 1995 Městskou radou pro prevenci kriminality a od roku 1997 též protidrogovou komisí Magistrátu města Brna.

Instalace městského kamerového systému, provozovaného Městským ředitelstvím PČR a vybudovaného z prostředků města Brna a ze státní dotace určené na program prevence kriminality, se pozitivně projevila na poklesu trestné činnosti u krádeží automobilů a výrazně přispěla ke snížení počtu krádeží vloupáním do zaparkovaných vozidel. Pomáhá i v oblasti přestupků proti veřejnému pořádku a přestupků v dopravě. Nebezpečný je však nárůst brutality trestné činnosti a zvýšená kriminalita v nejnižších věkových kategoriích.

Nestátní neziskové organizace hrají tradičně důležitou roli v oblasti eliminace sociálně patologických jevů. Město zde zpravidla vystupuje jako objednatel služeb, které samo nenaplňuje svou činností, ale z hlediska rozvoje města je považuje za nezbytné.

d) Volný čas

Současnou městskou civilizaci v zemích Evropské unie charakterizuje stoupající objem volného času, který je podmínkou, ale také příčinou stále se rozrůstajícího spektra volnočasových aktivit. Kromě aktivit realizovaných v prostředí domova jde o činnosti vyžadující různou míru vybavenosti. A to i přesto, že Brno má z hlediska dlouhodobé a víkendové rekreace velikou výhodu ve svém atraktivním zázemí.

Z hlediska krátkodobé rekreace mají největší význam především aktivity kulturně zábavní a sportovně-rekreační. Samostatnou kapitolou jsou pak takové aktivity, které zdánlivě žádnou zvláštní vybavenost nepotřebují, ale ve skutečnosti právě vybaveností tvoří město

podmínky k jejich uskutečňování. Jde o využívání veřejných prostranství (parky, nábřeží, ulice i náměstí s pasážemi, ale také vnitrobloky apod.) pro procházky, odpočinek i rekreační sport. Nezbytnou podmínkou je dobrá úroveň městského mobiliáře – a to jak z hlediska kvantity, tak i kvality. Tento předpoklad pak spolu s údržbou a čistotou veřejných prostranství a spolu s příznivými bezpečnostními parametry v oblasti dopravy i v oblasti obecné kriminality vytváří podmínky pro bezkonfliktní trávení volného času „v ulicích“. Vytvářet stále lepší podmínky pro volnočasové aktivity je nezbytně důležité pro moderní způsob života a udržení elit ve městě.

Veřejná prostranství vybavená odpovídajícím městským mobiliářem - náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení - jsou základním společným společenským a komunikačním prostorem, který utváří charakter města i jeho jednotlivých částí, a jsou podmínkou obyvatelnosti, přístupnosti a prostupnosti území. Rozsah, kvalita a dostupnost veřejných prostranství, včetně zeleně, jsou jedním ze základních ukazatelů atraktivity a na ní závislé prosperity města. Potřeba jejich ochrany a tvorby vzrůstá se zvýšením vnímavosti obyvatel k otázkám životního prostředí a kvality života i se vzestupem významu volného času a požadavků na rekreaci v životě člověka.

Nejvýznamnější symboly městské zeleně - historické městské parky (Lužánky, Špilberk nebo Denisovy sady), parky hradebního okruhu (Tyršův sad, Wilsonův les), uliční stromořadí a další – jsou významnou součástí přírodního a kulturního dědictví a spoluvytváří image města. Postupně náročné rekonstrukce vrací těmto parkům jejich původní poslání. Parky s kvalitní vybaveností jsou důležitým místem společenských kontaktů zejména pro malé děti a staré občany.

e) Sport a tělovýchova

Město Brno je tradičně významným centrem kolektivních sportů. Současně je přirozeným centrem pro pořádání vrcholných sportovních událostí, avšak potřebné zázemí ve formě sportovní vybavenosti není na odpovídající úrovni. Parametry umožňující pořádání soutěží evropského i světového významu má jen minimum sportovních zařízení. V poslední době se ukazuje jako vhodné budovat sportoviště v partnerství se soukromým sektorem. Příkladem je areál golfového hřiště v Jinačovicích nebo hokejová hala mládeže v Králově Poli.

Vzhledem k velikosti Brna existuje nadále silná poptávka po možnostech sportovně rekreačního využití ze strany obyvatelstva, jež v některých případech není dosud uspokojena. Některé typy sportovně-rekreačních zařízení chybí nebo je jich znatelný nedostatek. Do této kategorie patří zejména komplexní sportovně-rekreační areály určené pro volný čas obyvatel a kryté plavecké bazény. Komplexní sportovně-rekreační areály, tedy taková zařízení, kde je pohyb spojen se zábavou, společenskými kontakty apod., jsou velmi žádoucí tím, že mohou motivovat velkou část populace k pravidelnému pohybu a tím napomáhat zlepšení zdravotního stavu obyvatel.

Z hlediska nejširšího využití je v Brně – s výjimkou některých sídlišť – nedostatek ploch pro hry a volný pohyb dětí a to i přes to, že v posledních letech je městské části budují. Tyto plochy totiž plní nejen funkci sportovně-rekreační, ale mohou být i významným prostředkem pro předcházení sociálně patologické činnosti dětí a mládeže v „rizikových“ věkových skupinách.

Cestovní ruch a kultura

Cestovní ruch je odvětvím s trvale rostoucím podílem na celkových ekonomických ukazatelích českých a evropských měst. Předpoklady města Brna jako destinace příjezdového cestovního ruchu jsou pro intenzivnější rozvoj klasické pobytové a poznávací turistiky pouze průměrné. Tato forma cestovního ruchu je vázána na širokou nabídku přírodních či historických zajímavostí, která je dostatečně pokryta teprve na regionální úrovni. Brno je ale jihomoravskou metropolí a vzhledem k rozvinuté dopravní infrastruktuře je také výchozí turistickou destinací pro poznávání přírodních krás i historických památek regionu. Nabídka produktů cestovního ruchu ve městě Brně zatím neodpovídá velikosti a významu města; zejména historické centrum města v současné době nevyužívá turistického potenciálu k přilákání většího počtu návštěvníků. Pro cestovní ruch je efektivně využívána pouze část památek.

Mnohem příznivější je situace v oblasti specializovaných turistických aktivit, kam patří kongresová a incentivní turistika, veletržní turistika, obchodní cesty a turistika orientovaná na cílové skupiny klientů. Tyto segmenty patří přitom mezi nejprogresivnější směry cestovního ruchu. Intenzita kongresové turistiky je zvyšována – spíše než nadstandardní úrovni poskytované infrastruktury a služeb – veletržními aktivitami, v menší míře pak přítomností silného vysokého školství.

Značný potenciál má v Brně městská turistika a kulturně-historické památky. Brno disponuje Městskou památkovou rezervací, nachází se zde řada historických památek, z nichž nejdůležitější jsou dvě dominanty města – Petrov (Chrám sv. Petra a Pavla) a hrad Špilberk. Z atraktivit celoevropského významu je nejvýznamnější vila Tugendhat – památka moderní architektury zapsaná od roku 2001 na seznamu světového dědictví UNESCO.

K přednostem Brna patří i kvalitní přírodní prostředí města a jeho okolí: rekreační oblast Brněnská přehrada s lodní dopravou na hrad Veveří, CHKO Moravský Kras apod. Atrakcí regionálního významu je zoologická zahrada, jejíž některé části je nutné modernizovat a rozšířit.

Brno je kulturním centrem regionu s množstvím divadel, muzeí, galerií, kin a knihoven. Pokračuje v rozvíjení tradice konání kulturních akcí a festivalů (např. Brno - město uprostřed Evropy s přehlídkou ohňostrojů Ignis Brunensis) a také sportovních akcí. Silným subjektem je Masarykův okruh s každoročním pořádáním Mistrovství světa silničních motocyklů (Moto GP) a dalších akcí. V nedávné době vznikl v blízkosti Brna moderní golfový areál.

Oblasti kultury a umění jsou neustále konfrontovány s nedostatkem finančních prostředků, neboť brněnské kulturní organizace disponují jen omezenými rozpočty na svůj provoz. Celkový objem finančních prostředků na aktivity kulturních a uměleckých organizací má klesající tendenci; důsledkem je pak např. menší množství premiér na scénách brněnských divadel a omezení hostování zahraničních souborů. Některé subjekty však začínají pomalu přecházet k vícezdrojovému financování.

Vzhledem k tomu, že provozní náklady kulturních organizací jsou vysoké, nedostávají se finanční prostředky na kvalitní údržbu jejich infrastruktury, která chátrá a vytváří nedůstojné prostředí pro účinkující i veřejnost.

Základní finanční analýza města

V souvislosti s realizací IPRM musí být nositel dílčích projektů – město, či partnerské organizace – schopen předfinancovat a kofinancovat jednotlivé dílčí projekty. Město Brno je schopno finančním požadavkům ve vztahu k IPRM dostát. Celkový rozpočet města je ve srovnání s požadavky IPRM dostatečný. Město Brno má pro potřeby financování projektu spolufinancovaných ze strukturálních fondů speciální nástroj – Fond kofinancování – zajišťující bezproblémové předfinancování aktivit. Více viz kapitola „Doložení schopnosti obce realizovat IPRM – závazek kofinancování“ a příloha „finanční analýza statutárního města Brna ve vztahu k předkládání IPRM“

Tabulka 1: Základní finanční ukazatele města Brna (v tis. Kč)

Základní finanční ukazatele města Brna (v tis. Kč)					
OBDOBÍ*) (účetní rok):	2006	2007	2008	2009	2010
Běžné příjmy celkem ¹²	9 761 359	10 257 600	10 050 460	10 548 255	11 069 156
Kapitálové příjmy a přijaté investiční dotace ¹³	1 466 089	599 335	582 940	1 453 154	1 020 058
Financování	100 331	- 215 895	1 152 976	- 410 913	- 397 337
Příjmy celkem	11 227 448	10 856 935	10 633 400	12 001 409	12 089 214
Běžné výdaje	7 361 459	7 633 528	7 917 076	8 348 745	8 766 183
Kapitálové výdaje	3 966 320	3 007 512	3 869 300	3 241 751	2 925 694
Výdaje celkem	11 327 779	10 641 040	11 786 376	11 590 496	11 691 877

¹² Daňové příjmy, nedaňové příjmy, neinvestiční transfery z vyšších rozpočtů

¹³ Dotace bez dotací na IPRM

Analýza silných a slabých stránek města

Analýza vychází z SW analýzy provedené v rámci Strategie pro Brno. Jednotlivé relevantní slabé a silné stránky vzhledem k zóně IPRM jsou označeny kurzívou.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
POLOHA MĚSTA BRNA	
<p>Výhodná geografická poloha</p> <ul style="list-style-type: none"> rozmanitost reliéfu dodává městu zajímavý přírodní charakter a zároveň ho chrání před přírodními riziky <p>Dobrá dostupnost města</p> <ul style="list-style-type: none"> město leží na křižovatce transevropských dopravních koridorů <p>Dominance města v rámci regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> Jihomoravský kraj je monocentrickým regionem s významnou dominací Brna jako centra služeb kulturních, sociálních, ekonomických a sídla politické reprezentace kraje <p>Nadregionální význam města</p> <ul style="list-style-type: none"> na území města sídlí několik významných institucí s celorepublikovou působností město je tradičním centrem vysokého školství a vzdělanosti vůbec město je významným centrem výstav a veletrhů 	<p>Mezinárodní anonymita</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>město zatím nedokázalo využít komparativních výhod a nedostatečně se profiluje v mezinárodním kontextu</i> <p>Nekonceptně řešené aglomerační vazby</p> <ul style="list-style-type: none"> neexistence koncepčního strategického dokumentu řešícího územní rozvoj v brněnské aglomeraci neregulované suburbanizační procesy <p>Absence koncepčního projektového řízení</p> <ul style="list-style-type: none"> přetrvávající preference krátkodobých účelových cílů před dlouhodobým strategickým plánováním

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
PODNIKÁNÍ, VÝZKUM, VÝVOJ, INOVACE	
<p>Ekonomická výkonnost města</p> <ul style="list-style-type: none"> město vytváří významnou část HDP Jihomoravského kraje do města plyne po Praze nejvíc přímých zahraničních investic v ČR <p>Ukončená transformace struktury zaměstnanosti</p> <ul style="list-style-type: none"> struktura zaměstnanosti se blíží stavu moderních západoevropských měst srovnatelné velikosti a významu moderní diverzifikovaná odvětvová struktura ekonomických činností <p>Výrazný rozvoj služeb</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvinuté tržní služby s vysokou přidanou hodnotou kompletní maloobchodní síť tradice brněnských veletrhů a příjmy z nich plynoucí rozvoj moderních kancelářských objektů a center nabízející kvalitativně hodnotné pracovní příležitosti 	<p>Nerozvinutá spolupráce subjektů vstupujících na trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> nedostatečná podpora podnikatelských subjektů ze strany veřejného sektoru nedostatečně rozvinutá spolupráce podnikatelské sféry s vzdělávacími institucemi <p>Nedostatek rozvojových ploch</p> <ul style="list-style-type: none"> nedostatečná nabídka ploch pro rozvoj podnikání

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ A SITUACE NA TRHU PRÁCE, VEŘEJNÁ SPRÁVA A INFORMAČNÍ SPOLEČNOST	
<p>Zastavení regresivních demografických trendů</p> <ul style="list-style-type: none"> zastavení záporné migrační bilance kladný přirozený přírůstek <p>Široká základna školské infrastruktury</p> <ul style="list-style-type: none"> příznivá vzdělanostní struktura populace města vysoký podíl obyvatel s VŠ vzděláním široké spektrum nabídky studijních oborů <p>Zlepšující se situace na trhu práce</p> <ul style="list-style-type: none"> snižující se míra nezaměstnanosti dostatek kvalifikované pracovní síly vysoký podíl obyvatelstva zaměstnaného v terciéru 	<p>Nepříznivá věková struktura obyvatelstva</p> <ul style="list-style-type: none"> stárnutí populace města vysoký podíl obyvatelstva v poproduktivním věku <p>Nedostatečná vybavenost školských zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> zastaralost a neuspokojivá vybavenost školské infrastruktury, především předškolní, základní a středoškolské <p>Profilace patologických jevů na trhu práce</p> <ul style="list-style-type: none"> zvyšující se podíl dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání zvýšený podíl uchazečů o zaměstnání obtížně umístitelných na trhu práce (osoby starší 50 let, osoby tělesně či mentálně postižené)

<p>Dostupnost informací o městě</p> <ul style="list-style-type: none"> internetové stránky, jednotný vizuální styl a logo města informační středisko úřadu podávající fundované informace o plánech a záměrech rozvoje města (Urban centrum) vydávání pravidelných tiskovin o dění ve městě stále více atraktivnější webové stránky města 	<p>Nedostatečný systém vnitřní i vnější komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> nedostatečná podpora IT komunikace mezi útvary úřadu malá vstřícnost ve službách pro občany i návštěvníky města (elektronická komunikace) málo rozvinutý systém péče o lidské zdroje (e-Learning)
--	---

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	
<p>Kvalitní systém veřejná hromadná doprava</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>funkční integrovaný dopravní systém v regionu a městská hromadná doprava</i> <p>Funkční mezinárodní letiště</p> <ul style="list-style-type: none"> letiště s pravidelnými mezinárodními linkami splňující standardy pro celoroční provoz 	<p>Nedostatečná infrastruktura pro další rozvoj integrovaného dopravního systému</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>absence kvalitně vybavených přestupních terminálů navázaných na záchytná parkoviště</i> <i>nekvalitní a nedobudovaná drážní infrastruktura</i> <i>nedořešená preference MHD, hlavně v centru města</i> <p>Zastaralý vozový park</p> <ul style="list-style-type: none"> nevyhovující vozový park z hlediska technických parametrů i bezbariérovosti <p>Nekompletnost velkého městského okruhu</p> <ul style="list-style-type: none"> vysoké finanční náklady a komplikovanost staveb (technická, majetkoprávní) zpomalují výstavbu velkého městského okruhu <p>Dopravně přetížené centrum města</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>absence parkovacích domů či podzemních garáží</i> <i>nedostatečná regulace průjezdu Městskou památkovou rezervací</i> <i>Zanedbaná veřejná prostranství</i> <p>Nekvalitní železniční infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> nedostatečný počet zastávek a zastaralé technické vybavení

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
<p>Existence cenného přírodního zázemí</p> <ul style="list-style-type: none"> • velký počet zvláště chráněných území a registrovaných významných krajinných prvků • nadprůměrná lesnatost • implementace evropské soustavy NATURA 2000 <p>Zlepšující se stav životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • zlepšování stavu téměř všech složek životního prostředí <p>Vybavenost infrastrukturou pro nakládání s odpady</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizovaná modernizace spalovny, která dodává páru do systému centrálního zásobování teplem • vysoký počet sběrných středisek • provoz kompostárny <p>Dostatečné zdroje pro výrobu a rozvod energií a vody</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlouhá tradice kombinované výroby elektrické energie a tepla • dostatečné zdroje a rozvod elektrické energie a plynu • pokrytá potřeba dodávky pitné vody 	<p>Špatný stav vodních toků a jejich okolí</p> <ul style="list-style-type: none"> • nevyužívání poriční zóny pro jiné než vodohospodářské funkce (rekreace, ÚSES) • velký podíl nevhodně upravených úseků vodních toků • absence účinných protipovodňových opatření <p>Omezeně funkční Územní systém ekologické stability</p> <ul style="list-style-type: none"> • absence realizace a správy skladebných prvků ÚSES <p>Existence starých ekologických zátěží</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoký podíl ploch brownfields • přítomnost nerevitalizovaných bývalých skládek komunálního odpadu <p>Nedořešený systém nakládání s odpady</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatečný počet sběrných nádob v systému separovaného sběru využitelných složek komunálního odpadu • technologicky a esteticky zastaralá střediska sběrných odpadů, často budovaná jako stavby dočasné <p>Zastaralý systém odkanalizování města</p> <ul style="list-style-type: none"> • opotřebovaný a zanedbaný systém základní kanalizační sítě <p>Pomalá revitalizace městských parků</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>zanedbané významné parkové objekty ve městě, včetně mobiliáře</i> • <i>nízká návštěvnost parků</i> • <i>malá nabídka volnočasových aktivit v městských parcích</i> <p>Nerozvinuté environmentální vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>velké rezervy v environmentálním vzdělávání obyvatelstva jako nástroje prevence</i>

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
KVALITA ŽIVOTA	
<p>Široce diferencovaná bytová výstavba</p> <ul style="list-style-type: none"> • existence rozvojových lokalit pro bydlení • různorodá struktura domovního a bytového fondu <p>Rozvinutý systém sociální a zdravotní péče</p> <ul style="list-style-type: none"> • široká síť sociálních služeb • kompletní a kvalitní síť zdravotnických zařízení a služeb • existence komunitního plánu sociální péče <p>Atraktivní zázemí města pro rozvoj volnočasových aktivit</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>existence rozsáhlých městských parků</i> • rekreační zázemí města <p>Široký výběr sportovních aktivit</p> <ul style="list-style-type: none"> • kompletní nabídka registrace ve sportovních oddílech 	<p>Nerovnoměrný prostorový rozvoj kvalitního bydlení</p> <ul style="list-style-type: none"> • nerovnoměrný rozvoj severu a jihu • rozdílná kvalita bydlení ve městě <p>Nedostupnost kvalitního bydlení</p> <ul style="list-style-type: none"> • omezená nabídka dostupného bydlení • absence startovacích bytů pro absolventy škol <p>Hrozící sociální vyloučení</p> <ul style="list-style-type: none"> • segregace různých skupin obyvatelstva v různých lokalitách ve městě (sídlště, centrum města) <p>Nedostatečné pokrytí města specializovanými sociálními službami</p> <ul style="list-style-type: none"> • absence komplexního socioinfocentra • nárůst počtu občanů vyžadujících speciální sociální péči <p>Vznik nebezpečných oblastí ve městě</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokality sociálního vyloučení jsou územím zvýšené kriminální činnosti • centrum města se stává místem drobných kapesních krádeží <p>Nedostatečná vybavenost a údržba veřejných prostranství</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>zanedbaný stav, nedostatečná údržba a úklid veřejných prostranství včetně veřejné zeleně</i> • <i>nedostatečné vybavení veřejných prostranství městským mobiliářem</i> • <i>nedokončená rekonstrukce centra města</i> • zanedbaný stav vnitrobloků <p>Nedostatečné vybavení města zařízeními pro volnočasové aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> • špatný stav zařízení pro volnočasové aktivity • nedostatečné vybavení školských zařízení pro rozvoj volnočasových aktivit • nedostatečné nabídky volnočasových zařízení v některých lokalitách

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
CESTOVNÍ RUCH A KULTURA	
<p>Historické centrum města</p> <ul style="list-style-type: none"> • město disponuje kompaktním historickým centrem s celou řadou památek (<i>Špilberk, Chrám sv. Petra a Pavla</i>) <p>Atraktivní oblasti pro rozvoj rekreačního cestovního ruchu</p> <ul style="list-style-type: none"> • atraktivní okolí města je ideálním prostředím pro rozvoj rekreace • Brněnská přehrada <p>Rozsáhlá nabídka kulturních zařízení a aktivit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brno disponuje velkým počtem divadel, jejichž význam daleko přesahuje hranice města • ve městě se konají akce mezinárodního významu 	<p>Nedostatečná nabídka produktů pro cestovní ruch</p> <ul style="list-style-type: none"> • město zatím nedokázalo plně využít kulturně historický ani rekreační potenciál pro rozvoj cestovního ruchu (<i>centrum města, Brněnská přehrada</i>) <p>Špatný stav památek a kulturních zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> • řada památek a kulturního dědictví je ve špatném technickém stavu a veřejnosti nepřístupné • kulturní infrastruktura je mnohdy zanedbaná a její provoz v ohrožení <p>Nedostatečně využitý potenciál pro rozvoj specifických forem cestovního ruchu</p> <ul style="list-style-type: none"> • málo rozvinutá kongresová turistika • málo rozvinutá incentivní turistika

Oblasti vhodné pro poskytnutí podpory

Základem pro tvorbu ucelené socioekonomické analýzy města se stala komparativní analýza strategických a koncepčních dokumentů města. Sociální a ekonomická analýza identifikovala silné a slabé stránky města, ze kterých lze vytipovat oblasti vhodné pro případnou intervenci. Vzájemná kombinace těchto oblastí definuje zacílení jednotlivých integrovaných plánů rozvoje města Brna.

Udržitelná doprava ve městě

Jedním z cílů moderně fungujícího města je bezbariérová mobilita a snadná dostupnost města pro obyvatele a návštěvníky. Brno je výrazně zasaženo důsledky narůstající individuální automobilové dopravy, která působí velké problémy zejména v centru města. Celoměstským problémem jsou nekvalitní komunikace a deficit parkovacích míst. Nejčastější kolize pak vznikají obzvláště v centru města a silně urbanizovaných oblastech (sídlitích).

Jednou z příležitostí zklidnit předimenzovanou dopravní síť jsou intervence ve prospěch veřejné hromadné dopravy. K odlehčení dopravy v centru města může přispět výstavba, či technické zhodnocení terminálů a výstavba záchytných parkovišť.

Revitalizace veřejných prostranství

Město disponuje atraktivními městskými parky, avšak jejich revitalizace postupuje velmi pomalu. Projekty zaměřené na novou výsadbu zeleně, vybavení parků městských mobiliářem a doprovodnou technickou infrastrukturou poskytnou obyvatelům města důstojné prostředí pro pohodový pobyt. Nejen parky, ale i veřejná prostranství v centru města mnohdy nepřispívají k pozitivní image historického centra.

Velký potenciál mají veřejná prostranství v sídlitích, charakteristických vysokou mírou urbanizace. Intervence do jejich rozvoje přispějí ke zkvalitnění podmínek v těchto městských celcích a stanou se tak jedním z preventivních kroků k tomu, aby se ze sídlíšť nestaly sociálně vyloučené lokality.

Cestovní ruch a kultura

Město zatím nedokázalo využít svou atraktivitu pro rozvoj cestovního ruchu. Podpořeny budou proto projekty vytvářející nové produkty s významným dopadem na rozvoj cestovního ruchu a na příjmy z něj plynoucích. Historicko-kulturním potenciálem, který by se měl rozvíjet za finančního příspěvku z evropských fondů, disponuje zejména centrum města.

Kulturní infrastruktura svým významem přesahuje hranice města. Počet kulturních zařízení je pro město dostačující, mnohdy však jejich technický stav neodpovídá požadovaným potřebám a moderním standardům. Podpořeny by měly být projekty zaměřené na technické zhodnocení kulturních zařízení v návaznosti na zlepšení a rozšíření služeb poskytovaných široké veřejnosti.

Vzdělávání a školská infrastruktura

Město je centrem vzdělávání, přesto však je školská infrastruktura (zejména předškolní, základní a středoškolská) mnohdy zanedbaná a její špatný technický stav přímo

ovlivňuje kvalitu vzdělávání. V rámci IPRM budou projekty zaměřeny na technické zhodnocení infrastruktury, která přímo ovlivní kvalitu poskytovaných služeb žákům, studentům, ale i široké veřejnosti.

Věda, výzkum a inovace

V návaznosti na vzdělanostní strukturu obyvatelstva město posiluje rozvoj vědy a výzkumu jako logického prvku navazujícího na rozvinuté vysoké školství ve městě. Vytvoření středisek excelence v oblasti vědy a výzkumu je nezbytným krokem nejen k zachování kvalitního vysokého školství, ale i pro trvale udržitelný rozvoj města založený na vytvoření pracovních míst s vysokou přidanou hodnotou. Aktivity v této oblasti směřují k rozvíjení současné silné stránky města přesahující regionální působnost. Zařazené projekty musí generovat dostatečný potenciál pro další rozvoj vědy a výzkumu ve městě.

Sociální a zdravotní infrastruktura

Statutární město Brno disponuje schváleným veřejně projednaným Komunitním plánem sociální péče, který jasně definuje potřeby města v oblasti sociální infrastruktury a služeb veřejnosti. Cílem komunitního plánu je vybudovat na základě zjištěných potřeb efektivní a dostupné sociální služby pro nejbližší období. Podpořeny budou projekty, které budou s komunitním plánem v souladu.

Volnočasové aktivity

Ke kvalitě života ve městech patří i dostatečná nabídka veřejně dostupných volnočasových aktivit a zařízení. V Brně je značná poptávka po zařízeních pro trávení volného času a pro krátkodobou rekreaci. Intervence bude zaměřena na projekty, které budou řešit výstavbu či technické zhodnocení sportovní infrastruktury, která bude volně přístupná široké veřejnosti, a nebude primárně založena na komerční bázi.

Vyvážený rozvoj území

V Brně existují rozvojové lokality, ale i místa zanedbaná, která neplní, či nemohou plnit svoji původní funkci. Podpořeny budou projekty zaměřené na komplexní vyvážený a udržitelný rozvoj těchto lokalit. Intervence bude směřovat do projektových záměrů, u kterých bude zřetelný veřejný přínos v souladu s environmentálními hodnotami.

Souhrnné zhodnocení podmínek rozvoje města a struktura Integrovaných plánů rozvoje města Brna

Na základě socioekonomické analýzy byly identifikovány silné a slabé stránky města, ze kterých vzešly oblasti či aktivity vhodné pro poskytnutí podpory (intervence). Vzhledem k tomu, že výčet oblastí vhodných pro poskytnutí podpory je široký a nelze tedy prokázat vzájemnou propojenost jednotlivých aktivit, připravuje statutární město Brno na programovací období 2007–2013 více integrovaných plánů rozvoje města, konkrétně tři. První integrovaný plán řeší územně vymezenou oblast, druhý je zaměřen čistě tematicky a třetí bude řešit územní rozvoj některých brněnských lokalit, které budou definovány společnými rysy (problémy vyplývající ze silné urbanizace). Strategie pro Brno definovala strategickou vizi, která by měla být naplňována mimo jiné i Integrovaným plánem rozvoje města.

Při zpracovávání struktury jednotlivých IPRM byl brán zřetel nejen na lokální koncepční dokumenty, ale i na nadřazené strategické dokumenty na úrovni regionální a národní. Struktura jednotlivých IPRM zohledňuje také nastavení regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod, ze kterého by měl být primárně podpořen urbánní rozvoj města Brna v programovacím období 2007–2013.

Pro každý integrovaný plán je formulován vlastní globální cíl a definovány jednotlivé oblasti podpory směřující k jeho naplnění.

Název IPRM 1: Komplexní regenerace historického centra, včetně rozvoje služeb pro cestovní ruch

Globálním cílem IPRM je revitalizace historického jádra, prostřednictvím investic do městské infrastruktury a revitalizace veřejných prostranství, dále podpora nových produktů a služeb cestovního ruchu vedoucích k rozvoji turistického potenciálu města.

Tento plán reflektuje oblasti vhodné pro poskytnutí podpory identifikované na základě SW analýzy: Udržitelná doprava ve městě, Revitalizace veřejných prostranství a Cestovní ruch a kultura v zóně vymezené městskou památkovou rezervací

Název IPRM 2: Zvýšení kvality poskytovaných služeb pro veřejnost a rozšíření občanské vybavenosti města

Globálním cílem IPRM je odstranění deficitu v oblasti občanské vybavenosti, rozšíření nabídky a kvality poskytovaných služeb pro veřejnost, které vedou k posílení sociální soudržnosti a ke zvýšení kvality života ve městě.

Tento plán reflektuje oblasti vhodné pro poskytnutí podpory identifikované na základě SW analýzy: Vzdělávání a školská infrastruktura (specificky aspekt školských sportovních zařízení), Věda, výzkum a inovace, Sociální a zdravotní infrastruktura a Volnočasové aktivitě téma akcentující dlouhodobě udržitelný rozvoj města.

Název IPRM 3: Vyvážený rozvoj silně urbanizovaných oblastí

Globálním cílem je pokrýt poptávku po kapacitně nedostatečně zajištěných veřejných službách pro zvýšení rezidenční atraktivity nejvíce urbanizovaných oblastí.

Komplexní regenerace historického centra, včetně rozvoje služeb pro cestovní ruch

Zdůvodnění výběru zóny

Centrální část Brna disponuje značným rozvojovým potenciálem. Kompaktní městské jádro s kulturním, architektonickým a urbanistickým dědictvím učinilo Brno centrem přitahujícím zahraniční turisty i návštěvníky z jiných měst ČR. Celé historické jádro však trpí předimenzovanou individuální automobilovou dopravou a problémy s ní souvisejícími, nemůže proto naplno využít veškerý svůj potenciál pro návštěvníky a obyvatele města Brna. Z důvodu množství parkujících automobilů nelze plně využívat pěší zónu centra města. Nedostatečná nabídka služeb a produktů pro cestovní ruch omezuje příliv zahraničních turistů a snižuje tím výši příjmů, které do Brna mohou z turistického ruchu plynout. Mnohdy zanedbaný stav a nedostatečná údržba veřejných prostranství nepřispívají k obrazu zdravého města, ve kterém je dostatek prostoru i pro krátkodobou rekreaci.

Centrum města je charakterizováno velkou denní koncentrací obyvatelstva a ekonomických aktivit. To s sebou přináší poptávku po specifických službách, která musí být uspokojena, aby se centrum Brna stalo moderní konkurenceschopnou oblastí. Aby centrum města neztrácelo rezidenční funkci, je také třeba uspokojit poptávku obyvatel po veřejných službách.

V současné době Městská památková rezervace prochází postupnou regenerací, která je však z důvodu nedostatku financí značně zdlouhavá. Centrum města se potýká s narůstající individuální automobilovou dopravou, která zvyšuje nároky na kvalitu komunikační sítě a také způsobuje deficit parkovacích míst v centru města. V současné době je nedostatek parkovacího stání řešen zábořem veřejných prostranství v samotném kompaktním centru města, což nepřispívá k příjemnému pobytovému prostředí a zároveň znemožňuje rozšíření pěší zóny či výstavbu cyklotras v centru.

Městskou památkovou rezervací (MPR) prostupuje prstenec významných městských parků, které procházejí revitalizací, ale vzhledem k její finanční náročnosti je rekonstrukce parků značně pomalá. Parková zeleň je postupně doplňována novou výsadbou a stylovou komunikační sítí s nezbytnou technickou infrastrukturou a městským mobiliářem. Renovací procházejí i umělecké prvky a objekty umístěné v těchto parcích. Město disponuje obrovskou výhodou, neboť kompaktní zelený pás v samotném rušném centru města je v porovnání s jinými velkými městy spíše raritou, proto se jeví účelné z těchto parků vytvořit důstojná místa pro pobytovou pohodu.

Historicko-kulturní tradice dává městu potenciál stát se cílovou destinací cestovního ruchu, avšak tato komparativní výhoda doposud nebyla plně využita. Brno má ambice přilákat do města velký počet domácích i zahraničních návštěvníků, proto je nutné rozšířit nabídku produktů a služeb pro cestovní ruch.

MPR je typickým územím s vysokým rozvojovým potenciálem. Zónu lze charakterizovat vysokou **koncentrací ekonomických aktivit**. Ačkoli přesná korektní data nelze získat, z výběrového šetření pracovních sil vyplývá, že na území MČ Brna střed, jejíž značnou část pokrývá MPR, je vytvořeno téměř 45 % pracovních míst lokalizovaných v Brně. **Obrovský význam má zóna v systému dopravní obslužnosti, která umožňuje mobilitu obyvatel** a má přínos pro rozvoj města. Zónou prochází tepna (ul. Husova), která má strategický význam pro přesun obyvatel do pěší zóny. Denně po této komunikaci do pěší zóny přijíždí a odjíždí více než tisíc spojů Městské hromadné dopravy a projede kolem 20 tisíc automobilů. Nezanedbatelný je potenciál pro stimulaci podnikání **a rozvoje služeb**. Každá nová atraktivita v centru města na sebe váže další rozvoj služeb a podnikatelských aktivit.

Zóna se svým vysokým podílem parkové zeleně má značný **význam i z hlediska životního prostředí**. Obnova parkových objektů zvýší bezpečnost a pobytovou pohodu v centru města. V rámci projektů revitalizace městské zeleně dojde k rekonstrukci i některých historických objektů v parcích umístěných, jejichž funkční náplň bude vhodným způsobem doplňovat rekreační pohodu parkového prostředí.

Provázanost s prioritními oblastmi

Ekonomický rozvoj

Jednou z priorit IPRM je podpora rozvoje cestovního ruchu v centru města tak, aby MPR využila svého historicky kulturního potenciálu a přilákala do města více domácích i zahraničních návštěvníků. V rámci realizace IPRM dojde k doplnění kulturní infrastruktury ale i k podpoře služeb ve vazbě na stávající turistické cíle. Podnikatelské subjekty v centru města budou moci pružně reagovat na specifické potřeby rostoucího počtu návštěvníků města a pestrou nabídkou vhodných komerčních aktivit budou doplňovat nabídku turistických produktů. Velký význam pro ekonomický rozvoj zóny má také výstavba parkovacích objektů, neboť výborná dopravní obslužnost je jedním z hnacích motorů vyváženého ekonomického rozvoje.

Životní prostředí

IPRM si klade za cíl zlepšit fyzické prostředí v centru města a prostřednictvím investic do parkové zeleně přilákat více lidí ke zdravému aktivnímu trávení volného času v městských parcích. Zkvalitněním urbánní zeleně dojde ke zvýšení bezpečnosti obyvatel v parkových objektech a rozšíří se volnočasová nabídka v lokalitách, jejichž funkce je především zaměřena na zdravé trávení volného času a relaxaci. V parcích dojde ke zřízení center environmentálního vzdělávání, jakožto objektů, ve kterých bude koordinovaně probíhat výchova vedoucí k ochraně přírody.

Přitažlivá města

Atraktivitu centra města lze zvýšit efektivnějším využíváním exponovaných veřejných prostranství. Zábor ploch pro parkování v centru města nepřispívá dobrému image Brna. Regenerací veřejných prostranství se docílí zvýšení pobytové pohody ve městě, což bude společně s rozšiřující se nabídkou produktů cestovního ruchu konkurenceschopné lákadlo pro návštěvníky města. Kulturně historický potenciál města tak bude efektivněji využit.

Dostupnost a mobilita

Realizací IPRM primárně dojde ke zklidnění dopravy v samotném centru města. Výstavba parkovacích objektů a následný provoz je výhradně komerční záležitostí a investiční výstavba těchto objektů bude realizována bez finančního příspěvku ze strukturálních fondů, přesto však vytvoření parkovacích stání v objektech k tomuto účelu určených je nutnou podmínkou vymístění automobilů z veřejných prostranství v centru a rozšíření pěší zóny. Realizací IPRM dojde k technickému zhodnocení klíčového terminálu v centru města včetně instalace inovativních informačních zařízení. Terminál Česká je nejméně frekventovanější, co se týče svozu obyvatel do pěší zóny.

Popis zóny, vize a strategie IPRM

Vymezení zóny IPRM

Historické centrum města je od roku 1989 vyhlášeno Městskou památkovou rezervací (dále jen MPR), která je jakožto významný, ale složitý urbanistický celek předmětem Integrovaného plánu rozvoje města „Komplexní regenerace historického jádra, včetně rozvoje služeb pro cestovní ruch“. V rámci zóny budou podpořeny projekty směřující do prioritní oblasti Přitažlivá města, Životní prostředí, Ekonomický rozvoj a Dostupnost a mobilita.

Popis stávajícího stavu

Dotčená oblast IPRM je tedy vymezena hranicemi MPR. MPR Brno o výměře 158,3 ha patří k největším v celé České republice. MPR ve svém souhrnu představuje nejsložitější a nejvýznamnější urbanistický celek v organismu města. Již I. asanační územní plán historického jádra, schválený v roce 1956 stanovil v historickém jádru zřízení pěší rezervace, čímž má Brno nejstarší pěší zónu v České republice. Pěší zóna byla pak postupně rozšiřována a její cílový rozsah závazně vymežil Regulační plán Městské památkové rezervace Brno (dále RP MPR), schválený Zastupitelstvem města Brna v roce 1999. RP MPR stanovil funkci jednotlivých veřejných prostranství z hlediska dopravní obsluhy centrální části města, určil regulativy jejich prostorového uspořádání včetně použití dlažeb i prvků městského mobiliáře a vymežil plochy pro vybudování parkovacích objektů.

Veřejná prostranství jsou základním společným společenským a komunikačním prostorem města a podmínkou jeho obyvatelnosti, přístupnosti a prostupnosti. Spolu s architekturou utvářejí veřejná prostranství charakter města i jeho jednotlivých částí a jsou jejich vizitkou. Jedná se o polyfunkční prostory sloužící k vyvážené koexistenci dopravy, inženýrských sítí, vybavenosti a zeleně, která je jednou ze základních podmínek jejich obyvatelnosti. Veřejná prostranství je třeba řešit komplexně a koordinovaně s důrazem na jejich atraktivitu, estetiku a pobytovou pohodu.

MPR je těžištěm aktivit celoměstského a nadměstského významu a současně nositelem historické identity města. Pro lidské vnímání zůstává toto historické území hlavní vizitkou města a jeho celkového image. Historickým vývojem byly nashromážděny na území MPR mimořádné hodnoty materiální a kulturní, ale současně rozsáhlé dlouhodobě neřešené problémy spojené s opotřebením stavebních objektů dlouhodobým užíváním. Jedním ze značných problémů centra města je rostoucí individuální automobilová doprava a s ní se zvyšující nároky na počet parkovacích míst, jejichž nedostatek je řešen zábořem veřejných prostranství v centru města, což znehodnocuje pobytovou pohodu ve městě. Především výstavba parkovacích objektů po obvodu historického jádra města umožní regeneraci veřejných prostranství pro pobytové a reprezentační funkce. Dojde tím rovněž k výraznému omezení příjezdu aut do historického jádra, což zlepší jeho životní prostředí i bezpečnost.

Regenerace veřejných prostranství a výstavba parkovacích objektů je komplexní projekt vzájemně provázaných investičních akcí s výrazným socioekonomickým dopadem na centrum města. Představuje organizačně komplikovaný, časově a finančně náročný problém, který je nutno řešit v rámci delšího časového horizontu v postupných vzájemně koordinovaných etapách tak, aby byla při realizacích zachována funkčnost a životaschopnost centra. Zpracovaný návrh řešení je proto materiálem, který vyhodnocuje a koordinuje stavební

a technologické požadavky v území v rozsahu uvedených stavebních činností a vytváří komplexní technickoekonomický pohled na možnosti postupné realizace.

Regenerace veřejných prostranství v historickém centru města nezačala až regulačním plánem, ale již v roce 1986 byla umístěna kašnička na ulici České včetně výsadby stromů s posezením. Průlomovým byl rok 1989, kdy byla upravena první část Žerotínova náměstí, kde místo parkoviště vznikl pobytový prostor s fontánkou. V letech 1994-1999 pak bylo upraveno několik místních komunikací v MPR.

Z důvodů koordinace další výstavby a regenerace MPR byla v roce 2000 zpracována Studie souboru staveb „Obnova městské památkové rezervace v Brně“, která byla schválena Zastupitelstvem města Brna. Tato studie nastavila harmonogram realizace regenerace v centru města a dále pak předběžně vyčíslila náklady spojené s realizací jednotlivých etap resp. staveb. Dle nastaveného harmonogramu byla v letech 2000-2007 realizována rekonstrukce několika dalších místních komunikací dle stanoveného harmonogramu. Tato průběžná rekonstrukce komunikačních prostor včetně řešení jednotlivých typů konstrukcí, městského mobiliáře či zeleně a výtvarných děl byla zajišťována z rozpočtu kapitálových výdajů města Brna.

Tyto rekonstrukce veřejných prostranství ve prospěch pobytové pohody města však znamenají ve svém důsledku úbytek parkovacích míst na exponovaných veřejných prostranstvích v centru města, přičemž nejsou zatím nahrazovány parkovacími kapacitami v parkovacích objektech. V roce 2005 byl realizován zatím jediný parkovací objekt na Kounicově ulici s kapacitou cca 300 stání.

Pro další postup regenerace centra města je proto zpracován logicky provázaný harmonogram realizace jednotlivých staveb. Ten organicky navazuje na již realizované akce, zohledňuje požadavky na komplexní rekonstrukci jednotlivých veřejných prostranství a na zachování funkčnosti historického centra po dobu jejich realizace.

Brno disponuje kompaktním městským jádrem s kulturním, architektonickým a urbanistickým dědictvím, což přitahuje nejen návštěvníky z jiných měst České republiky, ale i zahraniční turisty. Nedílnou součástí tohoto dědictví jsou bezpochyby městské parky, které prolínají MPR a vytváří tak ucelený prstenec parků. Tyto parky v současné době procházejí postupně revitalizací, ale vzhledem k její finanční náročnosti je jejich rekonstrukce značně pomalá. Parková zeleň je postupně doplňována novou výsadbou a stylovou komunikační sítí s nezbytnou technickou infrastrukturou a městským mobiliářem. Renovací procházejí i umělecké prvky a objekty umístěné v těchto parcích. Město disponuje obrovskou výhodou, neboť kompaktní zelený pás v samotném rušném centru města je v porovnání s jinými velkými městy spíše raritou, proto se jeví účelné z těchto parků vytvořit důstojná místa pro pobytovou pohodu. Rekonstrukce parků přispívá ke zvyšování atraktivity nejen samotné veřejné zeleně, ale také celého Brna.

Ve zrekonstruovaných částech se postupně zvyšuje pobytová pohoda a ihned po zpřístupnění dochází k jejich hojnému využívání širokou veřejností. Na druhé straně nezrekonstruované části parků jsou pomíjeny a slouží spíše pro venčení psů a pro pobyt sociálně nepřizpůsobivých skupin obyvatel. Na základě uvedených skutečností lze konstatovat, že poptávka po parcích, které by přitahovaly pozornost domácích i zahraničních turistů a kde by občané města trávili pohodové chvíle je neuspokojena.

Z hlediska cestovního ruchu je město Brno atraktivní jak pro tuzemské, tak i pro zahraniční návštěvníky. Město umožňuje navštívit celou řadu především kulturních aktivit

(kulturních památek i akcí). Přesto však nabídka produktů cestovního ruchu ve městě Brně zatím neodpovídá velikosti a významu města, zejména historické centrum města v současné době zdaleka nedokázalo využít turistického potenciálu k přilákání většího počtu návštěvníků. Pro cestovní ruch je efektivně využívána pouze část památek, a to především církevních, které jsou mnohdy obtížně přístupné. I přesto, že neexistuje přesný statistický zdroj dat, lze odhadnout z regionálních statistik, že počet návštěvníků města Brna roste a je nutné rozšířit nabídku produktů a služeb cestovního ruchu. Zájemem města Brna je prodloužit pobyt návštěvníků ve městě, čehož lze docílit rozšířením nabídky produktů cestovního ruchu, která je stále poddimenzována.

Cestovní ruch je odvětvím s trvale rostoucím podílem na celkových ekonomických ukazatelích českých a evropských měst. Předpoklady města Brna jako destinace příjezdového cestovního ruchu jsou pro intenzivnější rozvoj klasické pobytové a poznávací turistiky pouze průměrné, a to i po vyrovnání nabídky v oblasti turistické infrastruktury. Tato forma cestovního ruchu je vázána na širokou nabídku přírodních či historických zajímavostí, která je dostatečně pokryta teprve na regionální úrovni. Brno je ale jihomoravskou metropolí a vzhledem k rozvinuté dopravní infrastruktuře je také výchozí turistickou destinací pro poznávání přírodních krás i historických památek regionu.

Mnohem příznivější je situace v oblasti specializovaných turistických aktivit, kam patří kongresová a incentivní turistika, veletržní turistika, obchodní cesty a turistika orientovaná na cílové skupiny klientů. Tyto segmenty patří přitom mezi nejprogresivnější směry cestovního ruchu.

Vysoký potenciál má v Brně městská turistika a kulturně-historické památky. V brněnské MPR se nachází řada historických památek, z nichž nejdůležitější jsou dvě dominanty města – Petrov (Chrám sv. Petra a Pavla) a hrad Špilberk. Brno je i kulturním centrem regionu s množstvím divadel, muzeí, galerií, kin a knihoven. Pokračuje v rozvíjení tradice konání kulturních akcí a festivalů (např. Brno - město uprostřed Evropy s přehlídkou ohňostroju Ignis Brunensis) a také sportovních akcí.

Popis cílového stavu

Regenerací veřejných prostranství získá město kvalitativně a funkčně ucelenou centrální část města, která je místem koncentrace obyvatelstva a místem prvních kroků návštěvníků města. Realizací IPRM město zvýší svou konkurenceschopnost, posílí svou image „Brno-Zdravé město“, estetiku a kvalitu života. Rekonstrukcí dojde ke zvýšení pobytové pohody v historickém centru Brna a ke zvýšení atraktivity Městské památkové rezervace. Pro regeneraci veřejných prostranství a zachování funkčnosti centrální části města je však nezbytná výstavba parkovacích objektů, která však primárně nebude hrazena ze strukturálních fondů.

Zrekonstruovaná veřejná prostranství se spolu s historickými objekty stanou centrem pozornosti nejen obyvatel města či regionu, ale i turistů, podnikatelských subjektů. Obyvatelé města (regionu) budou moci využívat nově zbudované klidové zóny v centru města a v plné šíři využívat nových parkovacích stání v objektech k tomuto účelu vystavěných. Tato část města se stane intenzivněji navštěvovanou nejen Brňany, ale také turisty z Česka i zahraničí.

Parkovací objekty se stanou velmi využívanými, neboť centrum města není pouze klidovou oblastí, ale také těžištěm ekonomické aktivity a absence parkovacích ploch v centru je značným problémem. Uvolněné prostory v centru města se nabízí k pořádání kulturně-

společenských či sportovních akcí, které přitáhnou do atraktivního prostředí historického jádra značný počet návštěvníků.

Kompletní rekonstrukcí parkových objektů získá město ucelenou součást kvalitně upraveného veřejného prostranství. Dokončením revitalizace parků získají kulturně historické památky „významného partnera“ pro konkurenční boj na poli cestovního ruchu. Rekonstrukcí jednotlivých parkových objektů se posune záměr vybudovat kompaktní zelený pás v samotném rušném centru města o krok dopředu a Brno se tak odliší od jiných velkých měst a vytvoří v regionu zcela originální produkt cestovního ruchu, čímž přispěje ke stimulaci růstu a rozvoje nejen města, ale celého regionu.

Obyvatelé města (regionu) budou moci obdivovat krásu zrekonstruovaných parků, včetně jejich historických objektů. Parky se stanou cílovou destinací nejen v rámci každodenní rekreace, ale budou také cílem víkendových výletů. Lidé v parku mohou odpočívat aktivně i pasivně, posedávat na lavičkách, zdech a trávnicích, pozorovat okolí nebo obdivovat kulturní památky. Zrekonstruované části parků se staly oblíbeným místem k pořádání svatebních obřadů. Široká veřejnost v parcích navštěvuje koncerty či ohňostroje pořádané v rámci soutěže Ignis Brunensis nebo při výročí významné události v dějinách města. V parcích se každoročně pořádají kulturně-společenské a sportovní akce jako jsou například test zdatnosti, diplomovaný záchranář, turnaj v pétanque, přebor JMK v závodu horských kol, soutěž v orientačním běhu, akce pro matky s dětmi jako jsou Pohádkový les, Dětský den a Strašidelný hrad. V parcích se také pořádají významné akce typu Brno-Zdravé město, Brno-Město uprostřed Evropy, Den splněných přání, výstavy či jiné akce s kulturním či sociálním dopadem. O oblíbenosti zrekonstruovaných částí parků svědčí například počet fotografií přihlášených do fotografické soutěže „Brno vašimi očima“, kde upravené části Denisových sadů a či parku NKP Špilberk patřily mezi nejčastěji fotografovaným veřejným prostranstvím.

Zrekonstruované části areálů jsou také oblíbeným místem pro podnikatelské subjekty, které zde pořádají firemní večírky a V.I.P. párty. Tyto subjekty mají důležitou roli v propagaci parků, neboť využívají krásného prostředí pod hlavními dominantami Brna k prezentaci svých záměrů a zároveň ukazují novou tvář parku lidem, kteří by se do zrekonstruovaných prostor za normálních okolností nedostali, například Denisovy sady jsou oblíbeným místem pro pořádání módních přehlídek.

Parky jsou také oblíbeným místem různých zájmových sdružení, která zde pořádají exkurze pro odborníky i širokou veřejnost. Pro zájemce jsou připravené lektorované procházky s výkladem, které pořádá správce parku. Možnosti lektorovaných procházek nejvíce využívají základní a střední, popřípadě vysoké školy se zaměřením na historii a zahradní architekturu.

Podporou produktů a služeb cestovního ruchu dojde k výraznému oživení centra města. Významně se zvýší počet domácích i zahraničních návštěvníků města Brna a prodlouží se délka jejich pobytu ve městě.

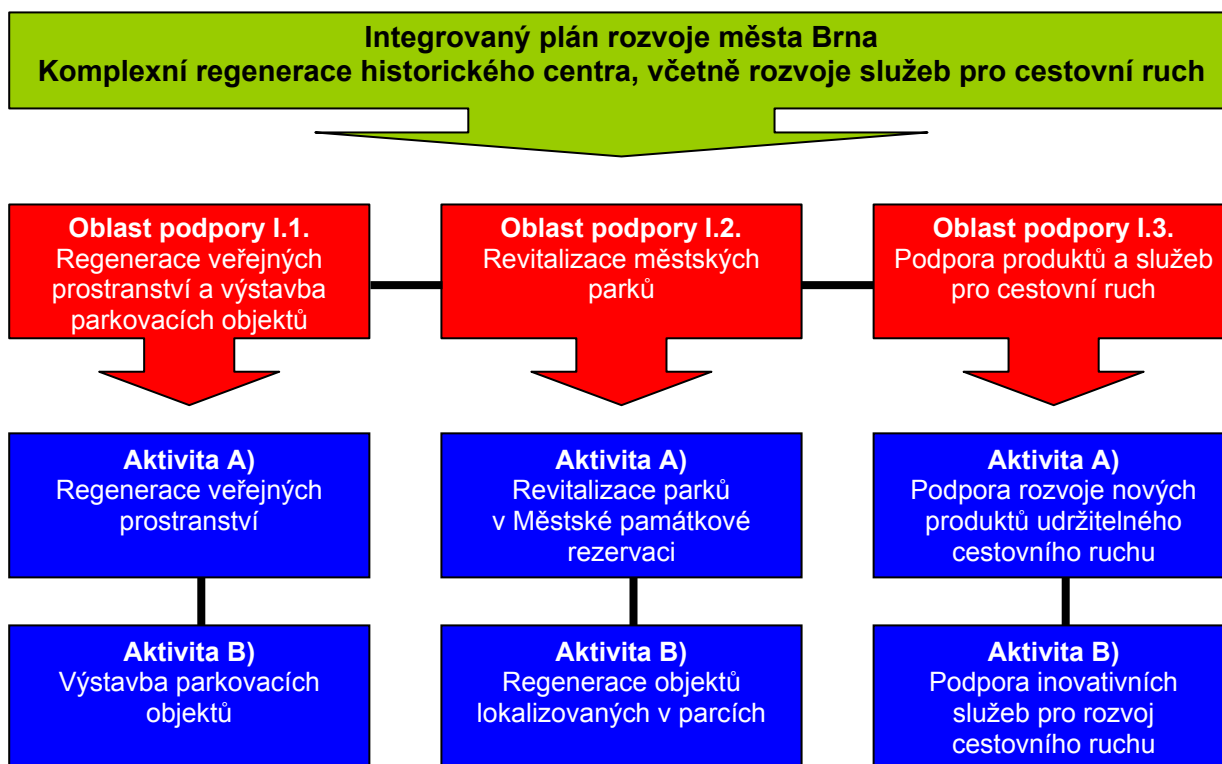
Vize IPRM

Centrum města Brna, jakožto druhého největšího města, se stane konkurenceschopnou živou moderní a estetickou lokalitou, která bude lákadlem pro návštěvníky města, podnikatele i obyvatele. Městská památková rezervace se svojí nejstarší pěší zónou v České republice bude oblíbenou částí města pro každodenní relaxaci. Vymístěním dopravy v klidu z veřejných prostranství do objektů k tomuto účelu určených se uvolní atraktivní části centra, čímž dojde ke zvýšení pobytové pohody ve městě. Brno chce být městem zdravým, čistým a bezpečným, k čemuž dopomůže revitalizace městských parků v MPR, které se tak stanou atraktivním prostředím pro trávení volných chvil obyvatel i návštěvníků města.

Globální cíl IPRM a strategie plnění cíle

Globálním cílem IPRM je revitalizace historického jádra, prostřednictvím investic do městské infrastruktury a revitalizace veřejných prostranství, dále podpora nových produktů a služeb cestovního ruchu vedoucích k rozvoji turistického potenciálu města.

Popis oblastí podpory a aktivit IPRM

Oblast podpory 1 – Regenerace veřejných prostranství a výstavba parkovacích objektů

Cílem oblasti podpory je regenerace veřejných prostranství s přílehlou sítí komunikací, zklidnění dopravy v centru města mimo jiné i instalací moderních systémů řízení dopravy v centru města.

Regenerace veřejných prostranství

V rámci oblasti intervence budou podpořeny projekty zaměřené na technické zhodnocení veřejných prostranství, včetně přílehlých místních komunikací a výtvarných prvků v centru města. V souvislosti s úpravami veřejných prostranství a přílehlých komunikací dojde k instalaci inovativních systémů řízení dopravy s preferencí městské hromadné dopravy.

Řešení prostorového a provozního uspořádání jednotlivých veřejných prostranství vychází z jejich typu a významu v centrální části města, zohledňuje urbanistické a historické hodnoty a vazby území, ale zároveň vytváří i podmínky pro zajištění jejich příjemného klimatu – pohody zohledněním požadavků na oslunění, provětrávání či eliminace rušivých elementů – hluk, exhalace, pachy, průvan.

Řešení povrchů, umístění a charakter zeleně, vodních a výtvarných prvků a dalších prvků vybavenosti včetně informačního systému a reklamy, prodejních stánků, restauračních zahrádek rovněž odpovídá typu a významu daného veřejného prostranství a je řešeno tak, aby vytvořilo funkční a atraktivní veřejné prostranství jednotného architektonického výrazu. Tomu musí odpovídat také řešení a umístění technických prvků a zařízení. Zároveň musí být při řešení jednotlivých veřejných prostranství zohledněny technické požadavky na řešení jednotlivých prvků vybavenosti a podmínky pro nezbytnou následnou péči. Neopomenutelné jsou rovněž normativní požadavky, takže řešení musí být v souladu se zákonnými předpisy, které stanovují požadavky pro navrhování a provoz na místních komunikacích, tramvajových tratích, prostorové uspořádání vedení technické infrastruktury včetně městských standardů veřejného osvětlení, kanalizačního zařízení, vodovodní sítě, požadavky na zakládání a údržbu zeleně apod.

Rekonstrukce a nová výstavba inženýrských sítí souvisí v historickém jádru města především s výstavbou systému sekundárních kolektorů, která bezvýkopovou (razicí) technologií řeší zejména obnovu a rekonstrukci vodohospodářské infrastruktury v majetku statutárního města Brna a umožňuje také uložení zařízení dalších vlastníků krom plynovodních rozvodů a veřejného osvětlení. Raženými kolektorovými přípojkami jsou napojeny všechny přilehlé nemovitosti na potřebná media. Tento systém zajišťuje maximální možnou dlouhodobou ochranu nových povrchů před výkopovými pracemi na opravách možných poruch a havárií inženýrských sítí. V částech centru města, kde není s kolektorovým systémem koncepčně uvažováno, pak musí dojít k rekonstrukci všech stávajících a uložení nových inženýrských sítí v prostoru před jeho obnovou klasickým způsobem. Také v okrajových částech MPR musí být inženýrské sítě rekonstruovány s ohledem na jejich stavebně technický stav a stáří a následnou 10letou záruční a ochrannou lhůtu nových komunikačních konstrukcí.

Součástí všech staveb systému staveb sekundárních kolektorů jsou především kanalizační a vodovodní zařízení ve vlastnictví města Brna. Stavebně technický stav všech vodohospodářských zařízení v oblasti MPR odpovídá jejich stáří tj. min. 60 let a více a jsou již za hranicí životnosti, přičemž nelze připustit jejich ponechání bez rekonstrukce pod novými povrchy. Kolektorová síť je také budována a připravována na vedení tras teplovodní sítě v souladu se schválenou energetickou koncepcí města a to bez ohledu na typ tepelného média. V rámci rekonstrukce veřejných prostranství jsou jak NN a VN kabelová vedení tak i sdělovací zařízení O2 ukládána do systému sekundárních kolektorů při platbách nájemného městu Brnu. Následně jsou taktéž umožňována ukládání dalších zařízení vlastníků optokabelových rozvodů do sekundárních kolektorů při příslušných platbách nájemného. Řešení veřejného či slavnostního osvětlení v majetku společnosti Technické sítě Brno, a.s. a města Brna je koncipováno v souladu s RP MPR, Generelem a potřebou rekonstrukce veřejných prostranství.

Indikativní seznam dílčích projektů vhodných k finanční podpoře z ROP, včetně popisu jejich významu (náklady jsou uvedeny včetně DPH):

Tabulka 2: Seznam podpořených projektů v aktivitě I.1.A

Název projektu	Předkladatel	Celkové náklady (Kč)	Výše dotace (Kč)
Petrov	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	12 605 000	8 000 000
Joštova - úsek Moravské nám. - Komenského nám.	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	282 890 000	150 000 000
Moravské náměstí, včetně Běhounské	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	175 300 000	90 000 000
Zelný trh	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	53 923 000	40 000 000
Koblišná - prostor u OD Centrum	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	21 808 000	12 000 000
Joštova - úsek Komenského nám. - Údolní	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	194 422 000	100 000 000

Indikativní seznam dalších akcí, které se v MPR budou realizovat bez finančního příspěvku z ROP (náklady jsou uvedeny včetně DPH):

Tabulka 3: Seznam projektů v aktivitě I.1.A realizovaných bez finančního příspěvku ROP

Název projektu	Předkladatel	Celkové náklady (Kč)	Výše dotace (Kč)
Běhounská - úsek Jakubské nám. – nám. Svobody	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	30 901 000	0
Orlí - dolní část, včetně části Měniné a Novobranské	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	20 583 000	0
Dominikánské nám., včetně části Veselé	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	129 857 000	0
Brandlova	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	10 500 000	0
Benešova	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	182 000 000	0
Údolní - úsek Husova – Joštova	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	65 411 000	0
Česká, včetně Skryté a Středovy	Brněnské komunikace a.s. – Statutární město Brno	26 270 000	0

Petrov

Areál Petrova s chrámem sv. Petra a Pavla je Národní kulturní památkou a jednou z nejnavštěvovanějších památek města Brna. Cílem regenerace je v návaznosti na již provedené úpravy zvýšit pobytovou pohodu prostoru úpravou ploch zeleně, vybavení prostoru lavičkami a dalšími prvky městského mobiliáře včetně informačního systému. Součástí řešení je další zprůchodnění areálu a regenerace propojení mezi ulicí Petruskou a Kapucínskými zahradami s vytvořením nového pobytového prostoru vybaveného stromy, lavičkami a výtvarnými díly s krásným výhledem na katedrálu. Před parkováním bude prostor kolem katedrály chráněn zádržným systémem.

Joštova: úsek Moravské náměstí - Komenského náměstí

Joštova ulice je součástí brněnského hradebního okruhu. Řešený úsek je pěší zónou s jedním z nejdůležitějších přestupních uzlů MHD, místem setkávání a nástupů do

historického jádra. Rekonstrukce řeší i přilehlé části ulice České. Základem úpravy je obnova původní čtyřřadé aleje jilmů, úprava umístění tramvajových zastávek řešených bezbariérově, umístění přístřešků, laviček a další vybavenosti včetně informačních systémů, což výrazně zvýší komfort pro cestující i ostatní uživatele prostoru. V nástupu do historického jádra zůstanou zachovány javory, vysazené v roce 1986. Součástí úprav je komplexní rekonstrukce inženýrských sítí.

Moravské náměstí (před Moravskou galerií) včetně navazující části ulice Běhounské

V souladu s RP MPR je navržena přestavba stávajícího parkoviště na pobytové a reprezentační náměstí, které bude součástí pěší zóny města. Základním ideovým záměrem celkové rekonstrukce náměstí je vyjádření čtyř občanských ctností výtvarnými díly – statečnost (jezdecká socha), spravedlnost (fontána), uměřenost (klidná vodní hladina) a prozíravost („historický“ model města). Úprava navazuje na řešení přilehlé části ulice Joštovy nejen architektonicky a materiálově, ale především z důvodu nezbytných návazností rekonstrukce inženýrských sítí. Z tohoto důvodu je řešena i rekonstrukce části Běhounské až po Jakubské náměstí. Realizace bude koordinována i se zpřístupněním brněnského podzemí v prostoru před Moravskou galerií a v ulici Běhounské. Celá úprava Moravského náměstí bude realizovatelná v návaznosti na budování podzemního parkoviště pod terasou před Janáčkovým divadlem.

Zelný trh

Náměstí na úpatí Petrova vždy bylo a bude tržištěm. Regenerace prostoru bude však reflektovat nejen tuto funkci náměstí, ale i využití prostoru pro kulturní a společenské akce, které se váží především na významné kulturní objekty vymezující toto náměstí – Moravské zemské muzeum, Redutu a Centrum experimentálního divadla. K této funkci náměstí přispěje i připravované zpřístupnění rozsáhlých podzemních prostorů pod náměstím, ale také propojení náměstí na nádvoří Staré radnice a Moravského zemského muzea. Rekonstrukce bude respektovat vybudovaný sekundární kolektor včetně výduchů. Stavba bude koordinována s přestavbou bývalé Cyrilometodějské záložny na hotel včetně řešení jejich podzemního parkoviště.

Kobližná: prostor u OD Centrum

Prostor před obchodním domem Centrum je hlavním nástupem do historického jádra města z východu. Cílem úpravy je vytvořit pobytový nástupní prostor s umístěním výtvarného díla Edison, které zhmotňuje připomínku, že nedaleké divadlo Na hradbách bylo jako první osvětleno elektrickými žárovkami. Součástí úprav je i změna přilehlého parkoviště na pobytový prostor se stromy a lavičkami s možností využití pro letní zahrádky. Úprava prostorově a materiálově navazuje na již realizovanou část ulice Kobližné a respektuje výduchy z realizovaného sekundárního kolektoru.

Joštova: úsek Komenského náměstí – Údolní

Kompozičně prostor navazuje na druhou část ulice Joštovy i zde bude obnovena čtyřřadá alej. Funkčně je součástí přestupního uzlu MHD, zastávky zde má tramvaj do

Masarykovy čtvrti a trolejbusy od Mendlova náměstí. „Dopravní“ funkce prostoru bude rozšířena o odstavňovou kolej historické tramvaje (ná vaznost na stanoviště turistických autobusů), využitelnou i pro odstavování porouchaných tramvají. Celý prostor bude vybaven přístřešky, lavičkami a dalšími prvky městského mobiliáře včetně informačního systému a veřejných WC.

Běhounská: úsek Jakubské náměstí – náměstí Svobody

Tato část ulice Běhounské propojuje dvě již upravená brněnská náměstí, je součástí pěší zóny a pěší trasy mezi centrem města a vilou Tugendhat, která je památkou UNESCO. Pro pobytovou pohodu a zastavení budou sloužit hlavně letní zahrádky, umístěné na nově vymezených a upravených chodnících. Ulice bude vydlážděna kamennou dlažbou navazující svým charakterem na dlažby na náměstí Svobody a Jakubském náměstí. Součástí regenerace jsou i rekonstrukce inženýrských sítí.

Orlí: úsek Josefská – Divadelní

Ulice Orlí je součástí významného historického pěšího tahu centrem města Brna. Upravovaný úsek navazuje na již realizovanou část mezi ulicí Josefskou a Zelným trhem. Součástí řešení je úprava u Měniné brány včetně jejího slavnostního nasvětlení, která se jako jediná zachovala z původního opevnění a dnes je v ní umístěna expozice Moravského zemského muzea.

Dolní část ulice od Divadelní po zádržný systém je dle RP MPR obslužnou komunikací a horní část je součástí pěší zóny. Vydláždění ulice je řešeno z betonové dlažby, shodné s již realizovaným úsekem. Kolem Měniné brány bude prostor vydlážděn historickou kamennou dlažbou. Osvětlení je navrženo brněnskou berlou a květinovými koši. Součástí regenerace je rekonstrukce inženýrských sítí a koordinace s výstavbou objektu Hudebně dramatické laboratoře JAMU.

Dominikánské nám.

Nejmenší ze tří hlavních brněnských náměstí před Novou radnicí bude upraveno jako reprezentační a pobytový prostor města. Centrálním prvkem bude nová fontána ve středu náměstí s motivem ryb, které budou připomínat původní název Rybí trh (připravuje se vypsání soutěže). Nové pobytové prostory budou vytvořeny na terase kostela sv. Michala, na nově vytvořené terase nad tzv. mincmistrovským sklepem a především na výrazně rozšířeném chodníku před objekty na východní straně náměstí, který bude vybaven stromy a lavičkami.

Průjezd náměstím bude zachován pouze v jeho dolní části, jinak bude celé náměstí pěší zónou, do níž bude povolen pouze vjezd pro čestné návštěvy města a svatby. Celé náměstí bude vydlážděno kamennou dlažbou, stromy budou vysazeny vzrostlé. Rekonstrukce náměstí naváže na výstavbu kolektoru a bude koordinována s dořešením parkování v této části města v parkovacím objektu na ulici Panenské s příjezdem z ulice Husovy.

Brandlova

Krátká ulice mezi Žerotínovým a Moravským náměstím je součástí přestupního uzlu MHD - jsou zde umístěny zastávky trolejbusů. Rekonstrukce předpokládá přestavbu prostoru tak, aby zde mohla být umístěna vybavenost pro cestující především přístřešky, lavičky a stromy. Ulice je součástí brněnského hradebního okruhu, kde jsou povrchy řešeny v kombinaci živice na pojižděných plochách a betonová dlažba na chodnících.

Benešova

Ulice je součástí brněnského hradebního okruhu. Zatím slouží jako obslužná komunikace s parkováním a prochází jí tramvajová trať. Tyto její funkce sice zůstanou zachovány, ale její charakter se výrazně změní po přestavbě prostoru starého autobusového nádraží – lokality Grand v souvislosti s řešením Železničního uzlu Brno. V prostoru na jižní straně ulice budou vybudovány nové polyfunkční objekty metropolitního charakteru s parkovacími kapacitami včetně dobudování parků brněnského hradebního okruhu. Základem rekonstrukce ulice bude rekonstrukce tramvajové tratě, inženýrských sítí a obnova oboustranného stromořadí. Součástí rekonstrukce budou pěší a cyklistické trasy, propojující stávající parky hradebního okruhu na přírodní koridor kolem řeky Svratky.

Údolní: úsek Husova – Joštova

Z tohoto úseku ulice Údolní je veden jeden z nástupů na Špilberk. Stávající neorganizované parkování a úzký chodník kolem tzv. Turnhaly však velice znesnadňují jeho využití nejen pro pěší z historického jádra a za zastávky turistických autobusů na Joštově, ale velice komplikují i cestu turistickému vláčku. Cílem řešení je zkvalitnit prostor především jeho využití pro pěší, přičemž je však nutné zachovat stávající stromořadí a průjezd trolejbusových tratí.

Česká vč. Skryté a Středovy

Neživější brněnská ulice Česká, propojující přestupní uzel MHD na Joštově s náměstím Svobody, je jednou z nejstarších součástí brněnské pěší zóny. Z úpravy z roku 1986 zůstane zachována litinová kašnička a dva kulovité javory s posezením, ale celý prostor ulice bude nově řešen v kamenné dlažbě. Úprava ulice i přilehlých částí ulic Středovy, Skryté a Solniční bude navazovat na výstavbu sekundárního kolektoru.

Výstavba parkovacích objektů

Nárůst individuální automobilové dopravy byl v posledních letech dynamický. Tento nárůst však nebyl doprovázen relevantní tvorbou nových parkovacích stání. V centru města je nedostatečně pokryta poptávka po parkovacích stáních v objektech k tomuto účelu zřízených. V Městské památkové rezervaci dochází k záboru veřejných prostranství, což nepříspěvá k příjemnému pobytovému prostředí v očích obyvatel města i návštěvníků Brna. Výstavba nových parkovacích objektů je základním předpokladem pro uvolnění některých veřejných prostranství a jejich následnou rekonstrukci. Pronájem parkovacích stání v centru města je značně komerční záležitostí a není vhodné uvažovat o jejich výstavbě s účastí finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. Realizace projektů výstavby parkovacích objektů tedy

nebude hrazena prostřednictvím Regionálního operačního programu, a to i přesto, že to tento dokument umožňuje.

Indikativní seznam dílčích projektů, které se v MPR budou realizovat bez finančního příspěvku z ROP (náklady jsou uvedeny včetně DPH):

Tabulka 4: Seznam projektů v aktivitě I.1.B realizovaných bez finančního příspěvku ROP

PODZEMNÍ GARÁŽE / PARKOVACÍ DOMY		Celkové náklady (Kč)	Výše dotace (Kč)
Janáčkovovo divadlo			0
Panenská			0
Kopečná			0

Podzemní garáže u Janáčkova divadla

Kapacitně největší podzemní garáže v centru města budou vystavěny v předpolí před Janáčkovým divadlem. Strategický význam těchto garáží lze spatřit především v jejich lokalizaci, kde přímo přiléhají k velmi frekventovanému Malému městskému okruhu a zároveň jeho výstavba podmiňuje regeneraci Moravského náměstí, které dnes slouží především dopravě v klidu.

Parkovací dům Panenská

Jedná se o výstavbu parkovacího objektu přímo v centru města. Projekt bezprostředně navazuje na rekonstrukci ulice Husovy, což je základní komunikační tepna procházející Městskou památkovou rezervací. Parkovací dům na Panenské umožní vymístění automobilů z Dominikánského náměstí a jeho následnou rekonstrukci.

Parkovací dům Kopečná

Parkovací dům je lokalizován do oblasti při ulici Husova a cílem projektu je především pokrýt nabídku po parkovacích stáních. Výstavba parkovacího objektu je umístěna do lokality plánovaných investic Revitalizace parku Studánka a navazuje na zrekonstruovanou část Denisových sadů. Technologie výstavby je zvolena tak, aby přispěla k fyzické přitažlivosti této části Městské památkové rezervace.

Oblast podpory 2 – Revitalizace městských parků

Cílem oblasti podpory je revitalizace parků v centru města pro zajištění pobytové pohody formou výsadby parkové zeleně, technického zhodnocení komunikační sítě s moderním městským mobiliářem a efektivním využití objektů umístěných v parcích.

Revitalizace parků v Městské památkové rezervaci

Ve městě Brně došlo k bourání hradebního systému na přelomu 18. a 19. století, které bylo pozastaveno během Napoleonských válek. Od poloviny 19. století již přestalo být město Brno zemskou pevností a rychlé likvidaci hradeb již nic nestálo v cestě. Na uvolněném prostoru, prstenci kolem historického jádra a středověkého obvodu města, vznikala po vzoru nedaleké Vídně brněnská okružní třída. Po dlouhé době tísnění uvnitř historického půdorysu města se tak vytvořila jedinečná příležitost pro výstavbu reprezentativních městských staveb a zakládání nových prostorných městských parků pro pobyt a společenský život obyvatel města. Během 19. století a počátkem 20. století byl postupně vysázen kolem historického centra města unikátní prstenec parků brněnské okružní třídy. Během dalšího historického vývoje byly do parku umístěny umělecká díla a další objekty zvyšující pobytovou pohodu parků.

Během historického vývoje ve 20. století došlo k degradaci parkové zeleně i objektů v ní umístěných, parky přestaly být reprezentativním vyhledávaným cílem každodenní relaxace. Postupně docházelo k degradaci parkových prostor a neefektivnímu využití plošně rozsáhlých zelených celků. Parky se staly většinou pouze průchozí, velmi často užívanými pouze k venčení psů. Negativním rysem byla také kumulace sociálně patologických jevů, které v očích veřejnosti výrazně snižovaly pocit bezpečnosti.

Od 90. let probíhá etapovitá rekonstrukce a revitalizace sadů dle architektonických projektů. Rekonstrukce je zaměřena na obnovu a regeneraci zeleně a komunikačního systému, na celkovou architektonickou koncepci parku s odpočívadly a příslušným mobiliářem, na obnovu vyhlídkových pavilonů a památníků. Tato revitalizace významných městských parkových areálů je však velmi nákladná, proto probíhá v dlouhodobém časovém horizontu.

Indikativní seznam dílčích projektů vhodných k finanční podpoře z ROP, včetně popisu jejich významu (náklady jsou uvedeny včetně DPH):

Tabulka 5: Seznam podpořených projektů v aktivitě I.2.A

Název projektu	Předkladatel	Celkové náklady (Kč)	Výše dotace (Kč)
Špilberk (III. etapa) + Malý Špilberk	Veřejná zeleň města Brna, p. o. Statutární město Brno	70 000 000	40 000 000
Kapucínské zahrady	Veřejná zeleň města Brna, p. o. Statutární město Brno	10 000 000	8 000 000
Studánka	Veřejná zeleň města Brna, p. o. Statutární město Brno	21 000 000	15 000 000
Koliště III	MČ Brno střed Statutární město Brno	35 000 000	27 000 000
Obilní trh	MČ Brno střed Statutární město Brno	23 000 000	18 000 000
Koliště II	MČ Brno střed Statutární město Brno	18 000 000	15 000 000

Indikativní seznam dílčích projektů, které se v MPR budou realizovat bez finančního příspěvku z ROP (náklady jsou uvedeny včetně DPH):

Tabulka 6: Seznam projektů v aktivitě I.2.A realizovaných bez finančního příspěvku ROP

Název projektu	Předkladatel	Celkové náklady (Kč)	Výše dotace (Kč)
Kapucínské terasy (zbytek)	Řád menších bratří-kapucínů Kapucínský klášter v Brně		0
Rozšíření parku Špilberk + nástup na Špilberk	Veřejná zeleň města Brna, p. o. Statutární město Brno		0

Park Studánka

Stěžejním bodem revitalizace parku Studánka je rekonstrukce objektu Fons Salutis (Pramen zdraví). Rekonstrukce počítá s vybudováním nové technologie vodního prvku, aby objekt mohl sloužit znovu svému účelu a návštěvníci parku se zde mohli občerstvit nezávadnou vodou. Další důležitou součástí rekonstrukce bude obnova cestní sítě a zpevněných ploch. Před objektem Fons Salutis bude vybudována odpočinková pobytová plocha. Rekonstrukce komunikací v parku přímo navazuje na plánovanou rekonstrukci ulice Pekařská (Husova) a bude s ní koordinována. Pro zvýšení pobytové hodnoty parku bude park vybaven mobiliářem. Mobiliář bude odpovídat prvkům v již provedených etapách rekonstrukce Denisových sadů. Významnou součástí rekonstrukce každého parku je obnova zeleně. Po vykácení nevhodných dřevin dojde k optickému zprůhlednění parku a zvýšení pocitu bezpečí. V rámci sadových úprav dojde k výsadbě vzrostlých stromů, k výsadbě půdopokryvných dřevin na svahy, u vstupů do parku budou založeny záhony růží a obnoveny budou trávníky. V parku dojde k odstranění náletových dřevin, a to především z důvodu narušené statiky svahu, s tím že perspektivní dřeviny budou bodově ponechány.

Kapucínské terasy

V případě Kapucínských teras se jedná o rekonstrukci IV. a V. terasy. Na IV. terase Kapucínských zahrad se nachází nouzový východ z krytu civilní ochrany, který výrazným způsobem narušuje vzhled zahrady. Stávající železobetonový objekt nouzového východu bude odbourán a vybudován bude nový železobetonový objekt ve tvaru podzemní komory, který bude napojen na stávající větrací šachtu a osazen ocelovým tlakovým vodotěsným poklopem. Obvodový chodník IV. terasy a spojovací pruh na V. terase budou vydlážděny kamennou kostkou. Dále budou při rekonstrukci realizovány plochy z pískového mlátu, který je navržen na pobytových plochách. Pro zvýšení pobytové hodnoty teras budou parky vybaveny mobiliářem, který bude odpovídat prvkům již provedeným v předchozích etapách rekonstrukce. V rámci sadových úprav dojde k výsadbě vzrostlých stromů, k výsadbě půdopokryvných dřevin v ploše u zídky a založen bude reprezentativní trávník.

Park NKP Špilberku (III. etapa, Malý Špilberk)

Stavební práce se týkají rekonstrukce parku na jeho západním okraji, vymezeném ulicemi Úvoz a Pellicova. Území je situováno ve velmi prudkém svahu, převýšení mezi ulicemi Úvoz a ulicemi Pellicova je místy až 80%, v případě cest je toto převýšení 20%. Projekt řeší napojení nových cest na současně cesty, terénní úpravy, zpevnění svahů, osázení laviček a košů, opravu zdí a schodiště. Cílem zpracovaného návrhu je zastavit proces eroze na svahu a

degradaci celkového stavu porostu a odstranit nevhodné a neperspektivní náletové dřeviny. Jedná se pouze o rekonstrukci stávajících cest bez změny jejich tras nebo výškového uspořádání. Tyto trasy vycházejí z historicky prověřeného systému komunikací v této části parku. Veřejné osvětlení vychází ze schválené koncepce veřejného osvětlení kopce a osvětluje všechny komunikace této části parku. Design stožárů a svítidel bude mít vlastní atypický charakter specifický pro tento park a bude odpovídat použitým prvkům v již provedených etapách rekonstrukce.

Koliště II

Park Koliště patří k nejdůležitějším parkovým prostorům města a jeho historie je spojená se středověkým hradebním systémem Brna. Rozkládá se totiž na území původního předpolí hradeb, na tzv. kolišti, což byl volný prostor, nebo svah před příkopem vnější hrady. Po 2. světové válce, v rozmezí let 1947 -55 bylo realizováno v severní části parku, při ústí ulice Lidické do Moravského náměstí monumentální dílo – pomník Vítězství Rudé armády nad fašismem. Právě tento pomník potřebuje zásadní rekonstrukci. Park za pomníkem má nevyhovující povrchy cest, které budou také předmětem realizace projektu. Základní stromy nutně potřebují revizi korun, zdravotní řez a ošetření poranění. Odborné zásahy na stromech budou stanoveny dle podrobného průzkumu zdravotního stavu dřevin. Dále bude provedena dosadba formou výsadby kvalitních vzrostlých stromů

Koliště III

V současnosti je parkový prostor pouze udržován v provozním stavu, dlouhodobě nejsou prováděny zásadní rekonstrukční práce. Historická podoba pěších tras zůstává zachována, kromě zaústění lávky přes Koliště je beze změn. Vlivem narůstající dopravy a jejich negativních vlivů dochází k předčasnému odumírání a poškozování dřevin. Zásadním principem revitalizace je kompatibilita zvoleného řešení s historickým vývojem parku a úpravou navazující části - nové úpravy vnějšího prostoru Janáčkova divadla. Veškeré trasy pěších cest budou prověřeny z hlediska stávajících frekvencí využívání a bude navržena odpovídající šíře a povrch zpevněných tras. Stávající nevyhovující asfaltové povrchy cest budou nahrazeny konstrukcemi z minerálního betonu a kvalitních dlažeb. Bude provedena dosadba formou výsadby kvalitních vzrostlých stromů. Při úpravě keřových partií budou doplněny kvalitní linie živých plotů v obvodu parkového prostoru a dřeviny v liniích budou pravidelně redukovány řezem do kompaktního funkčního tvaru. V nové úpravě by měl být využit kvalitní soudobý mobiliář, pokud možno odolný proti ničení.

Obilní trh

Historie skutečného parku na Obilním trhu, v prostoru mezi ulicemi Údolní a Gorkého, začíná poměrně pozdě, v letech 1906 -1907. Je to velmi cenný, komorní městský prostor s vyváženou pravoúhlou urbanizací, patřící do nejcenější historické části města. Park má nevyhovující povrchy cest. Asfaltové chodníky by bylo vhodné nahradit cestami z minerálního betonu v kombinaci s kamennou, respektive betonovou dlažbou. V rámci projektu dojde k významným sadovým úpravám. Koruny dřevin budou založeny v jednotné podchodné výšce, kmeny budou chráněny chráničkami z bambusu. Při úpravě keřových partií budou preferovány kvalitní linie živých plotů, pravidelně redukovány řezem do kompaktních tvarů. Modernizací projde také dětské hřiště, které je vybaveno herními prvky již

překonány z hlediska kvality, bezpečnosti i designu. V nové úpravě bude využit kvalitní mobiliář.

Rozšíření parku Špilberk a nový nástup na Špilberk

Cílem projektu je zlepšit funkčnost, image, estetiku parkového objektu s důrazem na zvýšení kvality života a pobytové pohody centra města a dále pak zlepšit přístup k turisticky vyhledávané Národní kulturní památce hradu Špilberk. Jedná se o jedno z mála možných míst pro rozšíření ploch veřejně přístupné zeleně v centrální části města, které výrazně zlepší přístupnost celého areálu Špilberk a průchodnost územím. Projekt rozšíření parku na severních svazích funkčně a prostorově naváže na rekonstruovaný park Špilberk, vytvoří jeho nové zpřístupnění ze severní strany od Obilního trhu a propojí vrstevnicovou cestou historické jádro města se zástavbou Masarykovy čtvrti. Jeho prostorová kompozice, architektonická a výtvarná podoba, výsadba zeleně, řešení cest, zpevněných ploch, mobiliáře, rekreační vybavenosti, vodního režimu i osvětlení bude navazovat na rekonstrukce v parku Špilberk, aby nebyl narušen jeho charakter.

Kapucínské terasy (zbývající část)

Jedná se o revitalizaci Kapucínských teras v majetku Řádu menších bratří-kapucínů Kapucínský klášter v Brně. Při rekonstrukci realizovány plochy z pískového mlátu, který je navržen na pobytových plochách. Pro zvýšení pobytové hodnoty teras budou parky vybaveny mobiliářem, který bude odpovídat prvkům již provedeným v předchozích etapách rekonstrukce Kapucínských teras. V rámci sadových úprav dojde k výsadbě vzrostlých stromů, k výsadbě půdopokryvných dřevin a založen bude reprezentativní trávník.

Regenerace objektů lokalizovaných v městských parcích v MPR

Součástí parkových celků jsou i objekty, které nemají účelné funkční naplnění nebo potřebují rekonstrukci z důvodů fyzického opotřebení. V případě, že předmětem projektu nebude technické zhodnocení těchto objektů, nelze prostou opravu považovat za způsobilý výdaj. Jedná se především o výtvarná díla, která jsou většinou součástí dokumentace pro stavební povolení v rámci aktivity a) Revitalizace parků v Městské památkové rezervaci, ale přesto v parcích existují objekty, které je vhodné vzhledem k jejich funkční náplni řešit odděleně.

Hlídka 4

Jedná se o objekt, který se nachází v již zrekonstruované části parku NKP Špilberk a má charakter brownfieldu. Objekt je v dezolátním stavu po vyhoření a přiléhající pozemek také vyžaduje úpravu. Tento projekt pomůže vyřešit daný stav a zároveň pomůže vybudovat nové potřebné středisko pro ekologickou výchovu, jehož zřízení úzce koresponduje se schválenou koncepcí EVVO Jihomoravského kraje. Projektový záměr se bude ucházet o dotaci z OP Životní prostředí.

Oblast podpory 3 – Podpora produktů a služeb pro cestovní ruch

Cílem oblasti podpory je rozšíření nabídky produktů a služeb cestovního ruchu vedoucí k přilákání většího počtu návštěvníků města.

Cestovní ruch je hospodářské odvětví s výrazným regionálním aspektem, má pozitivní vliv na tvorbu nových pracovních míst, socioekonomický rozvoj i investiční aktivitu v regionu i ve městě. Dílčím cílem oblasti podpory je oživením centra města prostřednictvím investic do rozšíření nabídky nových atraktivních produktů cestovního ruchu, přilákání velkého počtu nových návštěvníků do Brna a nabídnout jim služby moderního evropského standardu. Prostřednictvím podpořených projektů dojde k využití kulturně historického potenciálu města. Zároveň na základě nových koncepcí rozvoje cestovního ruchu, město propagovat v ČR i v zahraničí. V rámci oblasti podpory byly definovány dvě aktivity:

- a) podpora rozvoje nových produktů udržitelného cestovního ruchu**
- b) podpora inovativních služeb pro rozvoj cestovního ruchu v centru města**

Oblast podpory je nastavena v souladu s Programem rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje pro roky 2007 – 2013 a v dílčích oblastech naplňuje všechny tři jeho priority. Priorita Rozšíření a zkvalitnění nabídky pro různé formy cestovního ruchu je v dílčích opatřeních naplňována aktivitou a). Priorita Vytváření a zkvalitňování turistických produktů a posilování jejich marketingu a priorita Zefektivnění a koordinace řízení cestovního ruchu jsou naplňovány v dílčích opatřeních aktivitou b). V souladu s ROP mohou být v rámci těchto aktivit zapojeni do realizace všechny relevantní subjekty, které jsou v rámci ROP potenciálními žadateli. Aktivita a) je nastavena v souladu s oblastí podpory ROP 2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch aktivita b) směřuje k ROP 2.2 Rozvoj služeb v cestovním ruchu.

Indikativní seznam projektů, které se budou ucházet o finanční příspěvek z ROP 2.1 a 2.2:

Tabulka 7: Seznam podpořených projektů v aktivitě I.3.A i I.3.B

Název projektu	Předkladatel	Celkové náklady (tis. Kč)	Výše dotace (tis. Kč)
Rekonstrukce jižního křídla hradu Špilberk	Muzeum města Brna, p. o. - Statutární město Brno	73 300 000	67 802 000
Zpřístupnění brněnského podzemí	Statutární město Brno	100 000 000	80 000 000
Městská zbrojnice	Muzeum města Brna, p. o. - Statutární město Brno	9 950 000	9 203 000
Vybudování nového Informačního centra v Běhounské ulici v Brně	Brněnské kulturní centrum, příspěvková organizace	2 150 000	1 988 000
Informační a propagační materiály města Brna	Statutární město Brno, Kancelář strategie města	2 550 000	2 358 000
Festival TRIALOG	Národní divadlo Brno, p. o.	1 809 000	1 673 000
Program rozvoje cestovního ruchu města Brna 2009-2015	Statutární město Brno, Kancelář strategie města	1 500 000	1 388 000
NA PRKNECH, DLAŽBĚ I TRÁVĚ. Festival pouličních divadel. Získání mezinárodního charakteru.	Brněnské kulturní centrum, p. o. - Statutární město Brno	3 600 000	3 330 000
Sub praesidium Tuum - Život v barokním Brně.	Muzeum města Brna, p. o. - Statutární město Brno	4 310 000	3 986 000
Mezinárodní hudební festival JANÁČEK BRNO LETOPOČET (2010) – po změnách a úpravě původního návrhu projektové žádosti	Národní divadlo Brno, p. o. - Statutární město Brno	9 076 000	8 395 000

Popis indikátorů a jejich kvantifikace

Indikátory výstupu, výsledku, dopadu a horizontálních témat jsou nastaveny v souladu s Prováděcím dokumentem ROP. Jedná se o klíčové indikátory, které jsou závazné a jsou uvedeny v následující tabulce. V rámci jednotlivých aktivit a konkrétních projektů budou stanoveny doplňkové indikátory.

Tabulka 8: Relevantní indikátory ROP 3.1. a jejich kvantifikace.

Název monitorovacího indikátoru	Měrná jednotka	Kvantifikace	
		Počáteční hodnota	Předpokládaná budoucí hodnota
Počet projektů zvyšujících atraktivitu urbanizačního centra - Brno	Počet podp. projektů	0	6
Plocha regenerovaného a revitalizovaného území veřejných prostranství	km ²	0	0,1228
Plocha zrekonstruované nebo nově založené veřejné zeleně	m ²	0	90 000
Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet podp. projektů	0	6
Počet vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet nově vytvořených pracovních míst brutto (dle Evidence Úřadů práce v přepočtu na plnou pracovní dobu)	0	10
Počet nově vytvořených pracovních míst pro muže	Počet nově vytvořených pracovních míst brutto (dle Evidence Úřadů práce v přepočtu na plnou pracovní dobu)	0	Výsledky evaluační studie ŘO
Počet nově vytvořených pracovních míst pro ženy	Počet nově vytvořených pracovních míst brutto (dle Evidence Úřadů práce v přepočtu na plnou pracovní dobu)	0	Výsledky evaluační studie ŘO

Finanční plán včetně popisu způsobu financování, který zahrnuje kromě intervencí ze strukturálních fondů i ostatní finanční zdroje.

Na kofinancování projektů spolufinancovaných z finančních zdrojů EU zřídilo statutární město Brno speciální Fond kofinancování evropských projektů, prostřednictvím kterého probíhají finanční toky na realizaci projektu a zpětnou refundací finančních prostředků ze strukturálních fondů. Fond se řídí zvláštním statutem a má každoročně několik příjmových zdrojů.

Tabulka 9: Financování IPRM

aktivita	Celkové náklady v tis. Kč	Zdroje SMB v Kč	v %	Zdroje partnerů v tis. Kč	v %	Zdroje ROP 3.1 v tis. Kč	v %
I.1.A. Regenerace veřejných prostranství	740 948	340 948	46	0	0	400 000	54
I.1.B. Výstavba parkovacích objektů*						0	0
I.2.A. Revitalizace parků v MPR	177 000	54 000	31	0	0	123 000	69
I.2.B. Regenerace objektů lokalizovaných v městských parcích v MPR **	36 000	3 600	10	0	0	0	0
I.3.A i B Podpora produktů a služeb pro cestovní ruch***	208 245	28 122	14	0	0	0	0

* aktivita není financována z ROP

** hrazeno z OP ŽP

*** hrazeno z ROP 2.1 resp. 2.2

Tabulka 10: Financování jednotlivých aktivit z ROP 3.1. v tisících Kč.
(celková míra dotace – EDRF plus státní rozpočet)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Suma
I.1.A. Regenerace veřejných prostranství	0	0	8 000	292 000	100 000	0	400 000
I.1.B. Výstavba parkovacích objektů *							
I.2.A. Revitalizace parků v MPR	0	0	63 000	60 000	0	0	123 000
I.2.B. Regenerace objektů lokalizovaných v městských parcích v MPR *							
I.3.A Podpora produktů pro cestovní ruch*							
I.3.B Podpora služeb pro cestovní ruch*							
Suma	0	0	71 000	352 000	100 000	0	

* aktivity nejsou financovány z ROP 3.1.

Časový harmonogram a návaznost jednotlivých aktivit

Tabulka 11: Časový harmonogram realizace dílčích projektů IPRM.

Dílčí projekty	Počátek realizace projektu *	Ukončení realizace projektu
Petrov	01/2009	06/2010
Joštova - úsek Moravské nám. - Komenského nám.	01/2009	06/2011
Moravské náměstí, včetně Běhounské	01/2009	06/2011
Zelný trh	01/2009	03/2011
Kobližná - prostor u OD Centrum	01/2009	12/2010
Joštova - úsek Komenského nám. - Údolní	02/2010	02/2012
Špilberk (III. etapa) + Malý Špilberk	10/2008	02/2010
Kapucínské zahrady	10/2008	02/2010
Studánka	10/2008	02/2010
Koliště III	06/2009	02/2011
Obilní trh	06/2009	02/2011
Koliště II	06/2009	02/2011

*včetně přípravné fáze

Projekty do oblasti podpory cestovního ruchu budou připravovány a realizovány v závislosti na výzvách do ROP 2.1 resp. ROP 2.2, přitom musí uspět v konkurenci s ostatními projekty předkládanými do výzvy.

Po agregování dílčích projektů je možné sestavit následný časový harmonogram aktivit IPRM I.

Tabulka 12: Období realizace jednotlivých aktivit financovaných z ROP 3.1.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
I.1.A. Regenerace veřejných prostranství		X	X	X	X	
I.1.B. Výstavba parkovacích objektů *						
I.2.A. Revitalizace parků v MPR	X	X	X	X		
I.2.B. Regenerace objektů lokalizovaných v městských parcích v MPR **						
I.3.A Podpora produktů pro cestovní ruch***		X	X	X	X	
I.3.B Podpora služeb pro cestovní ruch***	X	X	X	X	X	

* aktivita není financována z ROP

** hrazeno z OP ŽP

*** Projekty do oblasti podpory cestovního ruchu budou připravovány a realizovány v závislosti na výzvách do ROP 2.1 resp. ROP 2.2, přitom musí uspět v konkurenci s ostatními projekty předkládanými do výzvy.

Popis administrativní kapacity a způsobu řízení IPRM

Model implementace a řízení IPRM vymezuje organizační zajištění přípravy, zpracování a realizace IPRM, vč. přípravy, realizace a udržitelnosti dílčích projektů. Tato implementační struktura by měla přispět k zajištění efektivní realizace dílčích projektů zařazených do IPRM a rovněž k naplnění závazných indikátorů a cílů IPRM.

Navrhovaný model je koncipován projektově, a to s ohledem na jeho financování ze zdrojů ROP JV 3.1 předložením projektu „Manažer IPRM“. Manažer IPRM bude klíčovým subjektem realizace IPRM zajišťujícím koordinaci jednotlivých dílčích projektů a tedy i naplnění IPRM jako celku. Manažer IPRM zodpovídá za personální pokrytí činností manažera IPRM, tzn., že musí být schopen flexibilně reagovat i na předem neočekávané události a úspěšně překonávat veškeré překážky úspěšné realizace IPRM.

Implementační struktura IPRM dále zahrnuje volené orgány města Brna (Rada města Brna a Zastupitelstvo města Brna), Řídící výbor IPRM, Oddělení implementace evropských fondů MMB, nositele projektu, koordinační skupinu pro realizaci IPRM a pracovní skupiny pro jednotlivé oblasti podpory. Vztahy mezi jednotlivými subjekty a roli každého z nich v modelu implementace a řízení podrobněji popisuje tato kapitola.

Na straně řídicího orgánu vstupuje do implementační struktury Výbor regionální rady a Úřad regionální rady. Jejich role je definována v dokumentech ROP Jihovýchod.

Zastupitelstvo města Brna (dále jen ZMB)

- schvaluje počet IPRM Brna a jejich strukturu
- projednává a schvaluje dokumenty IPRM Brna

Rada města Brna (dále jen RMB)

- projednává a doporučuje ZMB ke schválení počet IPRM Brna, jejich strukturu a samotný dokument IPRM
- jmenuje a odvolává členy Řídícího výboru IPRM
- schvaluje statut Řídícího výboru IPRM
- schvaluje rozsah činností, jejichž výkonem je manažer IPRM pověřen

Řídící výbor IPRM (dále jen ŘV IPRM)

Zásadní role byla v rámci implementační struktury IPRM svěřena Řídícímu výboru IPRM, který se skládá ze 6 členů: 4 členů (zástupců) Rady města Brna, vedoucího Oddělení implementace evropských fondů MMB a vedoucí Kanceláře strategie města MMB. Řídící výbor IPRM se v době přípravy či aktualizace IPRM schází minimálně jednou měsíčně, během realizace IPRM se řídicí výbor schází dle potřeby.

Řídící výbor IPRM má následující kompetence:

- řídí a koordinuje přípravu Integrovaného plánu rozvoje města Brna
- zřizuje pracovní skupiny, v rámci přípravy IPRM, pro jednotlivé oblasti Integrovaného plánu rozvoje města Brna (IPRM) a jmenuje členy jednotlivých pracovních skupin
- prostřednictvím vedoucího Oddělení implementace evropských fondů MMB předkládá materiály týkající se IPRM do kolektivních orgánů města

- prezentuje IPRM před hodnotící komisí
- při své činnosti postupuje v souladu se závaznými metodickými pokyny pro přípravu IPRM
- doporučuje RMB (osobu) manažera IPRM
- kontroluje činnost manažera IPRM a dává podněty k jeho dalším aktivitám
- na návrh manažera IPRM zřizuje koordinační skupiny pro realizaci IPRM a jmenuje její členy
- vykonává další kompetence delegované RMB ve statutu ŘV IPRM nebo v usnesení RMB

Oddělení implementace evropských fondů MMB (dále jen OIEF) vystupuje v modelu implementace IPRM nejen jako člen ŘV IPRM (prostřednictvím osoby vedoucího oddělení), ale plní i následující úkoly:

- je nositelem projektu „Manažer IPRM“
- v plném rozsahu zodpovídá za realizaci projektu „Manažer IPRM“
- řídí manažera IPRM a spolupracuje s ním v rámci činností zajišťovaných OIEF v rámci projektu „Manažer IPRM“
- svolává jednání ŘV IPRM, a to dle potřeby nebo z podnětu manažera IPRM
- připravuje podklady pro jednání ŘV IPRM
- předkládá voleným orgánům města materiály týkající se IPRM
- je správcem Fondu kofinancování evropských projektů
- přebírá od manažera IPRM monitorovací zprávy o postupu realizace IPRM, zajišťuje jejich projednání a schválení v kolektivních orgánech města a předkládá je Úřadu regionální rady

Manažer IPRM, kterého na návrh Řídícího výboru jmenuje Rada města Brna, zodpovídá za realizaci IPRM; je tedy základním prvkem projektu „Manažer IPRM.“ Jeho činnosti, které jsou definovány v projektu „Manažer IPRM“ schváleném řídicím orgánem ROP JV a manažerovi IPRM svěřeny rozhodnutím Rady města Brna, zahrnují především:

- osobní výkon činností v rozsahu mandátu schváleného Radou města Brna
- zodpovědnost za personální pokrytí činností manažera IPRM
- účast na jednáních Řídícího výboru IPRM
- spolupráci s OIEF při přípravě podkladů pro jednání ŘV IPRM
- plnění úkolů vzešlých z jednání ŘV IPRM a/nebo zadaných OIEF
- předkládání návrhů opatření za účelem zajištění realizace IPRM k rozhodnutí ŘV IPRM
- přípravu a zpracování monitorovacích zpráv (výroční a závěrečné monitorovací zprávy) o postupu realizace IPRM, které budou předkládány Úřadu regionální rady
- přípravu a zpracování ročního vyhodnocení a aktualizace analýzy rizik IPRM
- iniciaci a formulaci změn IPRM (včetně aktualizací)
- v případě potřeby iniciaci zřízení koordinačních skupin pro realizaci IPRM
- řízení koordinačních skupin jednotlivých oblastí podpor IPRM

Nositel dílčích projektů

- podílí se na realizaci dílčích projektů
- zajišťuje udržitelnost dílčích projektů

Koordinační skupiny pro realizaci IPRM

Pro jednotlivé aktivity, realizované v rámci IPRM Brna přímo statutárním městem Brnem nebo jím zřízenými organizacemi, může manažer IPRM navrhnout Řídícímu výboru IPRM, aby zřídil koordinační skupiny pro realizaci IPRM a jmenoval její členy.

Koordinační skupina bude dle potřeby složena z **manažera IPRM**, **projektových manažerů** zodpovědných za přípravu a realizaci konkrétních dílčích projektů (zpravidla Odbor investiční MMB), **odborného garanta projektu** zodpovědného za obsahovou (odbornou) část projektu, **finančního manažera** (správce Fondu kofinancování) a případně dalších klíčových osob či subjektů zapojených do realizace IPRM a příslušných dílčích projektů.

Pracovní skupiny IPRM jsou složeny z vedoucích úseků Magistrátu města Brna, specialistů dotčených věcně příslušných odborů Magistrátu města Brna, zástupce Oddělení implementace evropských fondů Magistrátu města Brna a případně i ze zástupce městských částí navrženého Sněmem starostů městských částí statutárního města Brna (podílejí-li se MČ na realizaci příslušné části IPRM).

Kompetence a povinnosti pracovních skupin v procesu přípravy a aktualizace IPRM:

- připravují materiály pro jednání Řídícího výboru IPRM
- ve spolupráci s OIEF MMB připravují materiály do kolektivních orgánů města
- zajišťují připomínkování předkládaných materiálů
- podílí se na přípravě veřejných výzev
- hodnotí projekty a předkládají je Řídícímu výboru IPRM s doporučením, zda projekt zařadit či nezařadit do IPRM
- při své činnosti postupují v souladu s Metodickým pokynem Ministerstva pro místní rozvoj k hlavním zásadám pro přípravu, hodnocení a schvalování Integrovaného plánu rozvoje města

V průběhu realizace IPRM pracovní skupiny:

- projednávají výroční monitorovací zprávy IPRM.

Popis realizace partnerství, zapojení partnerů při tvorbě a realizaci IPRM.

V souladu s doporučeními Vademeca pro přípravu integrovaných plánů rozvoje měst je princip partnerství podporován jak ve fázi přípravy, tak i zpracování a následné realizace IPRM.

Témata IPRM i oblasti podpory byly vybrány a schváleny řídicím výborem IPRM na základě socioekonomické analýzy a SW analýzy města Brna, přičemž veškerá schválená témata i oblasti podpory vychází z relevantních strategických dokumentů města (mj. Strategie pro Brno, Komunitní plán města Brna a další), do jejichž přípravy byly partnerské subjekty a organizace vč. neziskových organizací přímo zapojeny. Následně byla témata IPRM a oblasti podpory projednány a schváleny zastupitelstvem města Brna.

Zástupci partnerských subjektů a organizací (univerzit, neziskových organizací atd.) byli přímo jako členové s hlasovacím právem zapojeni do činnosti pracovních skupin ve všech relevantních oblastech podpory ve fázi přípravy a zpracování IPRM.

K většímu zapojení veřejnosti a dalšímu budování účinného partnerství byla jednání pracovních skupin veřejná a informace o termínech jednání byly zveřejňovány na vlastních webových stránkách IPRM Brna (www.iprm.brno.cz). Zástupci partnerů v pracovních skupinách měli možnost podílet se také na konkretizaci náplně jednotlivých podporovaných aktivit v IPRM a přípravě veřejných výzev k předkládání projektů v rámci IPRM. Partneři se (v souladu s Vademecem) jako členové pracovních skupin rovněž podíleli na vypracování transparentního způsobu výběru projektových záměrů (resp. dílčích projektů), a to prostřednictvím navrhování metodiky a indikátorů hodnocení projektů v rámci IPRM, a zároveň byli také zapojeni do hodnocení a výběru dílčích projektů, které byli dále doporučeny k zařazení do IPRM.

K informování a zapojení partnerů vč. široké veřejnosti jsou již od fáze přípravy IPRM Brna zřízeny vlastní webové stránky IPRM, které obsahují relevantní informace (aktuality, harmonogram, termíny projednávání i zasedání pracovních skupin), dokumenty (výzvy, materiály pracovních skupin, jednací řád pracovních skupin atd.), ale i nejčastější otázky a odpovědi na problematiku IPRM Brna, příp. kontakt pro informace o IPRM, resp. pro registraci a předkládání projektů.

Další nástroj, který je použit pro budování partnerství v rámci IPRM Brna je umožnění přístupu veřejnosti v průběhu vyjednávání IPRM. Dle statutu je zasedání pracovních skupin veřejné. Druhým krokem jsou veřejná projednání, která umožní informování dalších potenciálních partnerů i široké veřejnosti o procesu realizace IPRM a umožní jej i aktivně ovlivnit. Budou realizována dvě veřejná projednávání – první proběhlo před odevzdáváním studii proveditelnosti jednotlivými předkladateli a sloužila ke konzultaci formálních a obsahových požadavků. Druhé projednávání bude sloužit k informování o výstupu procesu vyvážení IPRM.

Přímé zapojení partnerů a široké veřejnosti v relevantních oblastech podpory do realizace IPRM byly umožněno v rámci veřejných výzev k předkládání projektových záměrů do IPRM, která nediskriminačním a transparentním způsobem poskytla všem subjektům možnost zapojit se svým projektovým záměrem do IPRM.

Informování zainteresovaných subjektů i široké veřejnosti o IPRM

V zájmu zapojení veřejnosti a případných zájemců o účast v IPRM byly realizovány následující kroky k distribuci informací o IPRM a výzvě k předkládání projektů do IPRM. Klíčovým bodem bylo rozšíření informace o vyhlášení výzvy k předkládání projektů. Bylo nutné vytvořit soustavu komunikačních kanálů a rozšířit informace mezi všechny skupiny příjemců podpory z IPRM. Bylo proto použita např. emailová komunikace, internetové stránky, inzeráty v regionálním tisku a také osobní komunikace s potenciálními příjemci podpory.

Komunikace s odbory MMB a s městskými částmi

Všem odborným garantům MMB a zprostředkovaně přes Organizační odbor MMB městským částem statutárního města Brna byla zaslána dne 11. 4. 2008 informativní zpráva o připravované výzvě z Integrovaných plánů rozvoje města Brna.

Dále byla provedena analýza všech projektových námětů zaslaných ve formě fiche Oddělení implementace evropských fondů. Odborní garanti MMB popř. nositelé na městských částech byli 18. 4. 2008 elektronicky informováni o potenciální možnosti, že jejich projekt by mohl být zařazen do IPRM.

29. 4. 2008 byla odborným garantům MMB a městským částem elektronicky zaslána informace o blížícím se konci lhůty pro registraci projektů do IPRM.

Internetové stránky

Pro potřebu informování o IPRM byla zřízena subdoména www.iprm.brno.cz.

V sekci Aktuality byla 4. 4. vystavena informace o připravované výzvě k předkládání projektů v rámci IPRM s udáním termínu, od kdy bude výzva otevřena.

14. 4. zde byla umístěna zpráva o vyhlášení výzvy, informace k výzvám vztahujícím se k jednotlivým oblastem podpory byly umístěny v sekci Výzvy. Informace o výzvě k předkládání projektů v rámci IPRM byla také umístěna na hlavní stránku statutárního města Brna www.brno.cz v sekci Aktuality a oznámení.

28. 4. byli žadatelé upozorněni na blížící se termín ukončení příjmu registračních žádostí. Stejná informace byla také přidána do sekce Aktuality a oznámení na hlavní stránku www.brno.cz.

Úřední deska MMB

Informace o vyhlášení výzvy byla vystavena na Úřední desce MMB, a to od 18. 4. do 13. 5.

Regionální tisk – inzeráty

V regionálním tisku vyšlo celkem 6 inzerátů o vyhlášení výzvy k předkládání projektů v týdnu od 14. do 18. 4. a to v denících MF Dnes, Deník Rovnost a Metro.

Oslovení dalších organizací, umístění informace o výzvě na jejich internetových stránkách

Z důvodu potřeby rozšířit informaci o vyhlášené výzvě k předkládání projektů v rámci IPRM informovalo emailem Oddělení implementace evropských fondů 17. 4. o výzvě několik organizací a požádalo je o vystavení této informace na jejich internetové stránky. Jednalo se o Úřad regionální rady NUTS II Jihovýchod, dále několik organizací zabývajících se NNO (www.neziskovky.cz, Sociální nadační fond města Brna Domovy potřebných, Nadace Partnerství, Veronica a Asociace NNO JMK), organizace, které zprostředkovávají zprávy především z města Brna (Brno Business a iBrno NEWS, econnect a www.modernibrno.cz) a společnosti, které se zabývají problematikou EU (Eurocentrum Brno a EUROPE DIRECT).

Tisková zpráva

Dne 11. 4. 2008 byla na internetových stránkách statutárního města Brna v sekci Aktuality – tiskový servis zveřejněna tisková zpráva o výzvě k předkládání projektů do Integrovaných plánů rozvoje města. V této zprávě byla uvedena informace o připravovaném vyhlášení výzvy.

Informativní zpráva pro Zastupitelstvo města Brna a městské části

Pro Z5/014. zasedání Zastupitelstva města Brna konaného dne 15. 4. 2008 byla předložena Informativní zpráva o průběhu přípravy Integrovaných plánů rozvoje města Brna.

Emailová komunikace s potenciálními příjemci podpory

Pro potřebu komunikace se zájemci o informace týkající se IPRM byly zřízeny dvě emailové adresy – info.iprm@brno.cz (pro informování o IPRM) a projekty.iprm@brno.cz (pro registraci a přijímání projektů).

Všem příjemcům podpory, kteří svůj projekt registrovali v době určené pro registraci projektů, byl zaslán email s informací, v jakých termínech je možné podávat žádosti formou Zjednodušené studie proveditelnosti.

Veřejné projednávání

V souladu s Vademecem bylo uspořádáno veřejné projednání metodického postupu při tvorbě Integrovaného plánu rozvoje města. Brna a následně byl představen seznam projektů navržených k podpoře, ke kterému proběhla veřejná diskuze.

Popis způsobu výběru dílčích projektů do IPRM

V rámci výběru dílčích projektů bylo postupováno dle metod způsobu výběru stanovených ve Vademecu po přípravu integrovaných plánů rozvoje měst pro plánovací období 2007-2013.

V rámci IPRM oblasti podpory Regenerace veřejných prostranství a výstavba parkovacích objektů a oblasti podpory Revitalizace městských parků byly ustanoveny pracovní skupiny, do kterých byli jako hosté přizváni zástupci relevantních partnerských subjektů. V pracovních skupinách byly vytipovány pro jednotlivé oblasti lokality vhodné k podpoře ať již za finančního příspěvku ze strukturálních fondů nebo s přispěním jiných zdrojů. Následně proběhla analýza přijatelnosti projektů s ohledem na financovatelnost jednotlivých akcí z ROP. V pracovních skupinách byly jednotlivé projekty ohodnoceny dle předem známých nastavených hodnotících kritérií a stanoveno pořadí jednotlivých akcí. ŘV IPRM dle doporučení pracovní skupiny vybral ze seznamu akce skutečně strategického významu. Harmonogram realizace jednotlivých dílčích projektů (v metodice města označované jako investiční akce) byl nastaven tak, aby nebyl funkčně ohrožen provoz v centru města.

V rámci oblasti podpory Podpora produktů a služeb pro cestovní ruch proběhla veřejná výzva k předkládání projektů do IPRM. Byl nastaven obecný postup pro předkládání projektů do IPRM a celý proces byl v každém kroku konzultován s Centrálou cestovního ruchu jižní Moravy.

Obecný postup předkladatelé o zařazení projektu do IPRM se skládá z 3 kroků

Prvním krokem je registrační email - potenciální předkladatel vyjádří zájem o registraci projektu do IPRM na základě emailu zasláního nejpozději do 30. 4. 2008 na adresu projekty.iprm@brno.cz. Předkladatel zašle v příloze emailu vyplněný **Registrační formulář** (viz níže - Registrační formulář). Ve formuláři identifikuje potenciálního předkladatele, název projektu, oblast podpory a aktivitu IPRM, v rámci které se chce potenciální předkladatel ucházet o dotaci, odhad celkových nákladů projektu a odhad požadovaných dotačních prostředků. Informace může předkladatel v dalších krocích upřesňovat. Cílem povinné registrace je zjištění poptávky.

Vlastní žádost o zařazení projektu do IPRM bude podána elektronicky formou **Studie proveditelnosti** v připraveném formuláři na emailovou adresu projekty.iprm@brno.cz.

Tištěné žádosti včetně povinných a nepovinných příloh ve dvou vyhotoveních (1x originál, 1x kopie) a CD s elektronickou verzí žádosti budou přijímány od 5. 5. 2008 v prostorách URBAN CENTRA, Mečová 5, Brno (pondělí až pátek od 10 do 17 hodin). Předkladatel obdrží na místě potvrzení o doručení žádosti.

Příjem elektronických i tištěných žádostí dle bodů b) a c) výše byl ukončen dne 12. 5. 2008 v 12:00 hodin.

U předložených projektových záměrů byla následně provedena **formální kontrola, kontrola přijatelnosti a vlastní hodnocení**.

Formální kontrola primárně obsahuje kontrolu souhlasu registračního formuláře (bod 1) obecného postupu) s údaji uvedenými v žádosti (bod 2) a 3) obecného postupu) a kontrole

dodání tištěné žádosti včetně povinných a nepovinných příloh ve dvou vyhotoveních (1x originál, 1x kopie) a CD s elektronickou verzí žádosti.

Kontrola přijatelnosti hodnotí splnění následujících podmínek:

- Respektování podmínek ROP JV
- Soulad projektu s Územním plánem města Brna
- Vyřešené majetkoprávní vztahy
- Doložená udržitelnost projektu
- Doložená vazba na relevantní strategické dokumenty

Vlastní hodnocení je prováděno u projektů splňující podmínky formálního hodnocení a hodnocení přijatelnosti. Každý projektový záměr hodnotí dva hodnotitelé dle veřejně dostupných hodnotících kritérií (viz příloha – Hodnotící kritéria u jednotlivých oblastí podpory).

Výsledné hodnocení je průměrem hodnocení obou hodnotitelů. Je-li rozdíl mezi hodnocením významný, ohodnotí projektový záměr pracovníci OIEF. Výsledné hodnocení je průměrem dvou bodově si nejbližších hodnocení.

Výsledný seznam projektů, včetně jejich bodového hodnocení a požadované míry dotace z ERDF je kontrolován pracovní skupinou daného opatření. Veškeré změny hodnocení projektu v rámci pracovní skupiny musí být okomentovány v zápise.

U projektů podobného stejnou klíčovou aktivitou může doporučit podpořit pouze několik nejlépe hodnocených projektů (do vyčerpání poptávky po dané klíčové aktivitě). Výstupem pracovních skupin je seznam doporučených projektových záměru řídicímu výboru.

Vybrané projektové záměry v jednotlivých oblastech podpory koordinuje řídicí výbor a určuje podpořené projektové záměry dle doporučení pracovních skupin. V případě nenaplnění jednotlivých oblastí projekty pro vyčerpání určené alokace je pravomocí ŘV IPRM vypsání další výzvy.

Vlastní schválení podpořených projektu náleží zastupitelstvu města v rámci schvalování finální verze IPRM.

Doložení schopnosti obce realizovat IPRM

V souvislosti s potenciálem čerpání ze strukturálních fondů v letech 2007 – 2013 zřídilo statutární město Brno speciální Fond kofinancování evropských projektů, prostřednictvím kterého probíhají finanční toky na realizaci projektu a zpětnou refundací finančních prostředků ze strukturálních fondů. Fond se řídí zvláštním statutem a má každoročně několik příjmových zdrojů.

Fond slouží k předfinancování a kofinancování projektů spolufinancovaných z prostředků Evropské unie. Potřeba finančních prostředků nad rámec ročního převodu bude vyplývat z konkrétních finančních požadavků jednotlivých projektů, které budou známy až v budoucnu.

Zřízení Fondu je nedílnou součástí balíku opatření implementace strukturálních fondů na Magistrátu města Brna, jenž dále tvoří Metodika implementace projektů (spolu)financovatelných z evropských fondů, Teze procesního řízení a Integrovaný plán rozvoje města Brna, které byly předloženy RMB k posouzení dne 12. 6. 2007.

Dle statutu Fondu jsou příjmy fondu pravidelné, jednorázové a refundace z plateb v rámci projektů ze strukturálních fondů:

- **pravidelný** roční převod prostředků ze schváleného rozpočtu města ve výši dle rozhodnutí Zastupitelstva města Brna, minimálně však 250 000 000 Kč, a to do roku 2013 včetně,
- **jednorázové** převody do Fondu dle rozhodnutí Zastupitelstva města Brna,
- příjmy (**refundace** městem vynaložených prostředků) z rozpočtu Evropské unie, případně související příjmy, tj. příjmy z Evropského hospodářského prostoru / Norska / Švýcarska, přijaté městem po zřízení Fondu.

V přílohách IPRM jsou dostupné kopie následujících dokumentů prokazujících schopnost města realizovat IPRM:

- Výpis z Usnesení zasedání Zastupitelstva města Brna č. 5/007 konaného dne 26. 6. 2007 o Zřízení fondu kofinancování evropských projektů – ZM5/0610
- Statutu Fondu kofinancování evropských projektů
- Výpis z Usnesení Zastupitelstva města Brna č. Z5/010 konaného dne 13. 11. 2007 o Naplnění Fondu kofinancování evropských projektů – rozpočtové opatření – ZM5/1020

Analýza a řízení rizik

Identifikovaná rizika jsou členěna dle jejich časového dopadu do jednotlivých fází implementace IPRM a jsou vyhodnocena z pohledu pravděpodobnosti výskytu příslušného rizika a z hlediska závažnosti jeho negativního dopadu na realizaci a dosahování cílů IPRM.

Rizika ve fázi přípravy IPRM

Rizika týkající se přípravné fáze se v celé řadě případů v plné míře projeví až při vlastní realizaci IPRM či jeho jednotlivých aktivit, z tohoto důvodu je zde proto třeba klást důraz na prevenci vzniku rizik. V přípravné fázi byl kladen důraz na důkladné zpracování socioekonomické analýzy města a na základě identifikace silných a slabých stránek města Brna, byly po důkladné analýze identifikovány oblasti vhodné pro poskytnutí podpory. Na základě těchto oblastí byl stanoven vhodný počet IPRM, které bude město Brno realizovat v programovacím období 2008. Na základě podrobnější analýzy vytipovaného tématu či zóny byly stanoveny vize, cíle a oblasti podpory jednotlivých IPRM. Všechny takto vzniklé dokumenty byly projednány v kolektivních orgánech města a byly k dispozici široké veřejnosti k připomínkování. V rámci pracovních skupin stanovených pro každou oblast podpory byly stanoveny aktivity a parametry determinující kvalitu projektových záměrů. Následně proběhl sběr a výběr projektů nejlépe splňující kvalitativní parametry jednotlivých aktivit. Celý proces tedy eliminuje v přípravné fázi riziko, že se nepodaří naplnit předem stanovené cíle IPRM.

Rizika ve fázi realizace IPRM

Rizika ve fázi realizační jsou podstatně závažnější a ve fázi přípravné nelze podchytit veškerá rizikové faktory. Za nejzávažnější riziko lze považovat nenaplnění závazných indikátorů IPRM z důvodu nerealizace jednotlivých projektových záměrů. Tomuto riziku je předcházeno již ve fázi přípravy IPRM. Při vyhodnocování projektu byly hodnoceny takové parametry jako územní a strategický soulad, připravenost projektu k realizaci, vize a kvalita předkladatele. V podstatě se jednalo o hodnocení realizovatelnosti projektu. Jelikož je statutární město Brno zodpovědné za realizaci plánu jako celku, partnerské subjekty, které se budou účastnit plněním IPRM prostřednictvím realizací projektového záměru, uzavře s městem smlouvu o zařazení do IPRM (viz příloha), která bude přílohou žádosti o dotace. V případě, že některý projekt nebude realizován, je stanoveno pořadí projektových záměrů náhradních, které nastavené závazné indikátory naplní, nebo bude vyhlášena výzva k předkládání projektů do IPRM.

Rizika, která do přijatelné míry změny parametry projektových záměrů, budou tolerována. Jedná se o rizika související s mírným posunem v časovém harmonogramu nebo se změnou rozpočtových nákladů při zachování celkové výše dotace.

Rizika ve fázi udržitelnosti IPRM

Rizika ohrožující fázi udržitelnosti výstupů a výsledků IPRM vyplývají do jisté míry ze špatného odhadu budoucí poptávky po těchto výsledcích ze strany obyvatel města, resp. příslušných cílových skupin, z chybného nastavení jejich aktivit, nezajištění prostředků na financování následného provozu a běžné údržby nebo z důvodu přímého zničení či poškození vybudované či obnovené infrastruktury. Hodnotící kritéria pro výběr projektů do IPRM hodnotila způsob zajištění udržitelnosti projektu jak po stránce technické, finanční tak i personální. Dále byla u každého projektu analyticky hodnocena potřebnost aktivit, která byla dávana do souvislostí zejména s poptávkou cílových skupin.

Analýza rizik IPRM v jednotlivých fázích jeho realizace

Specifikace rizika	Výskyt rizika	Závažnost rizika	Významnost
Příprava IPRM			
Nedostatečné zapojení partnerů a relevantních subjektů vzhledem k nutnosti zajištění integrovaného přístupu k přípravě IPRM a jeho aktivit	1	3	3
Chybný výběr priorit a aktivit IPRM ve vztahu k naplňování cílů IPRM v rámci daného tématu	1	3	3
Nereálné nastavení cílů a monitorovacích indikátorů	2	3	6
Nereálné nastavení časového harmonogramu a plánu finančního čerpání IPRM	2	3	6
Neschválení IPRM ze strany Výboru regionální rady (ŘO ROP)	1	3	3
Realizace IPRM			
Délka volebního období zastupitelstva města a možná změna priorit nového zastupitelstva	3	1	3
Nezajištění vlastního podílu spolufinancování ze strany ostatních realizátorů (vzdělávací instituce, nestátní organizace apod.)	2	3	6
Nezajištění prostředků na případné vyvolané investice či jiné nezpůsobilé náklady podmiňující realizaci projektu, které nebyly předem známy	1	3	3
Nedostatečná koordinace projektových a řídicích prací na úrovni IPRM či jeho jednotlivých aktivit	1	2	2
Neplnění cílů a monitorovacích indikátorů v důsledku nerealizování či zpoždování realizace některých projektů zařazených do IPRM (např. včasné nezajištění povolení, prodloužení některých správních lhůt)	2	3	6
Neplnění cílů a monitorovacích indikátorů v důsledku ekonomických, sociálních, politických, demografických či jiných změn (zejména v národním či nadnárodním měřítku – např. ekonomická recese apod.)	1	3	3
Udržitelnost IPRM			
Nezajištění dostatečných finančních prostředků pro provoz a udržitelnost objektů, zařízení či veřejných prostranství jako výstupů realizace IPRM	1	2	2
Živelné katastrofy, trestné činy a další rizika vis major, které povedou k poškození či zničení pořízené infrastruktury a dalších výstupů IPRM	1	2	2
Nedostatečná poptávka ze strany potenciálních klientů a cílových skupin, nedostatečné využití vybudované infrastruktury	1	3	3

Vliv IPRM na horizontální témata

Horizontální témata jsou základními prioritami rozvoje EU deklarovanými pro programové období 2007–2013 v obecném nařízení a Strategických obecných zásadách Společenství. Tato dvojice aktuálně preferovaných rozvojových oblastí je závazná pro veškeré programové dokumenty a projekty financované prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti ve všech členských státech EU implementujících politiku soudržnosti. **Rovné příležitosti a udržitelný rozvoj** tak představují základní východiska nejen pro soustavu operačních programů vytvářených členskými státy na národní i regionální úrovni, ale i pro navazující programové dokumenty. Integrovaný plán rozvoje města Brna ve spojení s Regionálním operačním programem NUTS II Jihovýchod jsou tak stejnou měrou vázání těmito základními požadavky na podobu politiky soudržnosti v tomto programovém období.

Význam horizontálních témat je dán zejména jejich zapojením do procesu hodnocení předložených projektových žádostí – kvalita projektu (včetně projektů předložených do IPRM) je mj. posuzována také dle míry naplňování těchto horizontálních témat. Zvýšený důraz na naplňování těchto témat směřujících k dosažení rovnoměrného rozvoje regionů je dále zesílen požadavkem, dle kterého nelze v rámci kontroly přijatelnosti přijmout projekt, který má na horizontální témata negativní vliv. Naopak projekty, které tyto základní rozvojové priority Společenství respektují, nepřímo podporují či přímo aktivně naplňují, přispívají k vizi trvale udržitelného rozvoje regionů, tj. k současnému vyváženému rozvoji sociálního, ekonomického a environmentálního prostředí regionu. Projekty s pozitivním vlivem na horizontální témata pak sekundárně umožňují zvýhodnit daný IPRM při celkovém hodnocení dílčích IPRM, přičemž toto zvýhodnění získávají právě na úkor projektů (programů) s neutrálním dopadem na horizontální témata.

Vzhledem k těmto výchozím požadavkům a předpokladům budou veškeré předložené projekty žádající o zařazení do IPRM hodnoceny z hlediska naplňování horizontálních témat, přičemž projekty nerespektující tyto základní rozvojové priority musí být vyřazeny z dalšího hodnocení v rámci kontroly přijatelnosti projektu. Cílem je pak dosažení celkového synergického efektu tohoto IPRM z hlediska vlastního příspěvku k naplňování těchto témat.

Obě výše uvedená horizontální témata jsou zohledněna i v tomto dokumentu. **Rovné příležitosti** jsou založeny na zákazu diskriminace (tj. rovnosti v příležitostech) na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace znevýhodněných skupin obyvatel města čelících hrozbě sociálního vyloučení. Úsilí o naplnění tohoto horizontálního tématu v kontextu rozvojových podmínek a předpokladů města Brna směřuje k zajištění rovnoměrného rozvoje individuálních předpokladů a kompetencí všech obyvatel města v zájmu dosahování vyváženého sociálního, ekonomického a environmentálního pokroku zvyšujícího kvalitu života obyvatel města a sociální soudržnost.

Rovné příležitosti budou u každého projektu posuzovány na základě vymezení rozsahu beneficiantů projektu; k výstupům projektu by měly mít přístup všechny relevantní cílové skupiny obyvatel města a realizace projektu současně nesmí žádnou skupinu obyvatel města negativně ovlivnit z hlediska rizika vzniku sociálního vyloučení.

Udržitelný rozvoj označuje takový ekonomický růst, který umožňuje dosahování souladu mezi hospodářským a společenským pokrokem s plnohodnotným zachováním životního prostředí. Rozlišování tří souvisejících aspektů rozvoje daného regionu (města)

a úsilí o vzájemnou vyváženost těchto aspektů je společně s principem rovných příležitostí druhou podmínkou zvyšování kvality života obyvatel statutárního města Brna a zvyšování sociální soudržnosti mezi obyvateli města. Environmentální aspekt je v rámci tohoto IPRM naplňován pomocí všech oblastí podpory, především Revitalizace městských parků nese významné beneficienty k zlepšení fyzického prostředí města postavených na základních environmentálních principech včetně environmentálního vzdělávání.

Současné dodržování těchto požadavků udržitelného rozvoje bude u každého projektu vyžadováno a kontrolováno jak v procesu výběru projektových žádostí, tak v procesu fyzické realizace projektu.

Přílohy

Příloha 1: Popis aktivit IPRM I

Příloha 2: Finanční analýza statutárního města Brna ve vztahu k IPRM

Příloha 3: Rozpočet IPRM

Příloha 4: Dokumenty dokládající závazek kofinancování městem

Příloha 5: Materiály k veřejné výzvě

Příloha 6: Publicita

Příloha 7: Vzor smlouvy o zařazení dílčího projektu do IPRM

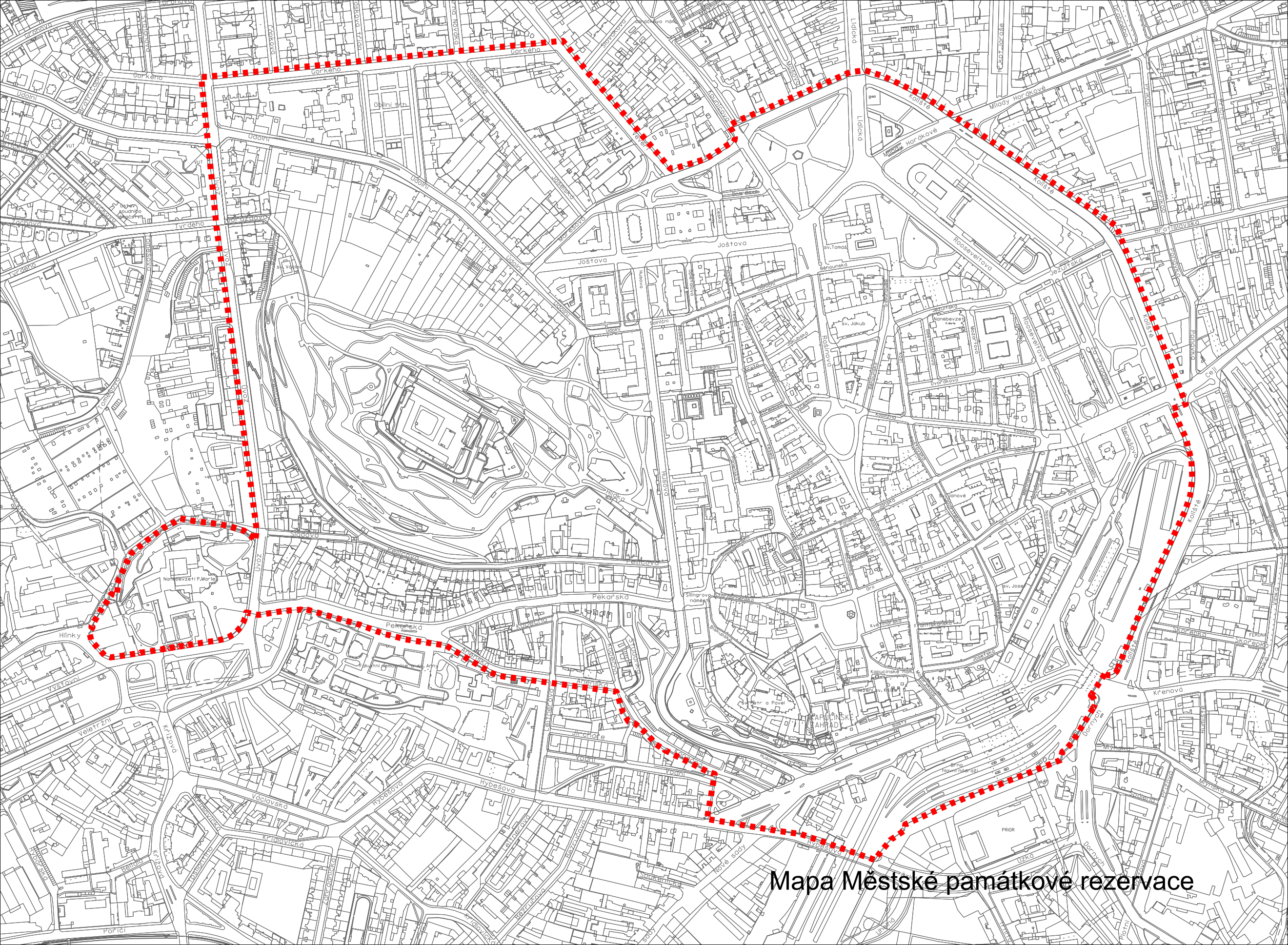
Příloha 8: Řídící dokumenty tvorby IPRM

Příloha 9: Zápisy z jednání pracovních skupin a řídicího výboru

Příloha 10: Příprava IPRM a dokumenty kolektivních orgánů města

Příloha 11: Grafické vymezení zóny

Příloha 12: Schéma implementace a řízení IPRM

Mapa Městské památkové rezervace

Krajský úřad Jihomoravského kraje
Odbor životního prostředí
Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno

MAGISTRÁT MĚSTA BRNA	
Odbor životního prostředí	
1	
Č. Došlo dne	25 -11- 2008
Č.j. MMB:	/0228458/2008
Pril.:	

MAGISTRÁT MĚSTA BRNA	
Oddělení implementace evropských fondů ÚP	
Došl:	01 -12- 2008
Č.j.:	0228458 Pril.:

Magistrát města Brna
Kounicova 67
601 67 Brno

Naše č.j.:
JMK 142521/2008

Naše SpZn:
S – JMK 142521/2008 OŽP/Tr

Vyřizuje/telefon:
Trunda/1558

Brno dne:
05. 11. 2008

Stanovisko orgánu ochrany přírody k možnosti existence významného vlivu záměru „Komplexní regenerace historického centra města Brna, včetně rozvoje služeb pro cestovní ruch“, okr. Brno-město, na lokality soustavy Natura 2000.

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, příslušný podle ustanovení § 77a odst. 3 písm. w) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona o ochraně přírody), vyhodnotil na základě žádosti Magistrátu města Brna, Kounicova 67, 601 67 Brno, podané dne 3.11. 2008, možnosti vlivu záměru „Komplexní regenerace historického centra města Brna, včetně rozvoje služeb pro cestovní ruch“, na lokality soustavy Natura 2000 a vydává

stanovisko

podle § 45i odstavce 1) téhož zákona v tom smyslu, že hodnocený záměr

nemůže mít významný vliv

na žádnou navrhovanou evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast.

Ve smyslu § 90 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů se toto stanovisko se nevydává v režimu, na který se vztahují obecné předpisy o správním řízení. Toto stanovisko nenahrazuje jiná správní opatření a rozhodnutí, která se k hodnocené aktivitě vydávají podle zvláštních právních předpisů.

Krajský úřad Jihomoravského kraje
odbor životního prostředí
Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno

-9-

JUDr. Pavel Nesvatba
vedoucí oddělení ochrany
přírody a krajiny